

БЛАГОВІСНИК

2. 2023

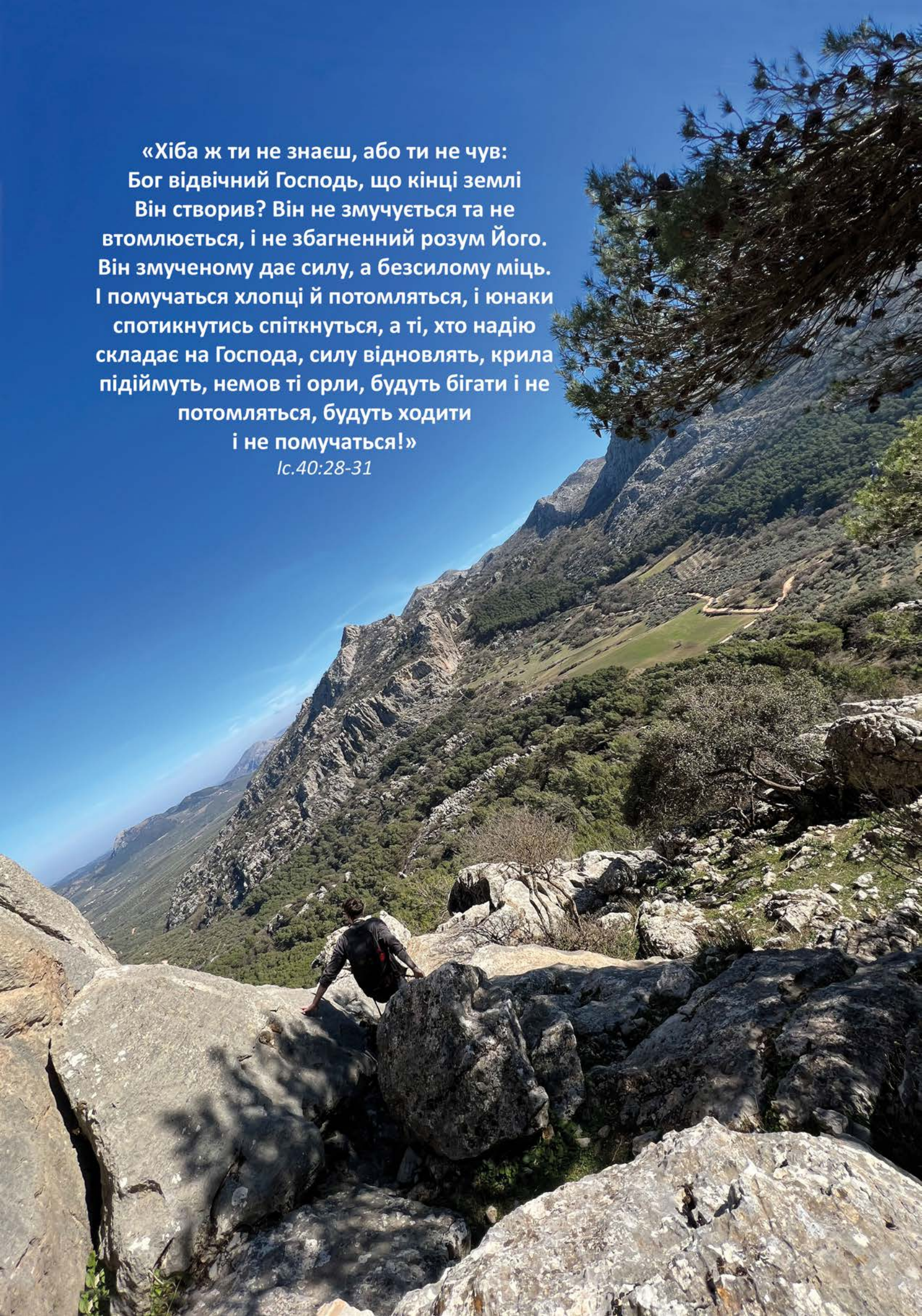
Тема номера:

**Друге
дихання від
Бога**

«Хіба ж ти не знаєш, або ти не чув:
Бог відвічний Господь, що кінці землі
Він створив? Він не змучується та не
втомлюється, і не збагнений розум Його.
Він змученому дає силу, а безсилому міць.
І помучаться хлопці й потомляться, і юнаки
спотикнуться спіткнуться, а ті, хто надію
складає на Господа, силу відновлять, крила
підіймуть, немов ті орли, будуть бігати і не
потомляться, будуть ходити
і не помучаться!»

Іс.40:28-31

Тема номера:

«Друге дихання від Бога»

У номері:

- 2 Михайло ПАНОЧКО. Будь сильний і відважний
- 5 Антонія Зоряна ШЕЛЕПИЛО. Я люблю людей...
- 6 Інтерв'ю з приводу. Анатолій КОЗАЧОК, Михайло ПАНОЧКО
- 8 Від редакції. Відкриваючи друге дихання
- 10 Микола САВЧУК. «Друге дихання»
- 13 Дмитро ЦОЛІН. Віра під час війни
- 14 Ганна ДІДУЛА: «Дякую за життя...»
- 16 Олександр ЧМУТ. Яма, мовчання Бога і торжество смерті
- 18 Таємниця нашої незламності
- 21 Олег АБРАМОВ. Ремесло відновлення
- 22 Хуан Карлос ЕСКОБАР. Потенціал пружності...
- 24 Утома, спричинена депресією
- 26 Тімоті КЕЛЛЕР. Ріст моєї віри перед лицем смерті
- 28 Станіслав ГРУНТКОВСЬКИЙ. Три практики, коли починаєш життя заново
- 29 Валентин ЯРОШЕНКО. Уроки ходьби по воді
- 30 Стівен ФУРТИК. Для тих, хто тихо здався
- 32 Девід ВІЛКЕРСОН. Чи не ображаєтеся ви на Бога?
- 35 Лілія БОЙЧУК. Якщо ти дихаєш, ти живеш
- 36 Ілля ГЕРАСИМ. Ісус у твоєму човні!
- 38 Ілля Герасим: «Протягом війни я обійняв більше мільйона людей»
- 43 Хроніки війни. «Кожен поїзд брали штурмом»
- 44 Микола СИНЮК. Війни Господні
- 47 Зустріч із цікавою людиною. Вадим Гейко
- 49 Юрій СІПКО. Смуток, що спустошує душу
- 50 Федір Урдюк: «Ми й говоримо ніби по нотах...»
- 53 Новини УЦХВЕ
- 56 Звітно-виборна конференція УЦХВЕ

У номері використані фото
Віктора Мокійчука, сайту УЦХВЕ,
сайту unsplash.com та інтернет-ресурсів.
Фото на обкладинці: 1 сторінка — Софія Гатилова,
2 сторінка — Павло Мокійчук

Благовісник

Щоквартальне видання
Української Церкви Християн Віри Євангельської

№ 2 (120) 2023

Редколегія журналу:

М. Паночко, М. Синюк, В. Онищук,
Є. Мельничук, Є. Абрамович,
О. Міцевська, В. Мартинюк,
Д. Довбуш, Ю. Троць

Головний редактор: Юрій ВАВРИНЮК
Відповідальний редактор: Ольга МІЦЕВСЬКА

Адреса редакції:
вул. Вороніхіна, 14а, м. Луцьк, 43024

Телефон:
(0332) 25-44-06

УВАГА! ЗМІНИВСЯ МОБІЛЬНИЙ НОМЕР:
096 592 1737

E-mail: blagovis@gmail.com

Розрахунковий рахунок
UA 03 305299 00000 2600 5010810824,
код 23253886
картка 5169 3305 2430 4471
у Приватбанку м. Луцька
Отримувач: РХЖ Благовісник

Свідоцтво про реєстрацію КВ № 3574 від 30.11.98

Над номером працювали:
Віктор МОКІЙЧУК, Ольга МІЦЕВСЬКА,
Дмитро ДОВБУШ, Василь МАРТИНЮК,
Володимир ШОЛОМ

Друк: ПП "Естеро"
тел. 068 22 62 444
e-mail: 645740@mail.ru

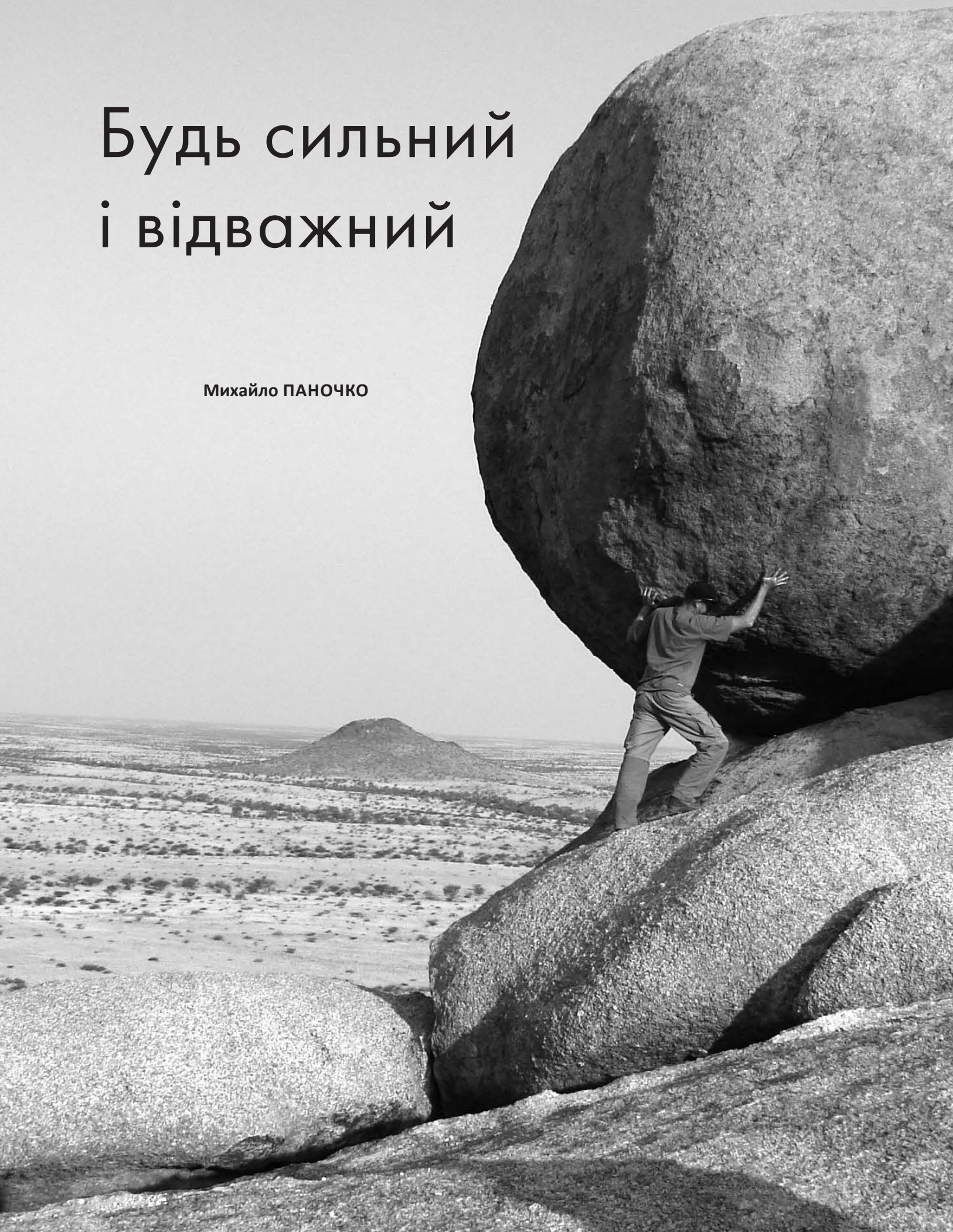
Наклад 1500 примірників

При передруку посилання на «Благовісник»
обов'язкове.
Надіслані матеріали не рецензуються і назад не
повертаються.

Слово служителя

Будь сильний і відважний

Михайло ПАНОЧКО

Ми належимо всесильному Божові, Який створив небо й землю. Для Нього немає нічого неможливого. І Господь вибрав нас із вами, щоб діяти через нас на людей, які навколо. А для того, щоб ми мали вплив на людей, Він наділив нас Своєю силою.

Духовна сила потрібна живим людям, не мертвим. І для того, щоб дати нам силу, Бог зробив чудо — оживив нас. Писання каже: «І нас, мертвих у прогіхах, Він воскресив у Ісусі Христі. Благодаттю ви спасенні через віру. І це не від вас». І я вдячний Ісусу за день, коли Він нас воскресив і дав нам право стати Його власністю, стати Його синами і дочками. Я вдячний з те, що Він назвав нас новим творінням. Але нам, Божим дітям, потрібна Його сила — сила Духа. У цьому світі духовної сили люди не мають. Разом із тим існує протидія духовній силі, це агресивна демонічна сила, руйнуюча сила. І їй може й повинна протистати сила Божа, яка діє через нас.

Саме тому диявол найбільше боїться нас із вами. Він все робитиме для того, щоб нас обезсилити будь-якими способом. Він знає, як звести, як обманути нас, як спокусити й вловити у свої сіті. Тому ми відповідальні за те, щоб залишатися сильними й відважними. Тут йдеться про силу, яка потрібна нам для духовної боротьби. Нам потрібна сила, щоб перемагати гріх, який підступно пробирається в наше життя. І ми відповідальні за те, щоби Божа сила нас не покинула.

Слово Боже — джерело сили

Ми маємо принаймні чотири джерела, із яких ми можемо черпати духовну силу та відвагу. У Посланні до римлян, 1:9, сказано: «Я не соромлюсь Євангелії, бо вона сила Божа на спасіння кожному, хто вірує». У Старому Заповіті немає тої сили. Закон лише виявляв гріх. А Новий Заповіт змиває гріх, оправдовує грішника, який вірує, що Ісус — його особистий Спаситель.

Тому дуже важливо досліджувати Євангелію, роздумувати над нею, а Божий Дух буде відкривати вам Боже Слово й давати ті слова, якими ви зможете ділитися з іншими.

Перед нами великі жнива, і нам дуже потрібне відкриття Божого Слова. Дуже важливо читати не лише саму Біблію, а допоміжну літературу, яка допоможе нам глибше зрозуміти написане в Писанні, біблійні образи, які нам зрозуміти важко, оскільки ми живемо в зовсім іншій культурі й іншому часі.

Тому я хочу спонукати вас читати не лише Біблію, а й додаткову літературу, яка б збагатила лексику, нашу проповідь. Ісус у своїх проповідях разом із тим, що цитував Закон та Пророків, дуже багато наводив простих прикладів. І такі приклади ми можемо почерпнути не лише з життя, але й з книг.

Наведу приклад. Часто під час причастя можемо почути, що це ми будемо приймати тіло й кров Христову. Але якщо дослідити глибше, то ми побачимо, що хліб і вино не перетворюються в тіло й кров буквально, хоча дехто й вірить у це. Вони просто видимі знаки, якими ми говоримо про невидимі духовні речі, які нас освятили й оправдали. У споміні ми просто згадуємо, що колись на Голгофі Христос помер за нас, щоб ми мали вічне життя. Тому читаймо Біблію уважно, цілісно, не вириваймо певних уривків із контексту, бо це може нас дуже далеко завести.

Сила Святого Духа

Друге джерело сили відоме нам, читаємо в Діях святих апостолів, 1:8: «Та ви приймете силу, як Дух Святий злине на вас, і Моїми ви свідками будете...» Ісус чомусь не дав Святого Духа учням, які були з Ним, хоча вони були покликані, навчені, посвячені. Але в Бога є Свій час і порядок. Святий Дух не міг зійти на апостолів, бо ще не звершилася Голгофа, ще не було очищення й освячення. Святий Дух не сходить у нечисте серце. Дух Святий сходить у серце, яке покалося, увірувало й омилося в крові Христа. Він був із учнями Христа й до Ісусової смерті, але після воскресіння Ісус обіцяв, що Дух Святий житиме не з ними, а в них.

Кожен християнин, а тим більше служитель, має ревнувати про духовне хрещення, молитися — і отримати це. Але важливо пам'ятати, що

це лише старт. А іноді ми, ставши на старт, одразу ж тиснемо на гальма, хоча це тільки початок руху. Ви приймете силу й будете свідками!

Тобто Святий Дух, Який поселився в мені та у вас, накладає на нас велику відповідальність, щоб я був керований тим Духом, щоб я покоровився тому Духу. І Дух Святий хоче діяти через нас для навернення людей до Бога.

Сатана краще від нас знає, у чому секрет сили Святого Духа. Тому він все буде робити для того, щоб тебе й мене відтягнути, заплутати в грішки, якщо не так звані великі, то хоча б у дрібненькі, які дуже важко виявити. Це може бути лицемірство, заздрість, фальш, користолобство, грошолобство. Це ж не блуд, не перелюб. На тих, хто чинить таке, ми знаємо управу. А цього ніхто не бачить.

Та через такі «маленькі грішки» ворог буде мати місце у твоєму серці, щоб заблокувати джерело сили Святого Духа в тобі. Ніхто з людей не може пильнувати, що ми робимо вдома, наодинці, у потаємній кімнаті свого серця. А Господь бачить і знає це. І згодом це виявиться назовні, і ми зможемо з поведінки людини побачити, живе вона за Божим Духом чи ні.

Тому, отримавши силу Святого Духа, ми маємо в ній зростати і вправлятися у ній, щоб досягти певного результату. Бог дав нам це джерело сили не для того, щоб ми гордилися чи звеличувалися, не для того, щоб ми ділили церкву на певні угруповання, а для того, щоб ми будували себе, Церкву й людей до вкола.

Божий Дух виявляє себе в трьох напрямках. Він — Дух сили, любові й здорового розуму. І ці три важливі складники не можна розривати, бо буде перекошування в той чи інший бік. Уявіть собі силу й любов без здорового розуму, або здоровий розум і силу без любові.

Сила в імені Ісуса

Третє джерело сили — ім'я Ісуса. Написано: «Хто покличе ім'я Господнє, буде спасений» (Дії 2:21). А в Євангелії від Марка сказано: «У Ім'я Моє демонів будуть вигонити,

говоритимуть мовами новими, братимуть змій; а коли смертодієне що вип'ють, не буде їм шкодити; кластимуть руки на хворих, і добре їм буде!» (Мр.16:17-19). Ось таку силу має ім'я Ісуса.

Християнська спільнота — джерело сили

Наша з вами спільнота — це джерело сили від Бога. Ми одне тіло, і коли слабне один, інші підтримують його. Ми один за одного молимося, благословляємо, допомагаємо. У спільноті братерській є сила, тому Біблія каже: «Не забувайте ж і про добродієність та спільність, бо жертви такі вгодні Богові» (Євр.13:16).

Бог нас створив для спільності. Ми повинні любити братство, шанувати його й боятися хвороби під назвою «нарцисизм». Тікайте від цього, як від вогню. Дуже допомагає, коли з вірою дивитися на Ісуса розп'ятого.

Шукайте силу Божу

Силу Божу треба шукати. Вона сама не приходить. Біблія каже, що це треба робити постійно. Та признаймося собі: чи робимо ми це завжди у своєму житті?

У Книзі псалмів сказано: «Пошукуйте Господа й силу Його, лице Його завжди шукайте!» (Пс.104:4). Це один із моїх найулюбленіших текстів, який розкриває три сторони богушукання: пошук Господа, пошук Його сили й пошук Його обличчя.

Коли я та ви увірували й покаюлися, то ми знайшли Господа. Бог спас мене й вас. Але тому, хто увірував, для подальшого руху потрібна сила. І її треба шукати. Та, знайшовши силу, не зупиняйся. Шукай Його лица. Навіщо? Щоби в той день, коли ми заявимо про свою силу (як-от здатність виганяти демонів чи навіть говорити від Божого імені), мені й вам не сказав Господь: «Відійдіть, Я не знаю вас!»

Є люди, які мають силу, але не шукають спільності з Богом, не шукають Його лица. А саме в цьому пошуку відбувається процес преображення.

Шукати лице — значить познайомитися особисто. Якщо служитель служить у силі, але не шукає Божо-

го лица, він на неправильному шляху. Якщо вчитель багато знає, але не знайомий близько з Богом, то він стоїть на нерівній дорозі. Пригадую один факт із біографії Сміта Вілсфордта, який колись запав мені в серце, як наука. Коли Бог через нього сильно діяв (виходили демони й хворі отримували зцілення), його стали запрошувати в різні церкви в країні та за її межами. Одного разу, коли він отримав дуже багато листів, то узяв їх у руки й став плакати. «Господи, — сказав він, — уже погляди відвертають від Тебе й звертають на мене». Він відчув небезпеку. А деякі нинішні лідери церков не відчувують цього, насолоджуючись увагою, яку отримують від членів церкви. Тож будьте пильними щодо цього й не дозволяйте, щоб хтось опирався лише на вас. Ведіть людей до Бога.

Силу Божу треба шукати, але Боже лице — це те, що робить нас хриstopодібними. Він тихий — і ми тихі, Він смиренний — і ми смиренні. Якщо є розходження, то ми з Ним не дуже маємо контакт. Тому біймося гордині й зазнайства. Хай у нас бачать любляче батьківське серце.

Силу Божу треба шукати в молитвах і постах. Шукаймо силу в Його Слові та спільності з іншими. Любімо Церкву, любімо братство, благословляймо один одного. Водночас інші люди будуть молитися за нас, будуть підтримувати наші руки. Одного разу в Біллі Грема запитали, у чому секрет його успіху. І він розповів про групу старших сестер (їх було десь близько десятка), які постійно молилися за нього. Біллі проповідував — і всі бачили силу в його словах, але справжня сила була в тій кімнаті, де молилися за нього.

Через безсилля до сили

Я чимало наробив помилок на початку свого служіння. Пригадую, як мене обрали на пасторське служіння 47 років тому, коли я був ще неодруженим юнаком. Я собі думав: «Зараз я наведу тут порядок. Усі гайки затисну». І зрештою так навів порядок, що отримав, як то кажуть, у чоло — не фізично, а духовно. Із мене, образно, орла лишилася тільки мокра курка — крила перебиті, пір'я мокре. Увесь запал до праці зник.

Одним словом, видерся на вершину — і гепнувся. Бог допустив це в моєму житті — і я тепер дякую Йому, бо взяв неправильний курс. Іноді наші добрі наміри можуть завести нас не туди, якщо ми їх не узгодили з Богом.

Один брат, зустрівшись зі мною, помітив мій стан і сказав: «Я бачу, що в тебе проблеми. Поїдьмо на одну молитву, відпочинемо, помолимося разом». Ніколи не забуду цієї молитви. Коли спитали, хто має потребу — піднявся ліс рук. А я був настільки розчарований, що не мав сили й руки підняти, бо крила зламані. Усе, що я міг, то лише тихо стогнати перед Богом. Подивився довкола: усі люди моляться, на повний голос звертаються до Бога, а я й молитися не можу, а лише зітхаю перед Ним. Єдине, що промовляю: «Господи, Ти все знаєш...» І раптом у дусі відчуваю, як до мене тече вогненна ріка. Розплющую очі й бачу, що до мене йде пророчиця, минаючи всіх, хто гучно заявляв про свої потреби. Вона проказала до мене таке слово, яке вивернуло мене, як кожуха, навиворіт і відкрило все моє нутро. Але Господь запевнив мене: «Я буду з тобою і допоможу тобі». Бог бачив, що я вчинив неправильно, але зробив це щиро. Бог зцілив мої крила, висушив моє пір'я і ще багато років після того використовував мене для Своєї праці.

Тому якщо ти відчуваєш, що немає сили, не звинувачуй нікого — шукай Божого лица та Його сили.

Духа не вгашайте

Ми маємо пильнувати, щоб не засмутити Святого Духа. Хай від нас будуть віддалені всякий крик, усяка лайка, бо це засмучує Святого Духа, який у нас. А часто ми собі дозволяємо кричати, нервуватися й злитися. І цим вгашаємо Духа й втрачаємо силу. Тому потрібно покаятися в цьому. Наша сила й відвага не лише в успішному служінні, а й у вмінні каятися перед Богом. Мене найбільше обурює те, що люди, коли грішать, приховують свій гріх. Давид одразу ж приходив до Бога, коли відчував, що згрішив перед Ним. І Господь приймав покаєння Давида. Кожен із нас може впасти. Але коли ти

впав, а вдаєш, що стоїш, ти лукавиш. І ось це Богові неприємно. Тому дуже важливо бути відважним і визнати свої гріхи перед Богом, а якщо ми згрішили перед людьми, навіть якщо перед дружиною чи дітьми, то варто попросити вибачення і в них.

Гріх — це кайдани для нашого серця. І коли гріх у душі, то й наше служіння стає нам тягарем. Давид каже Господу: «Випробуй мене, чи не на небезпечному я шляху». Це смілива заява. Але нам потрібна ця перевірка Бога в житті, щоби потім на суді не виявилися всі наші діла, які віддаляли нас від Бога. І тоді вже буде пізно каятися.

Ревнуймо, щоб Святий Дух не залишив нас. Давид благав про це Господа, а Саул ні. Саулу було важливо, щоб його вшанували, а Давиду важливо було залишатися другом Божим. І ми знаємо кінець життя цих людей. Ці приклади в Біблії записані для того, щоб ми могли брати приклад із мудрих і вчитися на помилках немудрих.

Ворог боїться сили Святого Ду-

ха. Тому він хоче нас обезсилити, зв'язати, осліпити. Диявол ненавидить нас із вами, тому хоче знищити. Він буде стріляти в нас наклепами, обмовами, образами з боку людей, а також різними спокусами. Але Господь допоможе нам. Він не обіцяв легкого шляху. Але не падаймо Духом, бо з нами є і буде Господь, якщо ми будемо шукати Його лиця та Його сили. Коли Давид втрачав силу Святого Духа, він шукав її зі слізьми покаяння.

Я вірю, що Святий Дух хоче діяти в повній силі через кожного з нас, особливо в ці останні дні. Тому шукаймо Його сили, пильнуймо, молимося за це. Ревнуймо, щоб через кожного з нас, хто вважає себе частиною Церкви Христа, люди відчували добро й любов. Ми Божі світильники, тому повинні осявати своїм світлом темряву цього світу. І люди мають це бачити й відчувати.

Тому нехай Святий Дух запалює наш дух. Хай у серці нашому завжди горить така надія, як у Йова, який казав: «А я знаю, Відкупитель мій жи-

вий!» Його світильник горів навіть тоді, коли світильник його дружини погас, коли він сидів, увесь покритий гнійними ранами, і черепком скріб своє тіло. І при цьому він випромінював світло віри, кажучи: «Бог дав, Бог узяв. Хай буде ім'я Боже благословенне!»

Хай через наші церкви діє сила Святого Духа. Хай цей вогонь горить. А на вогонь завжди придуть люди, щоб зігрітися. Вони змерзли від своїх гріхів і потребують тепла. Та якщо в церкві чвари, то це лише сатані приносить радість. Саме цього він і домагається. Але коли ми разом, то наш вогник додається до вогника брата й розгоряється велика ватра, яка може зігріти змерзлі душі. І, зігрівшись, люди скажуть: «З вами є Бог!»

Сила Духа Святого потрібна для проповіді Євангелії, для спасіння грішників, для будівництва Церкви, для докору темряві, для руйнації дій диявола. Тому будьмо сильні й відважні, бо з нами Бог, Дух Святий і Його сила.

Роздуми про життя

Я люблю людей.

Тих, які цінують спілкування.

Які збираються разом, бо це для них цінність.

Яким хочеться дарувати час.

Які знають, що жива зустріч завжди важливіша за онлайн.

Які мають добре почуття гумору і вміють посміятися над собою. І над іншими. Не ображаючи.

Які вміють святкувати життя.

Які не грають ролей, не прагнуть сподобатися, а просто не приховують краси, якою наповнені по вінця.

Я люблю справжність у людях.

Легкість.

Радість.

Коли в них не забагато надуманої серйозності.

Коли можна поговорити і про погоду, і про страх, біль, непевність.

Люблю людей, які не прагнуть справити враження дуже розумних, таких, що знають більше за тебе і зараз як тобі розкажуть.

Бо ми всі розумні й маємо що сказати, але тоді, коли на це є причина й потреба.

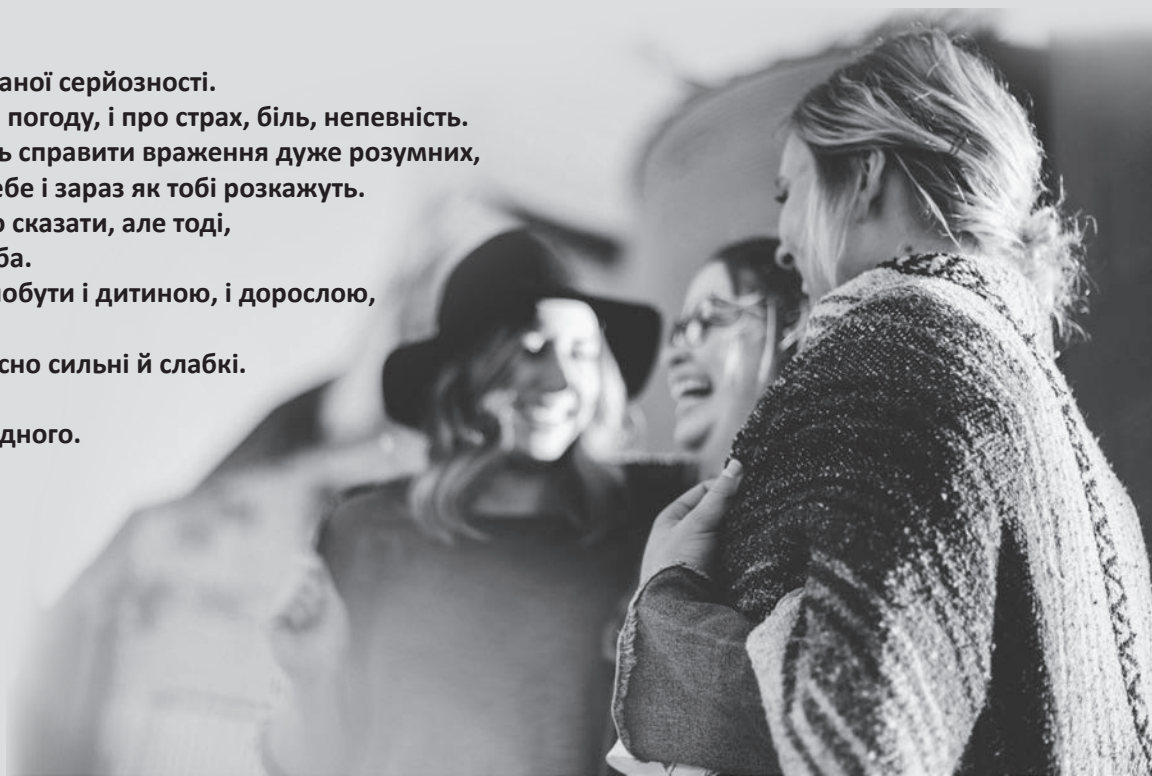
Люблю тих, із якими можна побути і дитиною, і дорослою, і сильною, і слабкою.

Бо вони такі ж самі — одночасно сильні й слабкі.

Сильні, бо разом.

Слабкі, бо потребують один одного.

Антонія Зоряна ШЕЛЕПИЛО

Інтерв'ю з приводу

Анатолій Козачок: «Чим більше людей ми приведемо до спасіння, тим більшою буде наша нагорода»

18 травня 2023 року під час звітно-виборної конференції УЦХВЕ Михайло ПАНОЧКО передав служіння старшого єпископа, яке він виконував протягом 25 років. Новим головою Української Церкви ХВЕ став Анатолій КОЗАЧОК.

З цього приводу ми задали їм декілька запитань.

Більш детальну інформацію про хід конференції ви зможете знайти на с. 56 та на сайтах УЦХВЕ та нашого журналу.

— Чи були ви готові до обрання себе старшим єпископом Української Церкви Християн Віри Євангельської?

— У своєму житті я ніколи не планував такого служіння, навіть про нього не мріяв. Я мав інші плани для свого життя та служіння. Зокрема — розвиватися в освіті як учитель та викладач, у справі євангелізації. Але, мабуть, так Господь розпорядився, що я став пастором, а потім старшим пресвітером області. Згодом — першим заступником старшого єпископа, і ось обрали й старшим єпископом Української Церкви Християн Віри Євангельської. Я десь внутрішню відкидав, що таке відбудеться, але воно відбулося. Сприймаю це як волю Божу й хочу бути корисним для Господа та Його церкви.

— Яким ви бачите своє служіння?

— Однозначно, що воно не буде авторитарним. Я сповідаю колегіальний стиль управління. Бачення розвитку Церкви буде формуватися на рівні всіх служителів. І тоді ми всі будемо йти в руслі спільного бачення. Теперішній напрямок наших зусиль сформульований словами Господа: «Ідіть і проповідуйте Євангелію». Ми й надалі будемо

працювати в цьому напрямку. А вже потім додадуться інші деталі. Зокрема ми багато говоримо про душеопікунську працю. Це також елемент нашого бачення. Багато хто потребує душеопікунської допомоги, а в майбутньому її потребуватимуть ще більше людей. Ми думаємо й про оптимізацію структури братерства, щоб вона була більш дієвою.

— Яку ділянку праці церкви ви вважаєте найбільш сильною?

— Найбільш сильне в нашій Церкві соціальне служіння, у різних його проявах, починаючи від центрів реабілітації до просто роздавання їжі людям. Як на мене, у Церкві високий рівень самоорганізації та єдності в багатьох соціальних проєктах. У Церквах на хорошому рівні й особистий євангелізм, і масові євангелізації. Але найбільша сила в тому, що ми маємо Ісуса Христа та взаємини з Ним. Він дає нам напрямок.

— Чи виснажувалися ви в праці та як досягали другого дихання?

— Звичайно, були періоди втоми. Мене одного разу вже запитували, що я роблю, коли втомлюся. Я казав

і скажу, що є таке поняття як «таємна кімната». Отож, заходиш в неї — і молишся. А ще роблю фізичні вправи, щоб тіло краще себе почувало. Але все-таки найкраще спілкування з кимось, хто може тобі допомогти, а ще ліпше — це особисті взаємини з Богом. Саме Господь дає сили для відновлення й праці.

— Чи ви уявляєте, як зміниться ваше життя після обрання вас на таке відповідальне служіння?

— Я бачив, як жив старший єпископ Михайло Степанович Паночко, то дещо уявляю. Уявляю на рівні видимому. Але те, що буде відбуватися всередині, ще потрібно буде пережити. Звичайно, моє уявлення мого майбутнього поки що неповне.

— Що б ви сказали в короткому зверненні до служителів?

— У нас є місія від Господа — приводити людей до Нього. І ми маємо підкорити не тільки своє служіння та всі свої здібності звершенню цієї місії, але й усе своє життя. Чим більше людей ми приведемо до спасіння, тим більшою буде наша нагорода.

Михайло Паночко: «Секрет успішного служіння — близькість із Богом»

— **Що ви вважаєте успіхом своєї роботи як старшого єпископа Української Церкви ХВЕ?**

— Вдалося зняти напругу між церквами сходу України та заходу. Західний менталітет до сьогодні відрізняється від східного. Церковна культура центру й сходу відрізняється від культури заходу. Були різні нездорові тенденції, різні підбурювачі. Мені Бог дав на розум, щоб не допустити розділення, щоби працювати зі всіма, щоби умістити в серці всіх. Ці Божі діти — і ті Божі діти, цих треба вчити — і тих, ці недосконалі — і ті недосконалі, хоча всі думають, що вони досягли вершини. А це вже помилка, бо ми всі навчаємося й удосконалюємося впродовж життя. Тож перше, що вдалося — зберегти братерство.

Друге — це те, що Бог дав силу пережити деякі труднощі, які виходили від певних лідерів церков та братства. Були важкі моменти. Я переконався, що люди в Україні та за кордоном хочуть мати наді мною владу, і зрозумів, що це небезпечно. Тому на те, щоби мною маніпулювали, я не піддався. Бог дав мені бачення й силу протистояти.

Я серцем відчував людей, які бажали добра братству й підтримували мене, і відчував тих, хто хотів мене використати. Бог дав мені силу таким не підкоритися, як Неемія не підкорився різним зловмисникам. І за це слава Богові!

— **Яку свою мрію як старший єпископ братства ви не змогли втілити?**

— Я мріяв і мрію, щоби п'ятидесятницький рух в Україні був більш єдиний, об'єднаний. Я мріяв, щоби братство, яке якимось чином розділилося в певний час, злилося в єдине й могло впливати на різні процеси в Україні, на життя всіх людей. Я за це молився, простягав руку дружби, організовував різні зустрічі. Але, на превеликий жаль, деякі старші служителі дуже активно

працювали всупереч, не хотіли засипати рова розділення, навіть копали глибше. Я вважаю, що це їхня помилка. Та моя совість чиста, моє серце спокійне. Це вони не захотіли йти з нами. Тож я вирішив більше часу приділяти роботі всередині церкви, щоби спаслося більше людей, і не тратити сили на розмови з тими, хто вважає себе кращим, святішим, добрішим. Це марна трата часу. Ми пішли вперед.

— **Чи переживали ви виснаження у своєму служінні й де брали сили для другого дихання?**

— Такий стан за 25 років служіння переживав, але дуже рідко. Це тоді, коли мене звинувачували служителі в тому, у чому я не був винний. Або хотіли принизити. Тоді приходив біль. Мені допомагало, і раджу іншим братам, коли я дивився на Господа, на Його страждання на Голгофі за нас грішних.

Відразу ставало легше. Так, я черпав силу тільки в Господі, у Його Слові, Його благодаті, і в молитовній підтримці людей, які мене поважали, яких Бог спонукував за мене молитися. І такі були, про це мені свідчили брати, навіть із інших об'єднань.

— **Яким ви бачите своє майбутнє служіння?**

— Я дав згоду на те, щоби бути скарбником Української Церкви ХВЕ і навести порядок у питаннях матеріального служіння, бо вважаю, що воно невід'ємний складник духовного. У нашому братстві не всі мають правильне розуміння цих речей. Мета ж лідера, служителя, як сказав апостол Павло, нічого корисного не минути, щоби його звістити людям й навчити їх прилюдно і в домах. Тож брати доручили мені цю працю, щоби покращити матеріальний стан наших церков, щоби вони були незалежними від інших джерел фінансування, які можуть перекритися, і мали свій хліб.

— **Що ви побажаєте своєму наступнику?**

— Щоб він боявся Бога, любив Боже Слово й любив Божий народ. Оці три речі: страх Божий — це початок мудрості; любов до слова, пошана до Слова — це заповідь благословення; любов до Бога, до людей. «Чи ти мене любиш?» — запитує Господь. Любити Бога, любити народ — це штука дуже непроста, бо люди дуже непрості. І оце все вмістити, оце все нести — то треба мати дуже широке серце. Не кожен пастор його має.

— **А від чого його хотіли б застерегти?**

— Номер один — застерегти від зловживання владою. Від гордині — два, і від грошоловства — три.

— **Яким секретом успішного служіння ви поділитесь?**

— Секретом успішного служіння є близькість із Богом. Пошана до Слова Божого, яке здатне змінювати людські душі. Близькість із Богом передбачає ходження в Дусі. Але не всі люди хочуть учитися ходити в Дусі. Тілесних людей маємо дуже багато, і то в різних сферах. Тіло бере гору, а воно завжди противиться духові. Бути ж людиною, яка живе по духу — оце те, до чого нас покликав Господь. Тільки духовні люди можуть ввести отару, бо вони керуються не тілом — не здрістю, не грішми, не амбіціями, а їх рухає, як Мойсея, любов до Бога. Власне, лідер не повинен розглядатися по сторонах, не боятися людей, а боятися Бога. Має показати людям не те, що їм подобається, а те, що їм корисно. І не боятися докорити, не боятися сказати правду в очі. Де треба, там зробити зауваження, але ніколи не підлещуватися до людей. Любити людей, служити людям, та ніколи не потакати їхнім забаганкам. І бути батьком для всіх віруючих.

Розмовляв Василь МАРТИНЮК

Від редакції

Відкриваючи друге дихання

«Нульовий день»

Запав у серце образ із церковної проповіді, побудованої на двох перших текстах із Біблії: «На початку Бог створив Небо та землю. А земля була пуста та порожня, і темрява була над безоднею, і Дух Божий ширяв над поверхнею води» (1М.1:1-2). Ось він — «нульовий день», коли земля (або ж душа) порожня й пуста, коли довкола темрява тривоги про майбутнє, а попереду — безодня невідомості. День, коли ще нічого немає, коли треба все починати заново.

На тому богослужінні в очах багатьох людей були сльози — адже описаний стан сьогодні близький майже усім українцям. Після проповіді вони свідчили про свої «нульові дні» — про сина, який «на нулі», про загиблого племінника, про тривогу, із якою доводиться боротися, про початок життя на новому місці... Коли переживаєш такі миті, здається, що це тільки тобі важко. Але насправді люди довкола теж переживають «нульові дні».

Проповідник, підсумовуючи промову про темряву, говорив про світло, яке з'явилося першого дня. Але навіть не це він назвав головною підставою для надії в тяжкі дні. Надія міститься в словах «Дух Божий ширяв над поверхнею води». Якою б не були порожнеча й темрява навколо тебе, головне — що в цій темряві й порожнечі є Дух Божий. І Він творить щось нове.

«Мертва точка»

Тривалий стрес, виснаження, незначеність і невпевненість у завтрашньому дні часто приводять людей до стану так званої «мертвої точки». Він характеризується зниженням працездатності при збільшенні енерговитрат для виконання певної дії. Зазвичай цим поняттям послуговуються спортсмени. Та це може стосуватися і морального чи духовного стану. Якщо людина зусиллям волі примушує себе працювати, то, як правило, неприємні відчуття зменшуються або зовсім зникають, сили повертаються. Цей стан отримав назву «друге дихання».

Очевидно, у цьому контексті мають на увазі біологічні механізми адаптації або ж прихований ресурс організму, який не використовується за звичайних умов. Але може бути й ситуація, коли сили справді повністю вичерпані, і тут вже ніяка сила волі не допоможе — потрібний елементарний відпочинок, відновлення, переосмислення.

У цьому контексті відомий вислів: «Усе, що нас не вбиває, робить нас сильнішими» правильніше було б перефразувати так: «Усе, що нас не вбиває, робить нас травмованими». Тому, перебуваючи в стані умовної «мертвої точки», варто розібратися: чи варто далі прикладати зусилля, чи, за можливості, узяти паузу, щоб не заподіяти собі непоправної шкоди.

«Друге дихання»

З погляду фізіології друге дихання — ефект, який проявляється у вигляді значного збільшення працездатності після сильної втоми від інтенсивного навантаження. Наприклад, спортсмени, які долають марафон, розповідають, що «друге дихання» зазвичай відкривається на другій половині дистанції. Механізм цього явища не до кінця вивчений, але загалом його пояснюють тим, що організм, доведений до «мертвої точки», вмикає резервні механізми, які підвищують його витривалість. Зокрема це стосується хімічних реакцій окиснення глюкози, яка дає енергію м'язам, відновлення кислотно-лужного балансу та теплорегуляційних процесів.

Щоб подолати «мертву точку» та не зійти з дистанції, спортсмен мусить докласти значних вольових зусиль. Під час другого дихання організм переходить на новий, нав'язаний ритм роботи дихального центру та інших систем, що характеризується відносним спадом напруги, нормалізацією дихання, ефективністю рухів. До речі, феномен «мертвої точки» та «другого дихання» характерний переважно для нетренованих людей і сигналізує про погану підготовку м'язів. У професійних атлетів ці явища практично не проявляються.

З точки зору психології поява нових сил, коли організм вже зовсім знеможений, може пояснюватися станом афекту, зміною світогляду або ж інсайтом. Стан афекту — своєрідний захисний механізм, під час якого в людини можуть проявлятися приховані здібності. Вона може не спати декілька ночей, йти багато кілометрів, піднімати великі вантажі, довго не дихати. У цьому стані організм виробляє дуже багато адреналіну, що створює ефект «другого дихання» навіть під час повного виснаження.

Період зміни цінностей чи світогляду дає людині нову мотивацію, яка також може розглядатися як причина «другого дихання». Коли в людини зникають мотиви щось робити, вона відчуває безсилля, опускаються руки. Але коли приходять нове усвідомлення мети — це дає імпульс подолати апатію та працювати з новим запалом.

Стан інсайту (осаяння, раптової здогадки, прозріння) — це теж своєрідне «друге дихання». Іноді людина готова здатися після численних безуспішних спроб знайти вихід із ситуації. Аж раптом їй приходиться ідея, яка дає надію. І тоді працює з новими силами, хоча до цього людині здавалося, що вона слабка й неспроможна виконати це завдання.

«Міць Господня»

Один із яскравих біблійних прикладів «другого дихання» — історія пророка Іллі. Цей Божий служитель жив під час правління нечестивих Ахава та Єзавелі, які ввели народ в ідолопоклонство Ваалу. Перебуваючи під постійним тиском, Ілля закликав людей повернутися до Живого Бога.

Одним із ключових моментів цього запеклого протистояння було його пророцтво про засуху як покарання за відступництво. Звісно, це розгнівало царя й поставило життя пророка під загрозу. Усі три з половиною роки, поки в Ізраїлі не було дощу, Ілля прожив у пустелі в повній самотності, тільки ворони носили йому хліб і м'ясо.

Кульмінацією цієї історії стало змагання Божого пророка з пророками Ваала на горі Кармел. Ілля здобув велику перемогу, вогонь від Бога зійшов на жертву, народ визнав своїм Богом Єгову, жерці Ваала були знищені, за молитвою Іллі пішов довгожданий дощ... Здавалося, нарешті кінець усім його поневірянням!

Але ні — цариця Єзавель продовжила переслідування пророка. І ось тут він не витримав. Після стількох років вірного служіння Богу в смиренні та терпінні, після стількох місяців самотності, небезпеки, болю за людей — знову те саме! Він занепав духом і готовий був здатися. Він просив у Господа смерті. Схоже, «нульовий день», «мертва точка» настала й у житті Іллі.

І тоді — після бурі, землетрусу й вогню — Ілля відчув тихий вітерець, у якому був Господь. Бог запитав його: «Чого ти тут, Ілле?» Правда ж, трохи схоже на методику заземлення при панічних атаках? Бог нагадав пророку про мету й сенс його життя, Він став джерелом його «другого дихання». Ілля ще довго прослужив, помазав на царя Єгу, підготував Єлисея. Тому що на горі Хорив Бог нагадав пророкові його ім'я — Ілля, що значить «Міць Господня».

«Гра в довгу»

Війна триває вже півтора року. І весь цей час багато людей змушені жити на межі своєї витривалості, на межі внутрішніх ресурсів, а дехто й, у прямому розумінні, на межі життя й смерті. Тому цілком природно, що всі ми відчуваємо різного рівня втому. Іноді нам здається, що це занадто, що ми ось-ось зламаємося. Але починається новий день — і ми далі боремося, не знаючи, скільки це все ще продовжиться.

Ми вирішили порушити в цьому номері тему «другого дихання», тому що, як і всі, відчуваємо цю втому. І хочемо сказати: ви не одні у ваших «мертвих точках». Ми теж разом із вами в цій темряві. Але найголовніше — що «над водами ширяє Господь»! Усі ми знаємо, що саме Божий Дух — джерело «другого дихання» для нашого духа. Хоча не завжди нам вдається довіритися Йому, почути тихий вітерець серед бурі, вогню й землетрусу. Але тільки в Ньому — джерело нескінченної сили та натхнення.

Віктор Франкл, психіатр, який пройшов через концтабір, писав: «Першими ламались ті, хто вірив, що скоро все закінчиться. Після них — ті, хто не вірив, що це колись закінчиться. Вижили ті, хто фокусувався на своїх діях, без очікувань того, що може чи не може статися». І, схоже, це хороша порада для всіх нас сьогодні — жити без очікувань, але з надією, відкриваючи друге дихання в тиші Божої присутності, незважаючи на сирени та вибухи, зосередившись на тому, що ми можемо зробити для ближніх і для перемоги.

*Дмитро Довбуш,
Ольга Міцевська,
Олена Тамтура*

Тема номера

«Друге дихання»

Микола САВЧУК

За цей час ми пережили багато чого. І навчилися багато чому. Ми навчилися жити одним днем. Навчилися лягати спати під вибухи та усвідомлювати, що ця ніч може бути останньою. І навчилися дякувати Богові за кожен новий ранок життя. Ми навчилися співпереживати, бо почули про безліч трагічних подій. Ми по-особливому зрозуміли, що світло в домі — це велике благо, і тепло — це не просто «так належить бути». Це, виявляється, велике благословення.

Життя продовжується, попри безліч труднощів, які нам доводиться долати. І Бог, Який допоміг нам до цього часу, допоможе нам рухатися далі.

Останнім часом в моєму розумі час від часу виникає образ, який ілюструє наше життя. У його основі феномен «другого дихання». Відомо, коли спортсмен, наприклад, біжить, то на певному етапі йому здається, що його сили закінчилися. Але якщо протриматися до цього моменту й продовжити рух, то відкривається друге дихання. І я вірю, що в духовному сенсі в Господа є можливість дати нам друге дихання. Дати нам нові сили, коли наші сили прийшли вже до краю. Дати нам нову віру, коли та віра, яку ми мали, уже трохи зазнала втрат.

«Друге дихання» в молитві

Ми з вами живемо в час, коли моляться абсолютно всі. Кажуть, що під час війни атеїстів не буває. В окопах, під обстрілами, коли кулі свистять, так чи інакше кожна людина звертається до Бога. Тим більше моляться віруючі люди. Ми молимося, стоїмо у вірі, просячи, щоб Бог відповів нам у різних сферах, а не лише в контексті нашої перемоги.

Якщо ви тривалий час за щось молитесь й не бачите відповіді, то починаєте стомлюватися. Як казав цар Соломон: «Надія, яка довго не збувається, втомлює серце». Так само й в молитві. Звісно, буває, що відповіді приходять одразу чи дуже швидко. Однак бувають моменти, коли ти молишся, але, здається, нічого не відбувається. І тоді люди запитують себе: «Чи зі мною все гаразд? Чи правильно я молюся? Чи варто робити це?»

Погляньмо на приклад Самого Ісуса. У Нього теж були молитви, на які Отець на відповідав із першого разу. Одна з таких молитов — молитва в Гетсиманії. Ми бачимо, що він кілька разів усамітнювався там для молитви, а потім приходив до учнів і знову повертався, щоб помолитися. Не знаю, скільки було тих молитовних серій у той день. У Євангелії від Матвія описано три таких підходи.

Як ви думаєте, Отець Сина почув з першого разу? Звісно, що почув. Іноді нам здається, коли ми не отримуємо відповіді, що якимось не дійшла до Бога ця інформація. Але й Ісус молився тривалий час. Він повторював одне й те ж прохання, і я впевнений, що Отець Його чув. Так само Він чує й нас щоразу, коли ми молимося. Ці молитви нікуди не зникають.

Виникає лише логічне запитання: для чого нам молитися знову й знову, якщо Бог почув нас із першого разу. Більше того, у Біблії сказано, що Бог знає наші молитви ще до того, як вони будуть висловлені. Це зовсім не тому, що нам потрібно Бога якимось вмилоствити. Чи нам потрібно Його якимось вмовити. Чи якимось завоювати Його прихильність. Ні, від наших молитов добрий Бог не стає добрішим. Він не стає милостивішим, бо Він і так милостивий. У цей момент змінюється не Бог, а ми. Ми вчимося Йому довіряти. Ми усвідомлюємо, наскільки Він нам потрібен. Ми розуміємо, наскільки від Нього залежні. І в цей момент щось відбувається із нашим серцем.

Молитва в Гетсиманії не була потрібна Отцеві. Ця молитва була потрібна Ісусові, бо Його душа була сповнена смертельного смутку. І там у молитві Він виливав цей смуток перед Богом, щоб, коли згодом прийде його зрадник, зміг бути цілком незворушним. І далі Він буде спокійним, попри безліч страждань, які доведеться стерпіти. Бо Він здобув перемогу раніше. Він знав, на що іде. Усе це вирішилося в молитві. Однак ця молитва була тривалою.

Коли ми молимося, боремося, коли докладаємо зусилля, то може видаватися, що шлях ще дуже-дуже довгий. Але на певному етапі приходять Божі благодать і відкриває «друге дихання». І те, за що ти борюся, стає більш досяжним. Але це не головне. Головне те, що відбулося й відбувається у твоєму серці.

Але уявіть, якщо Ісус, Який казав, що Він і Отець — одне, так потребував молитви, то наскільки більш наполегливими в молитві повинні бути ми з вами. Якщо Ісус на власному прикладі показав, що Він би без цього не впорався, то наскільки-

ки більше треба докладати зусиль і стояти у вірі кожному з нас.

Звідки береться «друге дихання» в молитві? З віри в те, що навіть коли ми не бачимо видимих змін довкола себе, Бог невидимо працює. І передусім працює з нашим серцем.

«Друге дихання» в служінні

Ми всі служимо своїм ближнім тією чи іншою мірою. Якщо ви мама, то служите своїм дітям. Якщо ви на роботі, то служите своїм колегам, молитесь за них і підтримуєте їх. Якщо ви лідер домашньої групи чи церкви, то служите цим людям, які вам довірені.

Але нерідко буває так, що, служачи іншим людям, ми бачимо з їхнього боку невдячність, іноді грубість, хамство, несприйняття. І, будьмо чесними, у нас опускаються руки. Мені не раз доводилося спілкуватися з людьми, які називають себе колишніми служителами. І якщо такі люди є в церкві чи домашній групі, то буває дуже нелегко. Вони у свій час активно служили, чимсь жертвували, але потім у них опустилися руки. Вони стикнулися з відмінністю між очікуваним і тим, що відбулося в реальності. Тому в їхній душі накопичився багаж негативного досвіду. І їм важко служити людям. Вони потребують другого дихання в цій сфері.

Цікаво, чи були такі ситуації в житті Христа? Думаю, були. Тільки уявіть. Ісус іде до Єрусалима і знає, що попереду Його чекає хресна смерть. І Він у дорозі вирішує відкрити своє серце учням. Він розповідає про страждання, які Його чекають. Але минає зовсім мало часу — і до нього підходять двоє його учнів, одні з найближчих. І в них на думці зовсім інше. Вони хочуть поговорити про посади. І мало того, вони скористалися важкою артилерією — послали свою маму. На прохання жінки про те, щоб її сини сиділи праворуч і ліворуч від Ісуса в Його Царстві, Той відповів: «Ви не знаєте, чого просите». Перш, ніж справа й зліва від Ісуса будуть престоли, там будуть хрести. А як щодо померти поруч із Христом? Ці хлопці навіть не замислилися, про що каже їм Ісус, говорячи про хрещення, яким тре-

ба хреститися. І одразу ж загукали: «Можемо, можемо!» Але Ісус знав, що не всі з них будуть поруч із Ним, коли Він помиратиме. Я думаю, що в цю мить Христу було дуже важко: Він ділиться з учнями Своїм серцем, а вони у відповідь виставляють Йому свої кар'єрні амбіції.

Але попри все Христос вірив у Своїх апостолів. Цій матері, яка просила за синів, Він сказав: «То не мое розподіляти престоли. Це вирішує Отець». Я думав, що таким чином Він виховано відмовив жінці. Але потім я зрозумів: це була не відмова, це відкриття перспективи, розкриття того, що Бог щось приготував для кожної людини. Може, це не те, про що ми думали, і не те, чого сподівалися, але в Бога обов'язково є щось приготоване саме для нас. У нас є місце, якого більше ніхто не займе. Є покликання, якого більше ніхто не виконає. Є благословення, яке Господь приготував персонально для тебе.

І, можливо, ти лише починаєш робити кроки за Богом, але я хочу, щоб ти знав: у Бога особисто для тебе є план. Бог бачив тебе ще до твого народження й всі твої дні були відомі Йому. І саме віра в те, що Бог щось має, щось приготував для цих недосконалих учнів, тримала Ісуса. І Він їм служив.

Знаєш, звідки береться «друге дихання», щоб не зламатися в служінні складним людям? Із віри в те, що Бог щось приготував саме для цієї людини. Якщо ти не будеш бачити, що Бог щось має для цих людей, ти розчаруєшся. Якщо ти, батько чи мама, не будеш бачити, що Бог щось має для твоїх дітей, то з часом захочеш опустити руки. Якщо ти не будеш вірити в Божу перспективу, то вичерпаються твої сили. Але «друге дихання» приходить тоді, коли ти кажеш: «Ісусе, Ти не здався. І я не здамся. Я буду служити людям».

Тому дивімося на людей очима віри, і Бог відкриє нам «друге дихання» в служінні ближнім.

«Друге дихання» в боротьбі й стражданнях

Ми поглянули на те, наскільки Христос був витривалий у молитві, яким витривалим Він був у служін-

ні людям при всіх їхніх недосконалостях — терпів, вірив, дивився на перспективу. Але зрештою ми приходимо до того, що є центром нашого спасіння — до Голгофи.

Якби я запитав сьогодні, чи є серед нас такі люди, яким зараз важко, то переконаний, що їх було б тисячі. Попри те, що ми маємо особисту боротьбу й внутрішні кризи, ми як країна проходимо складні часи. Це наша власна віа Долороса, де нас бичують і розпинають. Як же впоратися з цим? Де взяти сил, щоб усе це пройти?

Незважаючи на те, що всі ми більшою чи меншою мірою страждаємо, ніхто не зможе сказати, що ці страждання можуть хоч якось порівнятися з тим, що пережив Ісус. Ми часто говоримо про сильний фізичний біль, який переживав Христос. І цей біль справді був великим. Спочатку Його побили римськими бичами, які склалися зі шкіряних пасків зі свинцевими наконечниками, які розривали шкіру. Потім на цю скривавлену спину поклали хреста. І Він мусив, несучи це хрест, йти до місця, де Його вб'ють. Від безсилля Він не раз падав на землю й не міг піднятися. А потім Його прибили до цього хреста, травмувавши сухожилля, де сходяться всі нервові закінчення. І найстрашніше, що було при розп'ятті, — це неможливість дихати. Кожен подих давався ціною великої напруги й болю. Щоб наповнити легені повітрям, Христу треба було піднятися на пробитих руках і вдихнути.

Але є інший бік, про який більше людей не замислюється. Ісус на хресті взяв на себе всі наші фізичні немочі, наші душевні хвороби, тому ми можемо мати зцілення в Його ранах. Він знає, що таке метастази раку і асфіксія при ковіді, знає, що таке депресія й що відчуває людина, яка перебуває на грані відчаю. Він узяв на себе всі провини людей. Уявіть собі, як нас мучить сумління за один поганий вчинок. А уявіть собі всю вину світу, покладе-ну на одного.

Але й це було не найстрашнішим. В один момент трапився блекаут, з яким всі наші блекаути і поруч не стояли, — Бог закрив небо. І

тільки це змусило Христа закричати: «Боже мій, Боже мій, для чого Ти мене покинув? Як Мені бути без Тебе, усвідомлюючи, що я зараз сам-на-сам з усім цим?»

Знаєте, чому Отець покинув Ісуса? Для того, щоб ніколи не покидати нас. Там відбувся обмін: Христос брав на Себе хвороби, щоб нас зціляти. Брав на себе провини, щоб мати право прощати, і Він пережив розлуку з Отцем, щоб ти і я ніколи не мали цієї розлуки.

Знаєте, що в цю мить Ісусу сказав диявол? Він прийшов до Нього у вигляді людей, які вигукували: «Якщо Ти Син Божий — зійди з хреста!» Пригадуєте, що з таких слів починався й випробування Ісуса в пустелі: «Якщо Ти Син Божий...» І тут я зрозумів, що метою диявола було не те, щоб Христос зробив певні дії: чи то в пустелі, чи на хресті. Метою диявола було вселити сумнів.

Нині такі слова диявол може шептати й в наші серця. Але я прийшов до висновку, що саме тому, що Ісус був Сином Божим, Він і був на хресті. І саме тому, що ми є дітьми Божими, ми проходимо у своєму житті певні труднощі й несемо свого хреста. І ми його донесемо, якщо ми усвідомлюємо, хто ми є в Бозі.

Отже, джерело «другого дихання» в стражданні й боротьбі — усвідомлення того, ким ти є в Ісусі Христі. Якщо ти це знаєш — усе пройде.

Автор послання до євреїв, який знає нашу позицію в Христі, каже до тих, хто є Божими дітьми: «Біжім з терпелістю до боротьби, яка перед нами, дивлячись на Ісуса, на Начальника й Виконавця віри, що замість радості, яка була перед Ним, перетерпів хреста, не звертавши уваги на сором, і сів по правиці престолу Божого. Тож подумайте про Того, хто перетерпів такий перекір проти Себе від грішних, щоб ви не знемоглись, і не впали на душах своїх» (Євр.12:1-3).

Коли ми втомлюємося й виснажуємося, коли нам здається, що більше немає сил, дивімося на Ісуса. Бо «друге дихання» приходить саме тоді, коли ми думаємо про нашого Господа.

Віра під час війни

Думки, якими я хочу поділитися з вами, народжені моїм власним нелегким досвідом переживання війни. Без претензій на всебічність і глибину. Просто думки.

Певно, немає тяжчого, гострішого, боліснішого випробування твоєї особистої віри, ніж випробування війною. Звісно, буттєва сила релігійної віри піддається випробуванню щодня протягом усього життя. Часом більше, часом менше. Іноді випробувальні події йдуть одна за одною дуже щільно, не залишаючи місця для «передиху», і ми зазвичай називаємо це «чорною смугою». Коли ти втрачаєш роботу, коли близька тобі людина смертельно хвора, коли сам в облозі життєвих криз, а відповідь на твої палкі молитви — Боже мовчання...

Але нічого не може зрівнятися з війною. Інтенсивність екзистенційного болю сягає майже нездоланного рівня. Війна — це коли кількість моральних викликів на одиницю часу перевищує всі мислимі норми. Це не «чорна смуга» в житті — це безодня.

Я згадую свій досвід молитов, що залишилися без відповіді. І так само згадую радість почутих благань. Ніде ти не відчуваєш порожнечу Божої відсутності так болісно, як під час війни. Ніде тебе не переповнює відчуття Його присутності так яскраво, як у цих жахливих об-

ставинах. Війна загострює особистий досвід.

Я згадую свій досвід молитов, що залишилися без відповіді. Найбільш болісними й пам'ятними були два випадки, коли я палко молився під час повітряної тривоги: «О, Господи, зроби так, щоб жодна російська ракета не влучила в ціль!» Але влучила. То був той чорний день у Вінниці, про який ми всі знаємо. У другому випадку — був розстріл колони біженців поблизу Запоріжжя... «О Боже, чому? Я ж молився палко й щиро, вірячи у Твою силу?!»

Таких випадків було немало. Утім, попри внутрішній біль, віри я не втрачаю. Я не можу цього пояснити. Може, віра — це щось укорінене дуже глибоко, тому проста логіка подій не здатна зруйнувати її навіть болем реальності? Може, справжня віра й виявляється отак — на межі зламу?

Але я пам'ятаю й зовсім протилежне. Пам'ятаю сповнені усвідомлення чогось неземного відгуки наших воїнів, які просили молитися й свідчили: «Моліться за нас! Ми бачимо, як Бог рятує. Бачимо, що Він поряд із нами!» Згадую наші палкі молитви за наполовину оточений Київ і за першу тоді значну поразку росіян та втечу з північної частини України.

Таких випадків теж було чимало. Війна — це коли ти живеш між радісною вдячністю Богові, з одно-

го боку, і палючим болем розчарування — із іншого. «Господи, Хто Ти? Як Ти дієш у світі? Дивом, чудесами чи мужністю й відвагою воїна, який захищає свою землю? Надприродним втручанням чи даром мудрості, даним очільникам нашого війська й мужності народу?» Це коли ти просиш Бога, як просив колись Мойсей: «Покажи Мені славу Свою!»

У нас є невеликий гурток людей, які ставлять такі ж запитання й так само гостро переживають кризу віри. Наш основний принцип — висловлювати болючі, «незручні» питання віри, а не пригнічувати, не душити їх у собі. Ми обговорюємо їх разом. Що ж допомагає нам не втрачати віри й навіть зміцнювати її? Те, що ми думаємо про Христа, про присутність Бога в людському стражданні. Якщо Сам Бог мав пройти через страждання заради нашого порятунку — певно, у цьому є якась вселенська необхідність.

Ми бачимо Христа у війні. Ми бачимо Його в проявах людської самопожертви, альтруїзму, у готовності віддати своє життя заради інших. Війна відкриває божественну сторону людської природи, а не лише її протилежну, гріховну суть. Ми бачимо Його в мужності наших воїнів, у допомозі наших зарубіжних друзів.

Христос посеред нас.

Дмитро ЦОЛІН

«Дякую за життя. Дякую за смерть. Світи!»

Якось у фейсбуці натрапила на допис, який зворушив мене до сліз. Писала львів'янка Ганна Дідула, дівчина-католичка, яка щойно втратила свого нареченого Дмитра. Звісно, одразу ж уявила, як на щось подібне реагувала б я, як реагували б мої друзі-християни. Не знаю, чи змогла б у такий складний момент дібрати такі особливі слова.

Відчула в словах цієї дівчини неймовірну силу віри, яка допомагає їй триматися Бога попри нестерпний біль. І справжню надію на зустріч у небесах, якої іноді нам так бракує.

Звісно, втрата найрідніших — це найбільша втрата на землі. Сам Дмитро, який під час війни втратив багатьох своїх побратимів, ось як писав про це: *«Мені здається, що найважче на війні втратити не руку, не ногу, не життя, найважче втратити друзів. Навіть не так побратимів, як друзів, людей, яких ти знав до війни, чийх батьків ти знав до війни. Ось це дуже важко. Ми зараз несемо хрест. І приймати загибель найкращих людей, нести цей хрест справді важко. Але ці люди не йдуть від нас. Вони лишають по собі дуже вагомий слід. Ми живемо в особливому часі, це доба героїв. І це класно — жити і мати можливість бачити цих героїв, бути з ними. Хоч вони і йдуть від нас у кращий світ».*

Хай же у цей складний період, коли ми переживаємо так багато болю і втрат справжньою втіхою для нас стануть слова апостола Павла: «Не хочу ж я, браття, щоб не відали ви про покійних, щоб ви не сумували, як і інші, що надії не мають...» (1Сол.4:13).

Підтримуймо один одного, незалежно від того, до якої конфесії належимо. І підбадьорюймо душі людей, ведучи їх до Христа й величі Його воскресіння. Плачмо з тими хто плаче, і втішаймо тих, хто потребує втіхи, щоб люди, які йдуть поруч із нами, могли відчутти друге дихання. І попри біль рушити вперед — до надії.

Ольга МІЦЕВСЬКА

Ганна Дідула
12.03.2023

Сьогодні о 16:30 під час бойового завдання загинув мій коханий і наречений Dmutro Pashchuk. Пряме поранення дроном-камікадзе в Херсоні...

Петро Дідула
13.03.2023

Найтемніша з усіх ночей. Найдовша. Вістка про смерть Dmutro Pashchuk прицвятила все нутро до одного безупинного стогону й кри-

ку. Вночі Ganusya Didula покликала всіх найближчих друзів у Дім Серця, щоби разом перебувати в молитві. Guillet Aude розпочала молитву псалмами, а потім кожен, як міг, дякував за дар життя Дмитра як умів. І це був найсвітліший момент цієї ночі. Три десятки Дмитрових друзів через цілу ніч оперезалися молитвою, щоби прийняти те, чого прийняти неможливо.

У якийсь момент, коли за жажливою вісткою почали проступати ор-

ганізаційні моменти, я зрозумів, що попри свою неймовірну життєрадісність Дмитро думав про свій перехід із життя в життя: його найближчі друзі знали, хто з них і як має сповістити батькам про смерть сина, від кого і в яких обставинах має довідатися про його смерть Ganusya Didula. Ця ніч готувала мене (нас) до Господнього Воскресіння.

Ганна Дідула
20.03.2023

Вісім днів мовчання, внутрішнього крику, сліз та відкидання того, що Дмитрусько загинув. Час, який я потребувала для розпізнання себе в цьому, для молитви та прийняття. Боляче досі, але й досі вдячно.

Від 3 березня 2022 року до 12 березня 2023 року, щодня я боялася, що Дмитро загине. Це були 374 дні страху, емоційних гойдалок, сумування, відчаю, але водночас і любові. Я не можу навіть приблизно описати те, що переживала тоді, так само, як і не можу описати те, що переживаю зараз. Але Бог дарує відчуття вдячності, яке весь цей час мене супроводжувало й продовжує супроводжувати.

Перших 5-6 місяців війни ми з Дмитром щодня разом молилися. Спочатку зідзвонювалися, а потім

просто в один і той самий час паралельно молилися. Це нас кріпило й карбувало нашу віру.

Коли Дмитро загинув — переді мною постав величезний виклик повірити, що Бог справді існує. У цьому сумніві я пробула цілий вечір і всю ніч. Найскладніший час мого життя. Я пішла до церкви, стала на коліна й розплакалася. Я лютувала, запитувала, сварилася, відкидала, не вірила, намагалася зрозуміти в цьому Бога, шукала підтримки й розради.

Перший, кому подзвонила — був священник Олександр Богомаз, я попросила його помолитися разом зі мною. Відчувала відчай і зневіру, що це був Божий задум, бо, знаючи Дмитра, я не могла повірити, що Бог цього би хотів.

Я продовжувала молитися й просити в Бога наповнити серце любов'ю, якщо Він таки існує. Бог

огорнув любов'ю відразу ж. Перші дні було складно її відчутти, через постійну тривогу іззовні, але всередині мене — усі ці дні була і є любов. Так — біль, туга й смуток був, є і буде, але відчуття любові було та є значно сильнішим.

Це свідчення віри, без якого ця історія не мала би сенсу, без якого історія про Дмитра не мала би сенсу. Нехай це свідчення стане початком моїх історій та пам'яті про Дмитруська.

Дякую за Життя.

Дякую за Смерть.

Світи!

4.04.2023

Останніми днями я вперше після 12 березня була сама з собою. Уперше після 12 березня мала можливість довше побути на одинці й відчутти те, що всередині. Коли є ко-

му обійняти й витерти сльози — значно простіше. Але цей час наодинці з собою — необхідний, щоб відчутти й прожити всі емоції, які заховані далеко всередині мене. Я дивуюся, як багато різних емоцій можна пережити за один день і ніч. Дивуюся, звідки в мене так багато сліз, які не закінчуються. Дивуюся, як швидко змінюється настрій. Дивуюся, як складно зробити найпростіше завдання зараз. Як складно зосередитися на чомусь іншому, окрім втрати Дмитра.

Туга за Дмитруськом переслідує кожну секунду мого життя зараз. «Я скучила», «мені боляче», «я досі люблю», «мені складно відпустити», «складно прийняти», «складно жити», «складно відчувати радість» і т. д. — це моя рутинна, яку я не можу розділити ні з ким. Бо біль, який відчуваю я, — не відчуває ніхто інший на цій землі.

Я втратила страх померти. Навіть більше, я би була вдячна Богові, якби Він забрав мене до себе зараз. Це моя спокуса й відсутність сил взяти себе в руки, і «бути сильною», чого всі мені бажають. Але сила моя — це лише віра. Зараз вона слабка й бунтівна. Я втратила вміння молитися «за когось», втратила віру, що можу «змінити хід подій», запланованих Богом, своєю молитвою. Поки не можу. Вже не змогла.

Бог щодня переконає, що любить мене, і дасть мені сил пройти цей шлях, якщо я довірюся Йому. Довіритися — це не боятися за те, що буде завтра, хто буде завтра, як буде завтра. Довіритися — це прийняти й відпустити. Довіритися — це зберегти в собі Любов, Жагу до Життя і Вдячність.

Я не маю іншого вибору, окрім того, як довіритись Богу. Якщо я хочу знову відчувати в собі любов, цілісність і вдячність — я не маю іншого вибору.

...Після кількох днів сліз і розпачу, Бог послав мені дзвінок від служителя Церкви. Він вислухав і сказав слова, які стали опорою на зараз: «Нехай твоя відсутність страху смерті — дарує тобі відвагу до Життя».

Яма, мовчання Бога і торжество смерті

Пастор Олександр ЧМУТ, директор українського відділення Транс-світового радіо, від початку війни багато звертається до церкви зі словом надії. До вашої уваги — кілька уривків із проповідей служителя, які дотичні до теми номера.

Уроки в ямі

Вирва, яка утворюється від ракети, може мати 5 м глибини і 8 м ширини. Тільки за перших 5 місяців війни в Україну прилетіло понад 2000 ракет. Вони лишили після себе 2000 ям. Може здаватися, що після всього, що трапилося, в Україні немає майбутнього. Ми самі ніби опинилися в ямі, із якої немає виходу. Але Бог дивиться на яму з іншої перспективи — як на плацдарм для благословень та унікальних можливостей.

Ще в юності Йосип потрапив до ями, яка забрала багато років його життя. Яма — це не завжди покарання чи наслідок твоїх гріхів. Іноді це наслідок того, що твої брати — орки, які заздрять твоїм талантам і ненавидять тебе за правду. Рабство, дім Потіфара, тюрма — це ями, через які довелося пройти Йосипу. І в жодну з них він не потрапив зі своєї вини.

Яма — це не кінець, іноді це тільки початок благословень. Тільки уявіть: у 15 років Йосипа кинули брати до ями, а в 30 років — він стає правою рукою єгипетського фараона. Трагедія України може стати початком чогось великого. Але «в ямі» Йосип провів довгих 15 років. Яма — це надовго.

Яма — це порожнє місце без води й спілкування, де тебе лишили без надії на життя. Це духовна пустеля. Коли не можеш читати Біблію, молитва тільки до стелі, в душі порожнеча. Це депресія, самотність, розчарування. Яма — це процес нашого життя.

У ямі Бог почав формувати характер Йосипа й готувати його до великого успіху. У ямі Бог навчає нас мужності, людяності, справжніх цінностей. І це відбувається через страждан-

ня. Більшість мужів Біблії пройшли через яму. Сам Ісус Христос пройшов через яму. Пророчий псалом відкриває Його почуття: «Умістив Ти мене в глибоку могилу, до півми в глибинах...» (Пс.87). У Посланні до євреїв написано, що Божий Син став досконалим через страждання. І він розуміє наші страждання.

Нам завжди хочеться оминати яму. Часом ми тікаємо, як тікав Йона. Я ні в якому разі не засуджую тих, хто тікає від війни за кордон. Але, скажіть, якби перед вами був вибір: у ямі, але з Богом, чи деінде, але без Бога — що ви обрали б? Наша надія в тому, що з нами в ямі — Бог: «І був Господь з Йосипом, а він став чоловіком, що мав щастя» (1М.39:2). Виявляється, що навіть перебуваючи в ямі, можна мати щастя! Ми чекаємо, коли все закінчиться й почнеться «світле майбутнє». Але Бог працює в ямі, творить чудеса в ямі!

Більше того — перебуваючи в ямі, Йосип міг бути благословенням для інших. Часто, коли нам погано, ми хочемо, щоб усім було погано... Йосип пережив зраду, полон, наклеп, але не нарікав. Що ми робимо, перебуваючи в ямі? Постійно незадоволені, вимагаємо справедливості, жаліємо себе? Тягнемо інших до себе в яму чи допомагаємо вибратися? Навіть коли Ісус Христос був розіп'ятий, він піклувався про свою матір, про розбійника, який висів поруч із Ним.

Перебування в ямі для Йосипа скінчилося так само несподівано, як і почалося. Раптом раб, в'язень отримав владу. Та сама унікальна здібність (тлумачення снів), яка привела в яму, вивела його звідти. Бог може перетворювати ями на гори: «Ви задумували на мене зло, та Бог задумав те на добре», — сказав Йосип братам. «І знаємо, що тим, хто любить Бога... усе допомагає на добре» (Рим.8:28). Грандіозна трансформація страждань у радість чекає нас попереду. Попереду нас чекає слава!

Чому Бог мовчить

Продовжується жахлива війна, мільйони молитов зі всього світу щодня підносяться до неба. Лунає крик від безвиході, розчарування, болю... Попри це Бог не відповідає, принаймні так, як би нам хотілося. Тому дедалі частіше виникає запитання: «Чому Бог мовчить?»

Думаю, протягом історії це питання ставили тисячі людей. І серед них був праведник на ім'я Йов, який тікав від злого, боявся Бога — неймовірний чоловік. «Не було більше такого, як він», — це слова самого Бога. Несподівано в його життя приходять випробування небачених масштабів. Книгу Йова не можливо читати без сліз. Думаю, якби він жив сьогодні, то дуже розумів би всіх українців. Він був на нашому місці.

За мить Йов втратив усе — майно, худобу, дітей... Думаю, сотні думок лізли в голову: «Господи, чому Ти допустив це? За які гріхи?» Він і гадки не мав, що Бог мав розмову з сатаною. Якби знати, то й легше було б усе пережити. Хіба не міг Бог з'явитися йому вві сні, попередити: «Буде важко, але Я тебе не покину!» Але Бог мовчав. Випробування прийшли раптово й без пояснень. Випробування, яких Йов не чекав, до яких не був готовий. Сьогодні Україна переживає нечуване горе. Чи міг хтось уявити, що на наших очах гвалтуватимуть дітей, стиратимуть з лица землі цілі міста? І при цьому небо мовчить.

Згодом Йов втратив ще й здоров'я. «Чи ж ми будемо приймати від Бога добре, а злого не приймемо?» — сказав праведник. «При всьому тому Йов не згрішив своїми устами». Уявіть, наскільки він був фізично й морально спустошеним у цей момент! Проїшов уже тривалий час, а Бог не сказав ні слова...

Хочу поділитися кількома думками про те, чому Бог мовчить. По-перше, коли Бог мовчить — він говорить з дияволом. Написано, що во-

рог душі обмовляє Божих дітей день і ніч. Я не знаю, чому Бог дозволяє цьому негіднику робити свої чорні справи. Але після розмови Бога з дияволом у наше життя зазвичай приходять випробування. При цьому Бог ставить межу, якої не дозволяє дияволу перейти.

«І промовив Господь: Симоне, Симоне, ось сатана жадав, щоб вас пересіяти, мов ту пшеницю. Я ж молився за тебе, щоб не зменшилась віра твоя» (Лк.22:31-32). Ось ще одна розмова Бога з дияволом. Моя друга думка: коли Бог мовчить, Він слухає Ісуса Христа, Який заступається за нас. Коли вам здається, що Бог мовчить, говоріть із Сином Божим, Який допомагає у наших випробуваннях.

Третя думка: навіть коли Бог нібито мовчить, Він все одно продовжує діяти в нашому житті. У притчі добрий самарянин врятував покаліченого мандрівника, хоча при цьому не промовив до нього ні слова.

Друзі Йова виявилися «даремними розрадниками». Вони казали, що Йов не знає Бога, що Бог просто так не посилає покарання. Якби вони жили в наш час, то сказали б: «Це Україні за її гріхи!» Але, як виявилось, вони помилялися. Третя думка: коли Бог мовчить, Він слухає, що говорять про Нього люди. Адже в мо-

менти горя ми говоримо те, що насправді думаємо. Випробування виявляють стан нашого серця.

І нарешті заговорив Бог. Після Його промови Йов визнав: «Тільки послухом уха я чув був про Тебе, а тепер моє око ось бачить Тебе...» (Йов.42:5). У момент найбільшої трагедії Йов зустрівся з Богом, і Бог відкрився йому. І це головне, чого хоче Бог досягнути у житті кожного з нас. Далі неймовірні речі сталися з Йовом — у нього народилося знову 10 дітей, помножилося майно. І сьогодні для Бога немає нічого неможливого.

Слово надії під час торжества смерті

Чому люди помирають, коли їм ще жити й жити? Що робити, коли смерть прийшла в дім? Ви стикалися з такими обставинами? Що відчували в той момент? Чи готові ви самі до переходу у вічність, якщо це трапиться сьогодні?

Тема смерті тепер більш ніж актуальна. У новітній історії України ще не було часу, коли навколо було так багато смерті. Причому смерті раптової, жадливої, для якої немає жодних логічних причин. Поряд з нами живуть десятки тисяч сиріт, удів, батьків, які втратили дітей... Смерть збирає в Україні рясний урожай. Але се-

ред усього цього торжества смерті є надія. І ми маємо вхопитися за неї.

З певної точки зору можна сказати, що Біблія — книга про смерть. Слово «смерть» там вживається понад 100 разів, «померти» — понад 500, «убивство» — понад 300. За кожним із цих слів — чиясь доля. Центральний вірш Біблії — Івана 3:16 — теж про смерть.

У першій книзі Біблії Адам уперше почув про смерть, ще не знаючи, що це таке: «З дерева знання добра й зла не їж від нього, бо в день їди твоєї від нього ти напевно помреш!» (1М.2:17). Але в останній книзі Біблії написано: «Бог кожну сльозу з очей їхніх зітре, і не буде вже смерті» (Об.21:4). Це наша надія!

Ми покликані дивитися на смерть через призму воскресіння. Адже Ісус Христос переміг смерть: «Де, смерте, твоя перемога? Де твоє, смерте, жало?» (1Кор.15:55). «І не лякайтеся тих, хто тіло вбиває, а душі вбити не може; але бійтеся більше того, хто може й душу, і тіло вам занепасти в геєнні. Чи не два горобці продаються за гріш? А на землю із них ні один не впаде без волі Отця вашого. А вам і волосся все на голові пораховано» (Мт.10:28-30).

Не буває випадкової смерті. Якщо Бог контролює смерть горобців, то маємо бути певні, що жодна людська смерть не проходить повз Його увагу. Навіть якщо цю смерть запланували вороги України, навіть якщо це геноцид... «Дорога в очах Господа смерть богобійних Його!» (Пс.115:6).

Бог може прославитися як через життя людини, так і через її смерть. Наприклад, апостолу Петру Божий Син сказав: «Коли постарієш, свої руки простягнеш, і інший тебе підпреже, і поведе, куди не захочеш... А оце Він сказав, щоб зазначити, якою то смертю той Бога прославить» (Ів.21:18,19). Петро усвідомив цю істину, прийняв її. Він вірив у те саме, що й апостол Павло: «Для мене життя то Христос, а смерть то надбання» (Фил.1:21).

Чи є смерть для тебе надбанням? Чи ти боїшся її, адже не довірився Господу? Чи молишся, щоб лишитися вірним Йому до смерті? Сьогодні смерть — це наша реальність. І до неї потрібно бути готовими.

Долина смертної темряви

Таємниця нашої незламності

Останнє зібрання в нашій церкві ми провели 4 вересня 2022 року. Хоча наша місцевість була окупована, нас ніхто не чіпав, наче й не помічали. Того дня ми говорили про незаслужені страждання, які, можливо, і багатьом із нас доведеться пройти, як і Христу.

І буквально у вівторок, 6 вересня, мені зателефонувала дружина й сказала, що мене розшукують. Звісно, що в мене був страх, хоча я й не знав, за що мене можуть шукати. Виїхавши в поле, став молитися, щоби Бог скерував мене, бо не розумів, що маю робити далі. Тількино я почав молитву, як пролунав ще один дзвінок від дружини. Вона запитала, де я та сказала, що вона в церкві, її «забрали». Коли я під'їхав до церкви, то там стояло декілька машин і багато озброєних росіян. На мене одразу ж направили автомати, тому я мовчки пішов туди, куди мені звеліли. Зайшовши в приміщення церкви, побачив там безлад. Усе було перевернуто.

Шість днів на самоті

Потім мене посадили в мій же бус і повезли в комендатуру. У мене відібрали телефон, усі документи й посадили в одиночну камеру. Там не було світла, лише маленьке віконечко вгорі, куди майже не потрапляло світло. Там я провів шість днів.

Перше, що я пережив там, це відчуття безпорадності. Ти усвідомлюєш, що змінити нічого не можеш, що всі твої плани зійшли нанівець. Зазвичай, звертаючись до Бога, я відчував якусь силу, підтримку, внутрішнє тепло. Але найгірше, що, потрапивши в цю камеру, я нічого з цього не відчував. Моє серце сповнив страх. І першою моєю молитвою було: «Господи, Ти де?» Десь годин шість у мене було відчуття, що Бог мене залишив. Я звертався до Нього, ставив безліч запитань, аж доки не відчув, що став замерзати. То був вересень, дні були доволі теплі, тому я був одягнений у футболку. Але увечері стало дуже холодно. Я кажу: «Господи, а як я буду тут спати? Немає ні подушки, ні ковдри... От би мені хоча б мою куртку з авто взяти». І буквально десь за хвилин

десять прочинилися двері й охоронець простягнув мені мою куртку.

Для мене це стало свідченням того, що Бог знає мою потребу, що Він мене не залишив. І дві години після того я просто ридав. Не тому, що в мене була та куртка, а тому, що я зрозумів, що Бог поруч. І навіть тут Він піклується про мене.

Коли Господь відповідає на молитви, то Він не дає одразу всю інформацію про те, що тебе чекає. Я бачив Його руку у своєму житті, але дуже хвилювався про свою сім'ю. У мене десятеро дітей, троє наймолодших ще живуть із нами. І потрапивши в цю камеру, я опинився у вакуумі й не знав, що відбувалося за цими стінами. У моєму розумі звучало: «Ти вже ніколи не побачиш їх». Але раптом у серці зазвучали слова з Писання: «Надійся на Господа всім своїм серцем і не покладайся на розум свій...» І ці слова тримали мене протягом усього часу, який я провів там.

Я думав, що мене взяли випадково. І коли вранці третього дня відчинилися двері, я вірив, що щось вирішиться — і мене відпустять. Але, побачивши російського ФСБ-шника, який був слідчим у моїй справі, зрозумів, що легко не буде. Він став звинувачувати мене в співпраці з Америкою, що ми в церкві збираємося для того, щоб протистояти владі. І головне, що робило нас ворогами, — це те, що ми не православні. У нього було стільки ненависті в очах, особливо коли казав: «Була б моя воля, я б вас усіх виставив біля церкви, розстріляв і вивіз би на смітник!» Я нічого не відповідав на подібне, бо внутрішньо відчував, що він не почує моїх аргументів. У ту мить я зрозумів, чому Ісус мовчав, коли Його звинувачували. Бо пояснення не мали жодного сенсу, їх не були готові почути.

Разом із тим я чув, як ночами катували людей. Там була спеціальна кімната, де були різні пристрої для катування. Я вважав, що це вже пережитки минулого, яких у цивілізованому світі немає. Але в них були інструменти, якими вибивають нігті, гумові молотки, якими били людей, електрошокери й інші пристрої. Не раз люди, кричачи від болю, блага-

ли не мучити їх, але це не зворушувало сердець катів.

Я чув одного разу, як «виховували» самих охоронців. На них кричали, наводили різні аргументи, на зразок того, що їхніх дітей вбивають на Донбасі, а вони тут всіх шкодують. Чув навіть постріли під час таких повчань. Також і своїх вони саджали в одиночки, щоб розбудити в них лють до нас, в'язнів. І зрештою вони не довіряли й один одному, бо там кожен здавав іншого.

«Я зрозумів, чому я тут»

Через шість днів мене перевели до загальної камери. Правда, це надто гучно сказано, бо в цій камері було три ліжка й семеро людей. Тому ми спали на підлозі, хоча було дуже брудно, бо ніхто не прибирав. Вікна були забиті, тому кисню катастрофічно не вистачало. Запах від туалету був такий, як у радянські часи в громадських вбиральнях. Проте легше було від того, що можна з кимось спілкуватися.

Пригадую, як тільки увійшов у ту камеру, то побачив п'ятилітрову баклажку з водою. Я увесь час відчував сильну спрагу. Тому одразу почав пити ту воду. Вона була вже притухла на смак, але я дякував Богові за кожен ковток.

Протягом усього часу перебування в ув'язненні я відчував повну безпомічність, власну нездатність щось змінити й особливу потребу у Господі. Хвилини там тягнуться цілу вічність, тому ти не можеш зрозуміти, яка зараз пора доби.

Ще коли я був в одиночній камері, дружині вдалося передати мені Біблію. Я читав її, і люди це бачили. Серед тих, хто сидів зі мною в камері, не було злочинців. Був 30-річний хлопець, який брав участь в АТО у 2014 році, був колишній дільничний міліціонер, один підприємець, один власник будівельної компанії і двоє аграрників. Ці люди ставили мені запитання, я розповідав їм про те, що прочитав із Божого слова. І одного разу хтось із них сказав: «А знаєте, це добре, що ви з нами. У нас тут і силові структури, і аграрії, й будівельник, і представник торгівлі. І мало того — ще й батюшка». Так мене й називали.

Спочатку дехто з них гостро сперечався зі мною, просив не нав'язувати своїх переконань. Особливо декотрих напружило, коли я сказав, що ми всі грішні. Але я спокійно говорив, що нічого нікому не нав'язую, а просто розмірковую й хочу, щоб ми разом робили висновки. Так минуло декілька днів — і одного разу ми разом стали в коло й помолитися молитвою покаяння. Під час цієї молитви я отримав від Бога відповідь на запитання, чому я тут, яке ставив Йому не раз протягом цього часу. Коли ж покаялося шестеро людей, я зрозумів, що варто було пройти через усе це.

Там, в ув'язненні, Бог спонукав мене переосмислити власні цінності. Ми, християни, зазвичай вважаємо, що для нашого спасіння дуже важливо читати Біблію, відвідувати зібрання, молитися. Так і є, але я зрозумів, що це не є ознакою спасіння. І фарисеї молилися, відвідували синагоги й досліджували Писання. Вони робили добрі вчинки, давали десятину. Але для нашого спасіння дуже важлива наша особиста святість, яку ми отримуємо через перебування в Богові. І це передусім у сфері наших думок. У Нагорній проповіді Ісус говорив про це. Він казав, що, коли ми думаємо погано про ближнього — то підпадаємо осуду, або якщо лише поглянемо з пожадливістю — то стаємо перелюбниками. Так Ісус окреслив ту святість, без якої ніхто не побачить Господа. І саме про цю внутрішню сутність ми дуже мало говоримо.

Звільнення

Моя дружина розповідала, що не спала ночами й дуже багато молилася за моє звільнення. До неї долучилися в молитві дуже багато церков. І десь на 15-й день мого перебування в ув'язненні, коли мене знову викликали на допит, уже згаданий ФСБ-шник сказав, що до нього приходив православний священник і просив за моє звільнення. Це мені здалося справжнім чудом. Із місцевим священником ми ніде не перетиналися, навіть і не віталися, хоча я знав, як він виглядає. Його слова були авторитетні для моїх поневолювачів. Як вони сказали,

хоча нашу віру не визнають, але до православних священників дослухаються.

Як потім уже з'ясувалося, моя дружина з донькою ходила до цього священника й просила за мене. Вона вдавалася до різних методів, аби тільки мене випустили на свободу. І це сталося. Разом із тим, мені здається, що Сам Господь закрив їм очі чи розум, щоб вони не знайшли жодних звинувачень проти мене. Бо наша церква таки справді допомагала українським військовим продуктами. Ми брали участь у різних волонтерських проектах, наш старший пастор був військовим капеланом. Він і тепер виконує це служіння. Тобто вони могли б знайти підстави не випускати мене з ув'язнення, але Бог вирішив по-іншому. Правда, мене змусили написати розписку, що мій транспорт і будинок переходить у їхню власність. І тільки так мене відпустили. Проте, відпускаючи, попередили: якщо мене хоч десь іще побачать — то я не вирвуся з їхніх рук.

Уроки незламності

Згадуючи ці дні, я відчуваю жалість до цих росіян-поневолювачів. Вони ж теж створені Богом, але настільки обмануті дияволом. Я якось по-особливому відчув на собі слова Ісуса, сказані Ним на хресті: «Прости їм, Отче, бо вони не знають, що чинять!» Я зрозумів, що це нещасні люди, які потребують нашої молитви. Це дуже змінило моє ставлення до ворогів.

І найголовніше, що я переосмислив за цей час, — це слова Ісуса: «Не турбуйтеся що вам пити, їсти й одягатися... Шукайте ж найперше Царства Божого». Ми щось мали з дружиною — і втратили це. Але Бог, Який живе в нашому серці, давав силу пройти через ці втрати, усвідомлюючи Його присутність поруч. Я бачу Його турботу про мене й розумію, що, справді, найважливіше шукати Його Царство.

Церкву в нашому селищі закрили. Усе майно розграбоване. Нам із сім'єю вдалося виїхати з окупованої території, але є свідки, які бачили, у якому стані тепер наше церковне приміщення. Деякий час там навіть

жили росіяни. Багато членів нашої церкви роз'їхалися, але я особливо хвилююся за тих, які залишилися. Їх небагато, і я тримаю з ними зв'язок. Вони розповідають, що збираються разом, спілкуються, проводять хліболамання. Але багато небезпек там чигає на них.

Тому я молюся й прошу молитовної підтримки за цих людей. І попри те, що всі ми — і ті, хто виїхав, і хто лишився — потребуємо й матеріальної підтримки, але молитовна підтримка набагато важливіша. Бо Господь знає, чого ми насправді потребуємо. І Він дає нам найнеобхідніше. Ми можемо думати, що нам треба те чи інше, але Він дає те, без чого ми не проживемо.

Я бачу, що всі ці події очищають наші серця, змінюють наші думки. Бо святість — це не наші вчинки чи поведінка. Зовні ми можемо мати хороший вигляд, але ніхто ж не знає наших думок. А Бог знає і працює в наших серцях. Хотілося б, щоб кожен, хто проходить це випробування, зрозумів, що це послужить Йому на благо й змінить його зсередини.

Коли ми були в ув'язненні, то перебували в постійному страху. І дуже важко було знайти якісь причини для радості, тому що цей страх сковував наші серця й позбавляв свободи навіть у спілкуванні. Люди з підозрою ставилися до інших. І перше, що ми відчули, коли зрештою виїхали на підконтрольні Україні території (нас кілька разів не випускали в Запоріжжя, і ми з сім'єю були змушені їхати різними автомобілями) — усвідомлення, що ми живемо у вільній країні. На першому ж українському блокуванні навіть діти помітили, що воїни стоять без балаклав, із відкритими усміхненими обличчями. Вони кажуть: «Покажіть, будь ласка, документи». За цих сім місяців ми відвикли від такого ставлення.

І я тоді відчув, як Господь любить Україну, що Він дав їй таку свободу. І я вірю, Господь дасть нам і перемогу.

*пастор Олександр,
за матеріалами інтерв'ю
Транссвітовому радіо*

Ремесло відновлення

Кінцугі — це японське мистецтво відновлення розбитих предметів. Розбитий на уламки предмет не викидається на звалище як такий, що втратив своє призначення, форму, образ, але відновлюється — дбайливо, ретельно, послідовно... Уламки знову з'єднуються, але їх пов'язує не клей, а золото! Саме золота суміш тримає воедино те, що перетворилося на уламки, і дає їм

нове життя, форму, образ та призначення у відновленому статусі.

У Біблії люди часто порівнюються з посудом, створеним Богом. Писання каже: «Ось як глина в руці гончаря, так в руці Моїй ви!» (Єр.18:6). У нашому світі накопичилася велика концентрація зла. Через це багато стресу, депресій, розлучень, сварок тощо. Через це люди розбиваються, наче посуд — як душевно, так і фі-

зично — на багато маленьких шматочків. Буває, що склеїти самих себе не виходить. Часто такі люди перетворюються на наркоманів чи алкоголіків і стають нікому не потрібними в суспільстві.

Але Бог-Творець не викидає Своє творіння на сміттєзвалище, як таке, що втратило своє призначення. Навіть у стані гріха грішник не втратив Божого образу. Просто цей образ подібний до розбитого на безліч уламків дзеркала. Бог у них відбивається спотворено, слабко, але відбивається... У Христі цей розбитий образ Божий у людині відновлюється. Але замість золота, як у кінцугі, з'єднання відбувається за допомогою пролитої на хресті крові Ісуса Христа. Тільки завдяки Йому, досконалому Образу Бога, і тільки в Ньому можливе відновлення цілісності людини як Божого образу. Він великий Майстер. Йому під силу відновити будь-яку посудину! Просто нам потрібно дозволити Йому це зробити.

Олег АБРАМОВ

«Так говорить Господь: *Стримай голос свій від голосіння, і від сльози свої очі, бо є нагорода для чину твого, говорить Господь, і вони вернуться з краю ворожого! І для твого майбутнього є сподівання, говорить Господь, і до границь твоїх вернуться діти твої!»* (Єр.31:16-17).

Бог говорить, що є надія. А коли є надія — є майбутнє. Якщо немає надії — немає майбутнього. Ми служителі надії. І наше служіння — та вістка, яку ми несемо, — гарантує майбутнє народу, якому ми служимо. Від нашого служіння залежить доля майбутнього покоління. Ми більше, ніж релігія. Ми маємо вістку, якою повинні поділитися зі своїм народом та з іншими народами, про те, що надія — тільки в Бозі.

Надія в єврейському контексті походить від слова «мотузка, яка сполучує щось із чимось». Коли наше серце прив'язане мотузкою до матеріальних речей або ж до людей, то надія руйнується разом із тим, до чого ми прив'язалися. Тому з іншого боку нашої мотузки має бути Господь, Який тримає цю мотузку надії.

Є два процеси, тісно пов'язані з надією. Перший — відновлення, реставрація. Реставрувати — значить повертати до оригіналу, попереднього стану. У нашому випадку — до стану святості, що включає в себе й позбавлення сорому.

Господь обіцяє, що, прийшовши до Нього, ми будемо відновлені й сором буде забрано. Якщо ми пройдемо цей процес, Господь обіцяє чудове майбутнє.

Говорячи про відновлення, варто виділити такий термін, як «пружність». Цей термін походить із інженерії й визначається як здатність ма-

терії після впливу різних зовнішніх чинників та факторів повертатися до свого попереднього стану.

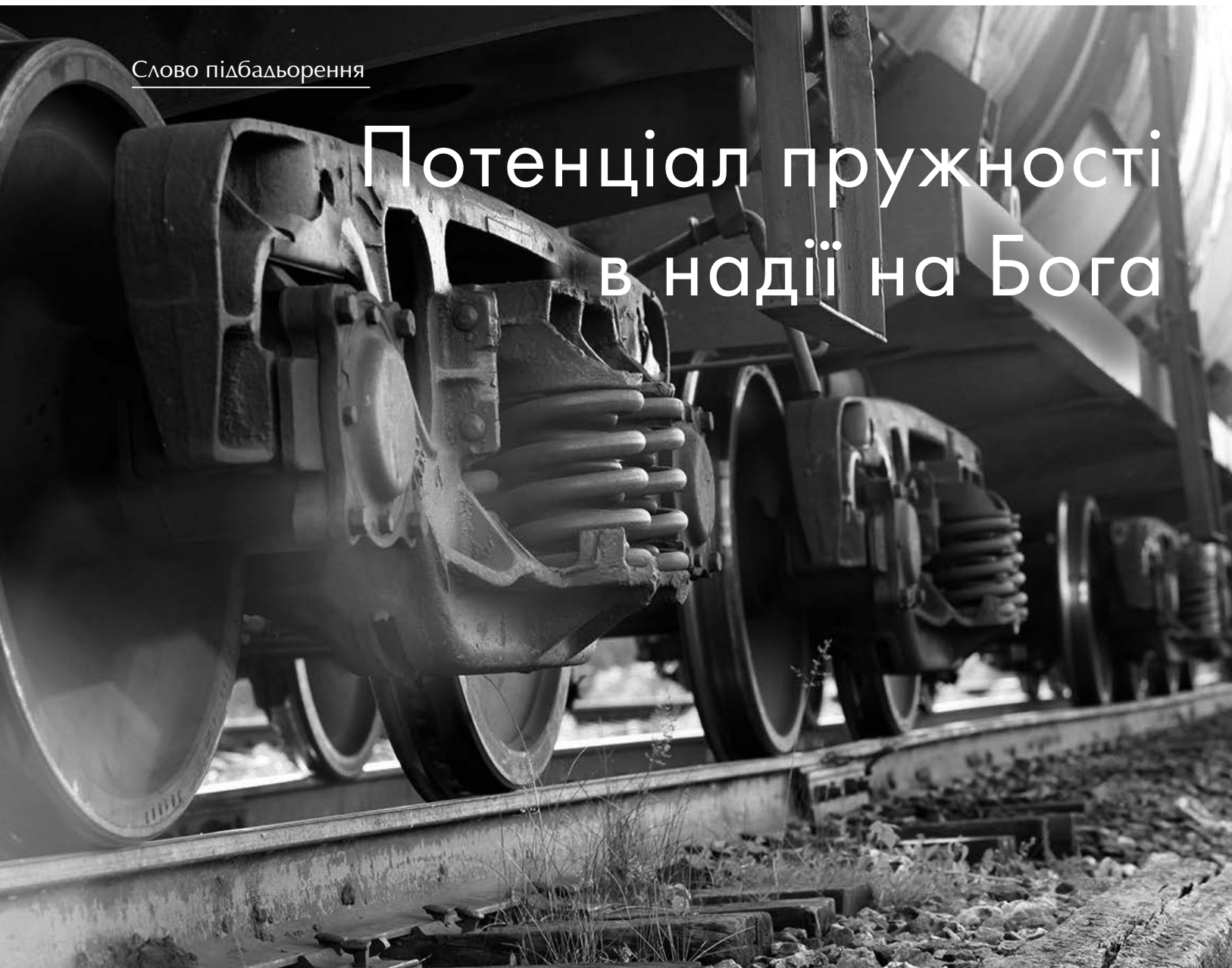
Цей термін використовується й в психології для того, щоб описати здатність людини переживати труднощі, а потім відновлюватися. І кожному пастору, служителю, кожному християнину й Церкві загалом потрібна ця здатність бути пружними. Не лише для того, щоб стояти лицем до лица з викликами. А й для того, щоб, подолавши ці виклики, стати ще сильнішими, ніж були до того.

Якщо застосувати термін «пружність» до нинішньої ситуації в Україні, можемо побачити, що українці мають силу подолати цей тиск. А отже, мають потенціал і для зміцнення й відновлення. Це дасть їм змогу преобразитися, вирости й вдосконалитися.

Дуже важко зберігати віру в стражданнях, але надія каже: «Усе допомагає на добро тим, хто лю-

Слово підбадьорення

Потенціал пружності в надії на Бога

бить Бога». І Церква в цій війні не буде переможеною. Так, Церква буде переживати безліч ударів, наше служіння зазнаватиме тиску, але, маючи потенціал пружності в надії на Бога, вона відновиться. І Церква підніметься ще з більшою силою.

Звісно, у складні моменти ми щось втрачаємо. Як же бути з цим? Саме поняття надії містить у собі не лише значення відновлення, а й відшкодування втраченого. Але хто відшкодує втрачені життя? Хто відшкодує біль? Хто поверне честь жінці, яку згвалтували? Хто поверне си на матері?

Є те, що вже не повернеться. Але Бог обіцяє відшкодування. Він каже: «І надолужу Я вам за ті роки, що пожерла була сарана...» (Йоїл.2:25). Як же Він зробить це? Про це йдеться далі. Пророк Йоїл каже, що Святий Дух прийде на народ і огорне людей неймовірною силою.

І це дивовижна надія для нас — Бог обіцяє відшкодувати завдані збитки. Відшкодування тісно пов'язане з компенсацією. Наприклад, якщо суддя визначив, що комусь були завдані непоправні втрати, і вже неможливо повернути втрачене, він призначає певну компенсацію, яка може хоч трохи втішити постраждалого.

Мірилом людської справедливості є Бог. Він — досконалий Суддя й досконалий Спаситель. Жертва Його Сина була достатньою компенсацією. І усвідомлення того, що зробив Бог для нас, приносить утіху. Євангелія дає компенсацію через любов Господа. Бо такої любові більше ніхто не може нам дати.

Тому в такі складні часи ви, як Божі послідовники та служителі, маєте по-особливому відчувати ту важливість надії, якою є Бог. Бог хоче реставрувати серця, Бог хоче відновити ваші сили й компенсувати Своєю присутністю завдані вам збитки. У Книзі пророка Михея сказано: «Не тішся, моя супротивнице, з мене, хоч я впала, Сіонська дочка, проте встану, хоч сиджу в темноті, та Господь мені світло!» (Мих.7:8).

Сатана сміється з падіння Єрусалима, із його приниження. Але Ізраїль знає, у кому надія. Тому каже во-

рогові: «Не смійся, бо, хоча я й упав, але встану!»

Я не знаю, які саме моменти переживає кожен із вас. Але знаю, як багато труднощів переживають усі люди. А пастори церков особливо. Багато хто з них переживає духовну боротьбу, зазнає ворожого тиску. Часто сатана сміється з нашого служіння, бо він же знає, що ми переживаємо складні часи. Але нині ми маємо сказати дияволу: «Ти не смійся! Це правда, що в мене є велика боротьба. Правда, що я пережив велику втрату. Але я встану!»

І я переконаний, що маючи таку надію й таке сповідання, ми побачимо, як наше життя й служіння буде підняте на новий рівень. І ту кризу, яку ми переживаємо, Святий Дух використає для того, щоб зробити нас сильнішими.

Бог має щось велике для вас, українці. Ви станете служінням надії. Можливо, нині диявол потирає руки й каже: «Я переміг!» Але знайте, що жоден віруючий ніколи не програє в Господі. Святий Дух поміж нами, щоб реставрувати знівчені серця.

Для мене сильним підбадьоренням у складні часи є слова пророка Ісаї: «І буде Господь тебе завжди провадити, і душу твою нагодує в посуху, кості твої позміцняє, і ти станеш, немов той напоєний сад, і мов джерело те, що води його не всихають! І руїни відвічні сини твої позабудовують, поставиш основи довічні, і будуть тебе називати: Замуровник пролому, напрямник шляхів для поселення!» (Іс.58:11-12).

Хочу особливо звернути увагу на одну фразу — «замуровник пролому», — яка визначає одну з найбільших наших відповідальностей. Без цього не буде відновлення особистості, відновлення нації. Пролом — це дірка в мурі. Починається вона з тріщини. І якщо далі тиснути на стіну, то з'являється вже більший отвір, через який ворог може пробратися в укріплену муром фортецю. Коли отвір стає ще більшим, то весь мур може розвалитися. І вже не важливо, наскільки сильне у вас військо й наскільки міцні інші стіни. Якщо є пролом у стіні (у твоєму серці) — через нього заходить ворог. І

він руйнує твоє життя та служіння.

Ворог може залишити в наших серцях смуток, біль, розчарування. Ми не повинні допустити, щоб дияволу це вдалося. Це зруйнує не лише нас. Це завадить нам виконувати головне призначення від Бога — наvertати душі до Господа. Тому ми повинні шукати Господнього лица й миру в серці, який приносить Його присутність. Бо відсутність внутрішнього миру — найстрашніша війна, яку людина переживає в житті. Ми не повинні допускати появи тріщин, а тим більше проломів у нашому серці. Ми маємо бути здоровими християнами, здоровими служителями — і тоді диявол не зможе поселити розчарування та ненависть у наших серцях.

Хай служіння Господу, служіння надії здійснюється людьми зі здоровими серцями. І якщо ви відчуваєте потребу в оздоровленні, усвідомлюєте, що десь є тріщина, яку варто полагодити, сьогодні найкращий момент для цього. Зробіть це з Божою допомогою, щоб ваше слово було словом оздоровлення для інших людей. Ісус Христос сказав: «Дух Господа на Мені, і Він помазав Мене звіщати рік Господнього змилювання».

Усіма подіями, які переживають українці, диявол намагається пробудити в них, та й у всіх нас, ненависть, неприйняття, щоб зрештою знищити надію народу. З історії свого іспанського народу бачу, які негативні наслідки залишають війни — розділення, злобу, нещасття. Але ми, Церква, — інструмент для оздоровлення. Ми ті, хто має бути готовим стати в проломі за свій народ і проголосити рік Господнього змилювання.

Тому вірю, що ця війна пробудить Церкву як ніколи раніше в історії. І вістка надії буде проповідувана аж до краю землі служителами, які пережили важкі часи й багато болю. Хоча й зазнали сильного тиску, але вони будуть реставровані, щоб проповідувати Слово надії та Слово відновлення.

Хуан Карлос ЕСКОБАР, Іспанія, проповідь, виголошена на звітно-виборній конференції УЦХВЕ

Утома, спричинена депресією

Дарина — 34-річна жінка, чоловік якої загинув рік тому, на початку війни. Вона та вся родина важко переживали смерть чоловіка. На час, коли він помер, у них було мало грошей, до того ж Дарина втратила роботу. Гроші швидко витратилися на купівлю продуктів та інших потрібних речей. Діти ж постійно потребували їжі, а іноді й ліків.

Незабаром сім'я залишила свій зруйнований дім і переїхала в іншу частину країни, яка також зазнала значних руйнувань.

Протягом останнього року Дарина просто не могла не думати про чоловіка. Вона сумувала за ним, незважаючи на те, що в них часто й гучно відбувалися сварки, які зрештою негативно вплинули на їхніх дітей.

Після смерті чоловіка друзі сказали їй, що вона може впасти в депресію. Уже минув рік, як він помер.

Дарина не почувала себе дуже пригніченою, а просто втомленою. Бо ж виконувала важку фізичну працю: носила воду додому, рубала дрова. І настільки втомленою, що їй було дуже важко виконувати роботу по дому та доглядати за дітьми.

Про цю втому Дарина й розповіла своїй подрузі-сусідці. Подруга запропонувала їй піти в місцеву клініку до лікаря. Вона спочатку не хотіла йти, бо боялася, що її проблема занадто дрібна порівняно з проблемами тих, хто був поранений у бою. Але подруга заспокоїла її словами, що цей лікар лікує як солдатів, так і цивільних. І розповіла їй, що сама зверталася до того ж лікаря через постійну втому. І він виявив, що в неї проблеми з щитовидною залозою. Вживання однієї таблетки на день вирішило її проблему — і тепер вона відчувається чудово.

Дарина дала згоду — і вони вдвох відвідали лікаря в місцевій поліклініці. Там розповіла лікареві про себе. Той лікар оглянув її та призначив аналізи крові, показники яких виявилися в нормі. Тоді лікар висловив припущення, що вона перебуває в депресії, а її втома — просто один із її симптомів. Дарина ж не повірила йому.

Згідно зі словами лікаря, кожна людина іноді відчуває смуток. Ми сумуємо, коли помирає хтось, кого ми любимо. Ми хвилюємося, коли постаємо перед труднощами в роботі чи фінансах. Ми відчуваємо смуток, коли стосунки закінчуються всупереч нашому бажанню. Тимчасове почуття смутку нормальне, коли ми переживаємо негативні події в житті.

Однак іноді люди відчувають такий смуток, який триває довго. Бага-

то людей відчували стан, який називається великим депресивним розладом або клінічною депресією. Цей розлад може бути надзвичайно серйозним, може порушити повсякденне функціонування людини, а іноді навіть призвести до самогубства. Цей тип депресії — не просто звичайний сум. Діагностувати його повинні медичні працівники. І якщо діагноз встановлено, то такі люди потребують медичної допомоги, щоб відновити належний стан здоров'я.

Депресія — це не те, що має викликати в нас сором чи збентеження. І пророк Ілля страждав від сильної депресії (див. 1Цар.19:1-14). Він навіть просив у Бога позбавити його життя! Цар Давид також боровся з депресією й написав про це в 42-му та 43-му псалмах. Відомі християнські лідери минулого, такі як Мартін Лютер і пастор Чарльз Сперджен, часто боролися з нападами депресії. Для нас важливо, щоб у разі настання депресії ми знали, як впоратися з її фізичними та духовними складниками. На щастя, Бог дає деякі загальні настанови у Своему Слові для людей, які перебувають у депресії. Ось вони:

1. Прочитайте 42-й і 43-й псалми. Подивіться, як цар Давид, автор цих псалмів, бореться з депресією та справляється з нею.

2. Вивчіть напам'ять 5-й вірш із 42-го псалма.

3. Щоразу, коли ви відчуваєте сильну втому або депресивні думки, процитуйте собі цей уривок уголос або подумки.

4. Нагадайте собі, що Богу не все одно на вашу боротьбу з депресією. Його Слово дає втіху тим, хто бореться з депресією та спричиненою нею втомою.

Дарині було дуже цікаво все, що лікар їй розповів про депресію. Симптоми, які він описував, були дуже схожі на її власні. Потім лікар розповів їй про інші наслідки депресії. Багато людей, коли говорять про депресію, описують її наче смуток. Це правда, що більшості людей в стані депресії сумно. Ступінь смутку, який відчувають люди, може змінюватися щодня, а іноді навіть протягом одного дня. Але загалом люди, які пе-

ребувають у депресії, стверджують, що відчуваються сумними або нещасними довго.

Іноді людина з депресією відчуває заціпеніння або байдужість, замість смутку. Вона взагалі не відчуває емоцій. Вона не відчуває смутку, але й не може переживати радісних почуттів. Вона може описувати себе як людину, яка просто проходить через щоденну рутину. Дарина мусила визнати, що те, що говорить лікар, відповідає її власному досвіду. Насправді вона стала усвідомлювати, що за минулий рік просто звикла до сумного настрою й вважала, що це вже нормально.

Крім симптомів, які стосуються настрою, лікар сказав Дарині, що депресія має тенденцію або збільшити, або зменшити наш сон. У стані депресії ми можемо спати більше, ніж зазвичай. Ми можемо спати до 10-15 годин на добу. Або може бути таке відчуття, що просто не можемо виспатися. Іноді людина багато спить, щоб уникнути життєвих труднощів. Дарина іноді таке відчувала. Тож вона зрозуміла, що треба вирішувати цю проблему, а це, за словами лікаря, — найважливіше.

Коли ми думаємо про депресію та втому, яку вона може спричинити, то повинні пам'ятати, хто ми є. Бог створив нас і з душею, і з тілом. Вони тісно пов'язані між собою. Ця реальність щодо нас, людей, впливає на те, як ми боремося з депресією. Одна річ, яку ми повинні враховувати, говорячи про депресію, — це те, як ми дбаємо про своє тіло та як ставимося до нього.

Згадайте Іллю (див. 1 Царів 19:1-14). Він пережив глибоку депресію. Фактично, у четвертому вірші, Ілля просить Бога позбавити його життя. Перед тим, як заговорив до Іллі, Бог задовільнив його первинні фізичні потреби. Після того, як попросив Бога забрати життя, Ілля заснув. Прокинувшись, він побачив, що ангел приніс йому їжу. Депресія включає емоційні, духовні та фізичні симптоми. Часто ми не можемо вирішити емоційні та духовні сторони проблеми, поки не подбаємо про фізичні. Відпочинок, їжа та інша фізична допомога тим, хто в депресії, не є «бездуховними». Насправді, це може бу-

ти найдуховніша річ, яку ми можемо зробити, якщо хочемо допомогти іншим, хто в депресії.

Тож наступні кроки:

1. Прочитайте 1 Царів 19:1-14. Подивіться, як пророк Ілля бореться з глибоким розчаруванням і депресією і як Бог вирішує це за допомогою сну та їжі.

2. Постарайтеся усунути фізичні симптоми депресії, які ви можете відчувати. Якщо у вас є фізичні симптоми, які згадані в цій історії, проконсультуйтеся з лікарем або іншим медичним працівником.

3. Пам'ятайте, що Ісус Христос не лише спасає наші душі, але й воскресить наші тіла з мертвих, коли повернеться. Бог створив наші тіла й назвав їх прекрасними. Ми маємо піклуватися про своє тіло так само, як і про душу, особливо в такому стані, як депресія.

Наступного тижня Дарина та її подруга знов прийшли до лікаря, щоб обговорити її депресію та симптоми. Лікар підсумував основні моменти та сказав, що сьогодні вона може зробити кілька речей, щоб покращити свій стан. По-перше, повинна бути активною, виконувати фізичні вправи, а також відпочивати й правильно харчуватися. Порадив також зустрічатися з друзями два-три рази на тиждень, просто щоб поспілкуватися. Лікар зауважив, що в Дарини є звичка залишатися на самоті, що тільки поглиблює депресію. Перебування в компанії може допомогти покращити мислення та настрій. Дарина оцінила турботу лікаря та сказала, що розпочне це втілювати вже сьогодні. У кінці розмови лікар сказав, що якщо через місяць вона не почуватиметься краще, то щоб звернулася до нього.

Після того, як Дарина та її подруга повернулися з лікарні, вони разом пообідали. Стали розмовляти про Ісуса Христа. Дарина духовно зростала після відвідин церкви. Вона прочитала багато текстів із Біблії та зрозуміла, що їй потрібен Ісус Христос, Який може допомогти їй. Тому запитала свою подругу, як можна запросити Ісуса у своє життя. Дарину особливо зацікавив вірш Біблії: «Отже, виправдавшись вірою, маємо мир

з Богом через нашого Господа Ісуса Христа» (Рим.5:1). Вона хотіла цього миру. Навіть ставила собі запитання, що, можливо, відсутність Ісуса Христа в її житті і є головною проблемою, яка спричиняє депресію та втому.

Даринина подруга прочитала їй біблійний вірш: «Якщо визнаєш своїми устами Господа Ісуса й повіриш у своєму серці, що Бог підняв Його з мертвих, то спасешся» (Рим.10:9). Також вона сказала, що коли ми визнаємо своїми устами, що Ісус — Господь, насправді ми говоримо, що віримо, що Ісус помер на хресті за наші гріхи, і визнаємо, що ми грішні люди, а Він може врятувати нас від гріхів. Коли ми віримо своїм серцем, що Бог воскресив Його з мертвих, ми кажемо, що віримо, що Ісус подолав найбільшого ворога в нашому житті, яким є смерть.

Дарина повірила цій Добрій Новині, і подруга запросила її помолитися такою молитвою: «Дорогий Господи Ісусе Христе, Ти потрібен мені. Дякую Тобі за смерть на хресті за мої гріхи. Я відкриваю двері свого життя й приймаю Тебе як свого Спасителя й Господа. Дякую за прощення моїх гріхів і дарування мені вічного життя. Візьми під Свій контроль моє життя. Зроби мене такою людиною, якою хочеш бачити. Амінь».

Після того, як Дарина помолилася цією молитвою, вона відразу ж відчувала мир і радість, яких ніколи раніше не відчувала. Її подруга сказала, що так само було і з її життям. Вона була дуже щаслива. Протягом наступних кількох днів і тижнів Дарина дотримувалася порад лікаря, а ще читала Біблію та проводила більше часу з друзями. Її депресія за цей час швидко зменшилася. У її життя прийшла радість від Ісуса Христа, що дало їй сенс і мету в житті.

Ще одна річ, яка допомогла покращити стан Дарини — це зміна її думок. Нерідко протягом року після початку війни та смерті чоловіка вона постійно думала про своє життя без чоловіка. Вона міркувала над своєю ситуацією, але не планувала ніяких кроків для її покращення. Тепер Дарина роздумувала над прочитаними уривками зі Святого Письма та застосовувала їх до конкретних проблем свого життя. Замість того,

щоб постійно повертатися до тих самих проблем, вона стала орієнтуватися на їхнє вирішення, спираючись на прочитане в Божому Слові.

Ця нова звичка мислення відображає те, про що писав відомий пастор Д. Мартін Ллойд-Джонс: «Чи усвідомлювали ви, що більша частина ваших нещастя в житті пов'язана з тим, що ви слухаєте себе, а не говорите самі з собою? Візьміть ті думки, які приходять до вас, коли ви прокидаєтеся вранці. Ви не породили їх, але вони говорять з вами, вони повертають вас в проблеми вчорашнього дня тощо. Хтось говорить. Хто з вами розмовляє? Ви самі говорите до себе! У Псалмі 42 описані ліки проти цієї хвороби: замість того, щоб дозволити собі говорити до себе, він починає розмовляти сам з собою. Він запитує: «Чого ти засмучена, о душе моя?» Його душа засмучувала та розчавлювала його. Тож він встає і каже: «Я», послухай трохи, я буду говорити з тобою». Дарина за допомогою Божого Слова тепер робила те, що казав пастор.

Наступні кроки:

1. Чи визнали ви Ісуса Христа Спасителем і Господом у покаванні та вірі? Віра в Ісуса Христа змінить ваше серце та розум. Якщо ви боретеся з депресією, цей крок, якщо ви цього ще не зробили, може допомогти вам у боротьбі.

2. Перечитайте 42-й і 43-й псалми. Подивіться, як цар Давид говорить істину собі в Псалмах (42:5,11 і 43:5) у відповідь на свої тривожні думки? Наступного разу, коли ви помітите, що мислите негативно, подумайте про те, що зробив цар Давид у 42-му та 43-му псалмах.

3. Пам'ятайте, що Ісус Христос не лише зацікавлений у нашому фізичному благополуччі, але, зрештою, турбується про наш духовний стан. Турбота про наше духовне здоров'я важлива не лише на сьогодні, наприклад, для нашого психічного здоров'я, але й для майбутнього віку, коли Ісус повернеться. Ті, хто визнав Ісуса Христа своїм Спасителем і Господом, успадкують вічне життя. Ви прийняли це важливе рішення?

thehopeforukraine.com

19 травня 2023 року після тривалої хвороби відійшов у вічність видатний пастор, теолог, апологет Тімоті Келлер — один із найвпливовіших християнських мислителів сучасності. Служитель народився 23 вересня 1950 року в штаті Пенсільванія (США). Здобувши ґрунтовну богословську освіту, він став пастором у штаті Вірджинія, згодом відкрив церкву на Манхеттені. Також заснував організацію Redeemer City to City, яка готує пасторів для служіння в мегаполісах. Автор книг-бестселлерів, зокрема: «Розум за Бога», «Марнотратний Бог», «Невідомий шлюб», «Ідоли серця», «Навіщо працювати» і багатьох інших. До вашої уваги уривки зі статті-сповіді Тімоті Келлера, написаної в березні 2021 року.

Я провів значну частину свого життя, розмовляючи з людьми про роль віри перед лицем неминучої смерті. З того часу, як я став служителем у 1975 році, я багато разів сидів біля ліжок смертельно хворих, а іноді навіть спостерігав, як хтось робить останній подих. 2020 року я написав невелику книгу «Про смерть», у якій зібрано багато з того, що я говорю людям у такі моменти. Але коли трохи більше ніж через місяць після виходу цієї книги в мене діагностували рак підшлункової залози, це застало мене зненацька.

Пам'ятаю кілька важких хвилин вивчення в інтернеті жахливої статистики виживання при раку підшлункової залози, і мій погляд впав на книгу «Про смерть», що лежала на столі неподалік. Я не наважився розгорнути її, щоб прочитати те, що написав. Моя дружина Кеті та я провели багато часу в сльозах та зневірі. Що буде зі мною? Чи можу я тепер прислухатися до власних порад? Я почував себе як хірург, який раптово опинився на операційному столі.

Одна з перших речей, які я дізнався, це те, що релігійна віра не дає автоматичної розради в кризові часи. Віра в Бога й потойбічне життя не стає спонтанною втіхою та екзистенційним зміцненням. Незважаючи на моє раціональне, свідоме визнання того, що я колись помру, нищів-

Ріст моєї віри перед лицем смерті

на реальність смертельного діагнозу викликала напрочуд сильне психологічне заперечення смертності.

Наші переконання про Бога та по-тойбічне життя — часто абстракції. Якщо ми не сприймаємо реальність смерті, то нам і не потрібно, щоб ці переконання були чимось іншим, окрім ментальних тверджень. Але коли смерть, останній ворог, стала реальністю для мого серця, я зрозумів, що мої переконання мають стати такими ж реальними для мого серця, інакше не зможу прожити й дня. Теоретичні ідеї про Божу любов і майбутнє воскресіння мали стати істинними, що захоплюють життя, або бути відкинутими як марні.

Отже, коли впевненість у своїй смерті нарешті проривається назовні, чи є спосіб зустріти її без виснажливого страху? Чи є спосіб провести час, що залишився, вирощуючи в собі більше благодаті, любові й мудрості? Я вірю, що є, але це потребує як інтелектуальної, так і емоційної участі: роботи голови та роботи серця.

Коли мені поставили діагноз «рак», я мав перевірити не лише свої переконання, які відповідають історичній протестантській ортодоксії, але й своє реальне розуміння Бога. Чи було воно сформоване моєю культурою? Чи не прийняв я підсвідомо припущення, що Бог живе для мене, а не я для Нього, що життя для мене має йти добре, що я краще за Бога знаю, як мають йти справи? Відповідь була: якоюсь мірою — так. Прийняти велич Бога, сказати: «Хай буде воля Твоя» було спочатку болісно, але потім це принесло внутрішнє звільнення. Зрештою мої переживання Бога стали глибшими й солодшими, ніж я знав раніше.

Мій шлях до звільнення складався з трьох дій. Перша: поринути в Псалми, щоб переконатися, що я не зіткнувся з Богом, якого вигадав сам. Звичайно, будь-який Бог, якого я вигадав, буде менш тривожним і образливим для мене, але як такий

Бог може суперечити мені, коли моє серце каже, що надії немає, чи що я нічого не вартий? Псалми показують мені Бога, неймовірного у своїй складності, але це складне Божество постає переді мною як реальна істота, а не та, яку могла б придумати людина.

Завдяки Псалмам у мене зростала впевненість у тому, що я перебуваю саме перед «Тим, з Ким ми повинні мати справу».

Другою дією було те, що ранні письменники називали духовним «солілоквиєм». Ви бачите це в 41-му та 102-му псалмах, де псалмоспівець каже: «Що сумуєш ти, душе моя», «Благослови, душе моя, Господа і не забувай про всі благодіяння Його». Автори звертаються не до Бога й не до своїх читачів, а до власних душ, до самих себе. Вони не стільки слухають власні серця, як розмовляють із ними. Вони допитують їх і нагадують їм про Бога. Вони беруть істини про Бога й пропускають їх глибоко у свої серця, доки вони там не спалахнуть.

Також мені довелося уважно вивчити свої найглибші таємниці, найсильніші почуття та страхи й зіткнутися із Богом. Іноді це приводило до миру, радості, «небес у буденності». Хоча здебільшого під час читання Біблії, роздумів, бесід і молитов такого блаженного стану не було, реальність Бога та Його обітниць щораз більше впливала на мене. Мій розум став більш здатним уявити воскресіння й заспокоїти в ньому серце.

Безцінна любов, смерть і воскресіння Ісуса Христа стали для мене не просто тим, у що я вірив і відкладав на потім, але надією, яка підтримувала цілий день. Я молюся цією молитвою щодня. Іноді вона заряджає енергією, але завжди заспокоює: «І коли я ліг до сну й встав сьогодні вранці тільки за Твоєю милістю, бережи мене в радісному, живому спогаді: що не трапилося б, я зрештою пізнаю своє остаточне воскресіння, тому що Ісус Хрис-

тос прийняв смерть за мене й воскрес для мого виправдання».

Як ця духовна реальність зростає, як це відбивається на моєму житті? Один із результатів — те, що сталося з моїми радощами й страхами. Після того, як поставили діагноз, ми з Кеті зрозуміли, що чим більше намагалися зробити рай із цього світу, налаштувати комфорт та безпеку, тим менше могли насолоджуватися ними. Тепер ми не обтяжуємо його вимогами, які він не може виконати. І виявили, що найпростіші речі — від сонця на воді та квітів у вазі до наших обіймів, сексу та розмов — приносять більше радості, ніж будь-коли. Це застало нас зненацька й усе перевернуло. У міру того, як Божа реальність щораз більше осяювала моє серце, повільно, болісно, через багато сліз, найпростіші задоволення ставали джерелами щоденного щастя. Тільки коли я став мислити «більш небесно», зміг побачити матеріальний світ як напрочуд добрий Божий дар, яким він є.

Можу щиро сказати, без жодної сентиментальності чи перебільшення, що ніколи в житті я не був такий щасливий, ніколи не мав більше днів, наповнених комфортом. Але правда й те, що я ніколи не мав так багато днів скорботи. Я навчився бути вдячним і за них, бо вони нагадують про необхідність переорієнтуватися на переконання розуму та процеси в серці. Коли я знаходжу час, щоб згадати, як справлятися зі своїми страхами й насолоджуватися радощами, розрада стає сильнішою й солодшою, ніж будь-коли.

Три практики, коли починаєш життя заново

Ми жили в мирі, раптом прийшла війна... Для всіх українців це означає — жити заново, жити так, як ми ніколи не жили. Нас ніхто не вчив жити під час війни. Ті, хто втратив бізнес, починають його заново. Ті, хто втратив помешкання, відбудовують його заново. Хтось втратив найрідніших людей і хотів би сам покінчити з життям, але мусить жити, починати життя заново вже без них...

Вавилонський полон і війна в Україні

Біблія — це книга про людей, які починали заново. Адам і Єва — після вигнання з Едему. Ной — після потопу. Йосип — коли після рабства та в'язниці став прем'єр-міністром. Йов — який мав так багато і втратив усе. Ісус Христос — Бог, Який залишив славу неба й почав життя заново як Людина.

Перед людиною, яка починає щось нове, завжди постають питання: що робити, із чого почати? Пер-

ше твоє завдання — вистояти, вижити. А вже потім — відновити свій світ і, якщо можливо, зробити його бо-дай трохи кращим. Поговоримо про три практики, які допоможуть пройти цей період життя.

Я шукав у Святому Писанні народ, епоху, обставини, які були би схожі на те, що переживаємо ми. І знайшов: це період Вавилонського полону євреїв. Вавилоняни тричі підступали до кордонів Юдейського царства, як і росіяни до України — Крим, Донбас, Київ. Значна частина євреїв була полонена й депортована, як зараз депортовані, евакуйовані мільйони українців. Потім — надприродне втручання Бога, кілька хвиль повернення з полону, відбудова Єрусалима... І в нас, сподіваємося, буде так само.

В історії повернення з Вавилонського полону були три особистості, які відіграли велику роль. Лідери, які допомагали все починати заново.

Зоровавель і відновлений жертвник

538 року до н. е. перші євреї повернулися до Єрусалима. І хоча ще не був відбудований храм, та вони відразу привели до ладу жертвник на встановленому місці. Уранці та ввечері на ньому здійснювалося цілопалення. Вівтар, жертва, поклик до Бога, вдячність... Починаючи щось заново, люди почали з вівтаря. Якщо причина падіння — відступлення від Бога, то задля відродження потрібно знову відновити правильну ієрархію, у якій головний Бог.

Тож перша й найважливіша практика, на яку хочу звернути увагу — це практика молитви. Практика вдячності за кожен ковток повітря. Людина, яка молиться, розуміє, що вона залежна від Бога. Дай собі відповідь, що в тебе було б, якби сьогоднішні вранці лишилося тільки те, за що ти дякував учора ввечері?

Жертви приносили вранці та ввечері. Як важливо починати день із молитви — нам потрібна сила, мудрість, мужність на цілий день. І закінчувати день теж молитвою, підсумовуючи сьогоднішні успіхи й невдачі. Молитва — це також сповідь, прохання, посвята... У добі є два святих моменти — ранкова й вечірня молитва. Як важливо, щоб ця практика стала такою ж життєво необхідною, як для декого кава чи пробіжка.

Езра й дослідження Божого Слова

458 року до н. е. Езра відновив практику дослідження Божого Закону та став навчати народ. Чому вивчення Божих заповідей таке важливе? Знову ж таки — через те, що Господні принципи перестали бути орієнтирами для людей, відбулася криза. Отже, вони знову мають стати головними, фундаментальними — щоб вивести з цієї кризи.

На землі діють фізичні закони. Завдяки вивченню цих законів, у нас з'явилася електрика, пральні маши-

Фото: Борис Корпусенко

ни, холодильники, кавові апарати — без яких уже не уявляємо свого життя. Але точно так само діють духовні закони, які важливо для себе відкривати, щоб життя ставало кращим. З іншого боку — ігнорування фізичних законів, як і ігнорування духовних законів, приводить до проблем.

Наскільки можуть відрізнятись Боже й наше уявлення про життя! Наприклад, кожен скаже, що щаслива людина — та, яка багата, сита, радісна. А Боже Слово каже: блаженні вбогі духом, спрагли праведності, засмучені... Ми часто все життя шукаємо щастя, а так і лишаємося нещасливими. Замість того, щоб шукати сенс, ціль, призначення, які й роблять нас щасливими. І так щодо кожної сфери — мусимо досліджувати Божі принципи й синхронізуватися з ними. І це відкриватиме життя заново.

Неемія і відбудова міських мурів

444 року до н. е. Неемія, який жив у ситій Месопотамії, перейнявся долею свого народу. Так само, як, можливо, сьогодні хтось у Німеччині чи в США переймається розбитим Ірпінем, Бучею, Гостомелем... Неемія починає в першу чергу відбудовувати мурі й ворота Єрусалима. Чому вони такі важливі? Тому що це захист! Неемія вчить нас практиці захисту — це можна застосувати до особистості, сім'ї, церкви, бізнесу, країни.

Візьмемо для прикладу захист особистості. Те саме, що ворота для міста — органи чуттів для людини. Потрібно розуміти й фільтрувати, що входить через них. Адже зруйновані стіни відкривають нас для згубних залежностей. Отож, ставте мурі, захищайтеся — від наркотичних речовин, від віртуальних небезпек, від розпуску та аморальності. Не залишайтеся самі. Запросіть у своє життя мудрих людей, які допоможуть вам у боротьбі й захисті. Бережіть свої серця.

Як розпочати своє життя заново? Перш за все — заново закохуватися в Ісуса Христа. А якщо Він так сильно полюбив нас, то й ми повинні любити, служити та підтримувати одне одного серед усіх випробувань, через які проходить наша країна.

Станіслав ГРУНТКОВСЬКИЙ

Уроки ходьби по воді

Ходити по воді — значить робити неможливе, те, що перевищує наші здібності й можливості. Цей вираз походить із історії про Ісуса й Петра, записаної в Євангелії, коли учні опинилися в човні серед бурі далеко від Учителя.

Ісус пішов на гору молитися, а учні відчалили на другий берег. Час події — із 3 до 6 години ранку. Море — 13 км шириною. Усе сталося, коли вони відпливли на 25-30 стадій (5-6 км), опинившись посередині моря. Починається буря, човен кидають хвилі, учні тривалий час борються проти стихії. І коли вони вже були потоплені, відбувається найцікавіше.

У Євангелії від Марка, 6:48, написано, що Ісус побачив їх. Була ніч, шторм і далека відстань. Учні не могли бачити Ісуса, але Він бачив їх. Перший урок: не важливо, чи бачиш ти Його, важливо, що Він бачить тебе.

Ісус іде до учнів по воді, причина цього — Він побачив їхню втому. Чи міг Він допомогти їм із берега? Але Він не просто хоче допомогти, Він приходить Сам. Другий урок: приходом у центр наших бід Бог підкреслює Свою любов і нашу цінність. Присутність Ісуса важливіша, ніж дар від Нього.

У Євангелії від Матвія, 14:28-29, написано, що Петро бачить Ісуса з човна й каже: «Якщо це Ти, то дай мені повеління йти». Почувши від Божого Сина «іди», чоловік йде до Нього назустріч. Петро не просто йде по воді, він йде за повелінням Ісуса. Ми всі хотіли би ходити по воді, але не всі хочемо діяти за Його повелінням. Урок четвертий: можливість ходити по воді з'являється лише після нашого рішення рухатися згідно з Божим Словом.

Початок був гарний, але що сталося з Петром, як це написано в Євангелії від Матвія, 14:30? Раніше він випустив шторм із поля свого зору, бо побачив Ісуса, але потім знову переключився на бурю. І зовнішня буря призвела до внутрішньої бурі. Зовнішня буря не змогла потопити Петра, а внутрішня зробила це миттєво.

Ми проходимо через різні шторми в житті, але найбільш шкідливі — внутрішні, ті, що зі страху й сумніву. П'ятий урок: допоки ти спокійний і міцний усередині, зовнішньому шторму буде важко тебе зламати. Петро звертається до Ісуса — і Він рятує його зі словами: «Чого ти засумнівався?» Причина наших сумнівів — не в зовнішній бурі, а в нашому рішенні пустити її всередину.

Чудо починалося зі слів: «Якщо це Ти...», а перетворилося в: «Рятуй мене!» Тобто: «Я вже не сумніваюся, що це Ти, я сумніваюся, що в мене вийде». Часто ми сумніваємося не в Богові, ми сумніваємося в собі — чи під силу нам іти за Ним. Та благодать не в тому, щоб іти за Ним по воді, а в тому, що ми можемо будь-якої миті звернутися до Нього — а Він врятує й витягне. Це шостий урок.

І останній — сьомий урок. Усе закінчилося добре, незважаючи на жахаючі обставини й загрози. Чудо було не в тому, щоб якось оминати бурю, чудо відбулося в самому епіцентрі бурі. Тому не варто боятися бурі, якщо ти хочеш побачити чудо.

Валентин ЯРОШЕНКО

Для тих, хто тихо здався

Самопізнання

Нещодавно в журналі «Гарвард бізнес ревію» я натрапив на статтю про те, що, на думку автора статті, є соціальним феноменом. Однак у Біблії чітко йшлося про це задовго до того, як це стало відомо діловому співтовариству. Автор написав про те, що нині працівники, хоча й не звільняються з роботи, працюють абияк. Він назвав це явище «Тихим звільненням».

Суть у тому, що, якщо ти вважаєш, що тебе недооцінюють на роботі, не треба звільнитися й залиша-

тися без зарплати й пільг. Не треба, приходячи на роботу, вистрибувати на стіл, щось спалювати, щось демонстративно кидати в смітник чи робити ще щось таке, через що тебе помітять або навіть відправлять за ґрати. Просто приходить на роботу, але особливо не старайся. Приходить в останню хвилину та йди при першій же нагоді. Не затримуйся допізна. Не пропонуй нічого, що вимагатиме від тебе додаткових зусиль.

Дослідник написав, що це не лише тенденція, до якої придумали

милу назву, а й людський інстинкт. Якщо я віддаю себе чомусь — і в мене нічого не виходить, то я відсторонюся й перестану старатися. Це може статися не одразу. Я можу й не оголосити про це іншим.

У Першому посланні до коринтян апостол Павло каже, що Бог «Господом нашим Ісусом Христом перемогу нам дав». Це очікування. А у наступному вірші він каже: «Отож, брати любі мої, будьте міцні, непохитні, збагачуйтеся завжди в Господньому ділі, знаючи, що ва-

ша праця не марнотна у Господі!» (В іншому перекладі — «збагачуйтеся в Господньому ділі» звучить як «повністю віддавайтеся праці для Бога»). І це послання про дар перемоги для тих християн, які перебувають на етапі тихого звільнення.

Ви не оголосили, що ви атеїст. І не маєте наміру робити цього. Ви не написали в Інстаграмі: «Я ненавиджу Бога». Але оскільки у вас нічого не виходить, то в глибині душі вам здається, що єдине логічним вирішення — тихо припинити спроби. Якщо я перестану пробувати, то коли в мене нічого не вийде, я буду знати чому.

Мені більше не доведеться протівитися гріху, а це значить, що і більше не почуватимуся слабаком, бо я не боровся. Якщо я перестану шукати радощі в житті, піддамся цинізму, то я не програю, тому що я й не боровся. Якщо я зі своєю вірою тихо сидітиму вдома й сподіватимусь, що диявол не знайде мене, то я не зазнаю поразки. Тому краще я буду ховатися за відмовками й прикидатися, ніби не хочу нічого більшого, й лишатимуся з тим, із чим раніше боровся. І я не хочу говорити про це, бо якщо я поділюся цим із кимось, хтось може прийти за мною й витягнути мене з цього стану.

Тому я тихо приходжу на зібрання. Тілом я тут, а думками — зовсім в іншому місці. Я не робитиму всього, що в моїх силах, не буду вмикати свого серця, не буду ділитися своїми ідеями. І, що головне, я не покажу, ким є насправді, тому що ви захочете допомогти мені перемогти того, ким я є. Я буду ховатися за твердженням, що я більше не хочу боротися за радісне життя.

Але що може бути більш печальним за християнина, якому Бог обіцяв силу для перемоги, але він не отримує перемоги. Сумно знати, що Бог дає силу перемагати гріх, але при цьому не отримувати перемоги над гріхом у житті. Я знаю, що в мені є сила протистояти гріху, сказати «ні» неправді, сила прощати. Я маю бути вищим від власної недосконалості. Я маю потенціал для того, щоб прийти до Бога з покаванням. Я знаю, що сильніший, ніж ця дрібна образа. Але я недосконалий... І

далі продовжую залишатися таким. Бо Бог мені прощає.

Невже ви думаєте, що весь сенс християнського життя полягає в тому, щоби просити в Бога прощення за гріхи й не навчитися отримувати над ними перемогу? Хіба Господь помер для того, щоб я щодня падав в одну й ту ж яму? Не для того. Тому це зовсім невесело не отримувати перемог. Зовсім невесело — приходити в церкву, співати пісні про перемогу й при цьому щоразу переживати поразки.

Ось чому деякі люди стали відвідувати церкву онлайн. І лише переглядають зібрання. Вони тихо звільнилися. Вони не перестали вірити в Бога, але перестали ходити в церкву. Вони слухають проповіді у фоновому режимі, коли їм особливо нема чим зайнятися. Для того, щоб просто заповнити ефір, а не для того, щоб змінити своє життя. Я говорю про те, що люди обирають ті уривки з Писання, які відповідають їхньому способу життя, а не ті, які кидають їм виклик.

Але Бог помер не для того, щоб я щоразу падав. Він помер для того, щоб я воскрес із ним і жив у Його перемозі. Не використовуйте Боже прощення як дозвіл на невдачу, як право на падіння.

Якщо Ісус вийшов із могили, то з чого ви взяли, що маєте право залишатися внизу? Тому що ви вважаєте, що це ваша межа, чи не так? Ісус не лише вкрився краплями крові, коли піднімався на хрест. Якщо ми бачимо Його тільки таким, то спинилися лише на прощенні й прийнятті спасіння. Але це не дасть нам духовної сили, за допомогою якої ми зможемо долати спокуси. У Писанні сказано, що ці всі страждання й сором Він перетерпів ради радості, яка мала прийти після цього.

Він не просто помирав. Він дарував нам перемогу. Зазвичай перемоги не даруються. Перемоги одержуються. І тут складається враження, що ми просто отримуємо цю перемогу — і немає потреби самим її здобувати. Але після твердження про те, що Бог дав нам перемогу, йде тлумачення, яке звучить так: «Будьте міцні, непохитні, збагачуйтеся завжди в Господньо-

му ділі, знаючи, що ваша праця не марнотна у Господі!» (1Кор.15:58). Ніщо не повинне вас похитати. Завжди віддавайте себе повністю праці для Бога.

Тобто в 57-му вірші сказано, що Бог дає перемогу. А в 58-му — що ми повинні дати себе. Якщо ви не віддаєте себе й очікуєте, що Бог дасть вам перемогу, то ви проживете життя, сповнене розчарувань, і не розумітимете, чому ви перебуваєте в тому, із чого Христос вам дав силу піднятися. Бог сказав: «Я даю тобі перемогу. І оскільки вона в тебе є — ти маєш все необхідне для життя».

Ми маємо перемогу! Маємо радість. Обітниця. Прощення гріхів. Примирення з Богом. Кров Ісуса. Маємо великого Первосвященника, Який заступається за нас перед Богом. Ми маємо мудрість і знання, які вкладає в нас Сам Господь. У нас є спрямування від Бога. Є нова милість, коли ми прокидаємося й коли кладемо голову на подушку. У нас є надія та впевненість від Бога. Є покликання згори. Є сила Духа Святого — потужна зброя, як допомагає отримувати перемогу над підступами диявола. Ми маємо досвід, як пройти те, із чим стикнулися. Це є всередині нас. І це не від людей, тому люди не можуть позбавити нас цього. Зрештою ми маємо дихання, щоб прославляти Господа. І силу та відвагу, щоб прославляти Його. Право й привілей Його прославляти.

Він дав це нам, але ми не завжди віддаємо цьому себе. Павло сказав, що наша перемога — це дарунок, це обітниця, але є ще й умова. Ми повинні віддати себе цьому. Ви не можете тихо звільнитися. Якщо ви кажете «Амінь» на те, про що говориться на зібранні, то не мовчіть удома. Говоріть про це. Промовляйте собі слова надії й перемоги, коли вам буде важко на цьому тижні. Ви не можете мовчки здатися, бо маєте в собі щось вічне й нетлінне — насіння Божого Слова. Так, іноді воно дрібненьке, але має здатність зростати й приносити плід. Маєте гірчичне зерно віри, яка здатна переставляти гори.

Стівен ФУРТИК

Чи не ображаєтеся ви на Бога?

Покликання

1921 року дві молоді подружні пари зі Стокгольму, Швеція, відповіли на Божий заклик їхати на місіонерське поле до Африки. Вони були членами Філадельфійської п'ятидесятницької церкви, яка посилала місіонерів у різні куточки світу. Під час одного з місіонерських служінь ці дві пари отримали одкровення їхати до Бельгійського Конго (нині Заїр).

Їх звали Давид і Сві Флад, Джоул та Берта Еріксон. Сві Флад була всього 1 метр 37 сантиметрів заввишки, а ще була відомою співачкою у Швеції. Але обидві пари віддали все, щоб покласти свої життя за Євангелію.

Коли вони прибули до Бельгійського Конго, то прийшли до місцевої місіонерської станції. Потім узяли провізію й буквально протоптували шлях крізь заповнені комахами ліси. Давид і Сві мали дворічного сина Давида, якого мушили нести на своїх плечах. У дорозі обидві сім'ї заразилися малярією, але вони йшли вперед із величезними зусиллями, маючи бажання віддати й своє життя за Господа.

Нарешті вони досягли одного села в глибині країни. Однак, на їхній подив, люди не захотіли впустити їх,

Я переконаний, що немає нічого небезпечнішого для християнина, ніж зачати в собі почуття образи на Бога. Однак я шокований тим, як стрімко зростає кількість віруючих людей, які роздратовані на Господа. Вони можуть не зізнаватися в цьому, але глибоко всередині тримають якесь невдоволення щодо Нього. Вони думають, що Його не цікавить їхнє життя та їхні проблеми! Вони переконані, що Йому байдуже до них, тому що Він не відповів на певну молитву або не діяв у їхніх інтересах.

Я бачу такий гнів навіть серед служителів у багатьох деномінаціях. Вони розчаровуються, не витримують, невдоволені Богом і залишають своє покликання. Коли ти запитуєш їх: «Чому?», вони відповідають: «Я був ревним, вірним — я віддавався цілком. Але чим більше я старався, тим менше бачив результатів. Моя громада була невдячною, і всі мої молитви здавалися марними. Умить все, що я проповідував, виявилось фальшивим, бо це не діяло в моєму власному житті. Тепер я залишив служіння на час, доки зможу визначитися».

Із досвіду скажу, що дуже мало таких служителів взагалі повертаються. Чому? Вони тримають образу на Бога! Вони кажуть: «Я все робив правильно. Але вийшло не так, як я сподівався. Я був вірний Йому, але Він підвів мене».

Нещодавно мені в руки потрапила біографія однієї місіонерської сім'ї за назвою «Еггі». Ця дивовижна історія так захопила моє серце, що я прочитав її на одному подиху. Тож хочу переповісти цю історію для вас, бо вона наочно ілюструє руйнівну силу злісного невдоволення в серці християнина.

вони сказали місіонерам: «Ми не можемо дозволити білим людям зайти сюди, бо наші боги образяться».

Тому сім'ї вирушили до іншого села — але й там їх не прийняли.

Оскільки навколо вже не було інших сіл, знесилені сім'ї не мали іншого вибору, як тільки запинитися в джунглях. Вони вирубали серед гірських джунглів ділянку й збудували глиняні хатини, які стали їхнім придуком.

Під час цих кількох місяців життя в джунглях усі вони потерпали від самотності, хвороб та фізичного виснаження. Маленький Давид став дуже хворим. До того ж у них не було майже жодних стосунків із жителями сіл. Тож приблизно через шість місяців Джоул і Берта Еріксони вирішили повернутися на місіонерську станцію. Вони переконували подружжя Фладів зробити так само, але Сві не могла подорожувати, тому що вона недавно завагітніла. А малярія в ній ще більше прогресувала. Крім того, Давид сказав: «Я хочу, щоб моя дитина народилася в Африці. Я прийшов сюди, щоб покласти своє життя тут». Тому подружжя Фладів попрощалося зі своїми друзями, які вирішили повернутися на станцію, і їм потрібно було пройти шлях задовжки сто миль.

Розчарування

Протягом кількох місяців Сві терпіла жакливу температуру. Але, незважаючи на це все, вона вірно служила маленькому африканському хлопчику, який приходив до них із одного села. У їхньому служінні цей хлопчик був єдиним, хто повернувся до Господа. Він приносив фрукти для сім'ї. Коли Сві розповідала йому про Бога, то хлопчик просто посміхався їй у відповідь. Місіонери навіть не знали, чи розуміє він їх.

Малярія, на яку хворіла Сві, стала настільки агресивною, що прикувала її до ліжка. Коли ж настав час народжувати, вона народила здорову дівчинку. Та через тиждень Сві вже була на межі смерті. В останні хвилини життя вона прошепотіла Давидові: «Назви нашу дочку Айна» — і померла.

Давид Флад був дуже вражений смертю своєї дружини. Зібравши всі свої сили, він узяв колоду й зробив труну для Сві — і в примітивній могилі на схилі гори поховав свою кохану дружину.

Коли Давид стояв біля її могили, то подивився на свого маленького сина, який стояв поруч із ним, а потім почув плач маленької дочки з глиняної хатини, — і раптом йому стало на серці дуже гірко, злість підкотила до горла, і він, не можучи опанувати себе, став кричати: «Чому Ти дозволив цьому статися, Боже? Ми прийшли сюди, щоб служити Тобі! Моя дружина була такою добро, такою талановитою. І тепер вона лежить тут, мертва, у свої двадцять сім років. Тепер у мене дворічний син, про якого мені буде важко дбати, і залишена без матері маленька дочка. І після перебування більше року в цих джунглях усе, що ми можемо показати, — це один-єдиний сільський хлопчик, який, можливо, навіть не розумів, що ми йому говорили. Ти підвів мене, Боже! Яка марна трата часу! Яка даремна трата життя!»

Відразу після цього Давид Флад найняв носіїв-провідників із мешканців села й вирушив із дітьми на місіонерську станцію. Коли він зустрів сім'ю Еріксонів, то вилив на них увесь свій гнів: «Я йду! Я більше не можу впоратися з цими дітьми. Я забираю сина з собою у Швецію, а дочку залишаю тут, із вами». І він залишив Аynu для виховання сім'ї Еріксонів.

Пливучи до Стокгольма, Давид стояв на палубі й нарікав на Бога. Колись він казав усім, що вирушає до Африки, щоби бути мучеником, завойовувати людей для Христа, чого б це йому не вартувало. І ось тепер повертається — понівечений і зламаний. Давид був переконаний у своїй вірності Богові, але вважав, що Бог «винагородив» його за це повною зневагою.

Коли він повернувся до Стокгольма, то вирішив вести міжнародний бізнес, щоб зрештою знайти своє щастя.

Давид попереджав усіх, хто був навколо нього, щоб навіть не вимовляли слова «Бог» у його присут-

ності. Коли ж хтось вимовляв, то він впадав у гнів — і на його шиї видувалися жили. Зрештою став сильно пити.

Айна-Еггі

Невдовзі після того, як він залишив Африку, його друзі Еріксони раптово померли, можливо, отруєні вождем місцевого села. А маленьку Аynu передали одній американській родині — прекрасним людям, моїм знайомим, яких звали Артур та Ганна Берги. Вони взяли Аynu із собою в село Массісі на півночі Конго й мам стали називати її Еггі.

Незабаром маленька Еггі вивчила мову суахілі й гралася з місцевими дітьми. А оскільки часто залишалася наодинці з собою, то навчилася грати зі своєю уявою. Вона уявляла, ніби має чотирьох братів і сестру, давала їм вигадані імена, накривала для них стіл і розмовляла з ними. А ще уявляла, як сестра постійно шукає її.

Коли ж сім'я Бергів повернулася в Америку, в Мінеаполіс, то забрала Еггі з собою. Там вони й залишилися жити. Еггі виросла й вийшла заміж за Дівея Харста, який згодом став президентом Північно-західного біблійного коледжу Асамблей Божих у Мінеаполісі.

Зустрічі, що змінили життя

Протягом сорока років Еггі намагалася знайти свого батька, але безуспішно! Вона не знала, що її батько одружився знову, цього разу з молодшою сестрою Сві, яка не була повернена до Бога. І тепер він мав ще п'ятеро дітей — четверо синів і дочку (саме так, як Еггі уявляла).

Якось Біблійна школа дала відрядження її чоловікові на поїздку в Швецію. Це дало їй шанс поїхати з ним і знайти батька. Перетнувши Атлантику, ця пара провела день у Лондоні.

Коли вони проходили біля Роял Алберт Холл, то побачили, що там відбувається місіонерська конференція Асамблей Божих. Зайшовши всередину, почули темношкірого проповідника, який свідчив про великі діла Божі, звершені в Заїрі — Бельгійському Конго!

Серце Еггі затріпотіло. Після зібрання вона одразу ж підійшла до проповідника й запитала його: «Чи ви знали колись місіонерів Давида та Сві Фладів?» Він відповів: «Так, Сві Флад привела мене до Господа, коли я був ще хлопчиком. Вони мали маленьку дівчинку, але я не знаю, що з нею сталося». Еггі вигукнула: «Я ця дівчинка — Еггі-Айна».

Коли проповідник почув це, він схопив руки Еггі, обійняв її та з радості заплакав. Еггі не могла повірити, що зустріла того маленького хлопчика, якому служила її мати й привела до Бога. А він виріс і став місіонером-євангелістом у своїй країні (на той час у ній уже було 110 тисяч християн, 32 місіонерські станції, кілька біблійних шкіл та лікарня на 120 місць).

Наступного дня подружжя Харстів вирушило до Стокгольма. На той час Еггі вже знала, що в неї є чотири брати та сестра. На її подив, троє братів зустріли її після приїзду в готель.

Вона запитала: «Де Давид, мій старший брат?» Вони показали на чоловіка в кінці коридору, що самотньо сидів у кріслі. Її брат Давид був згорбленим і сивим. Як і його батько, він став озлобленим і майже зруйнував своє життя алкоголем.

Коли Еггі запитала в братів про батька, то вони запалали гнівом, настільки він був зненавиджений ними. Ніхто з них не розмовляв із ним протягом кількох років.

Потім Еггі запитала: «А що з сестрою?» Брати їй дали номер її телефону — і Еггі відразу ж зателефонувала... Сестра дуже швидко приїхала до Еггі в готель і міцно обійняла її. Вона сказала: «Усе своє життя я мріяла про тебе. Я розкладала карту світу, ставила на неї іграшкову машину та уявляла, що їду, щоб знайти тебе».

Сестра також ненавиділа свого батька Давида Флада. Але пообіцяла Еггі допомогти знайти його. Тож вони нарешті в одному з бідних районів Стокгольма знайшли будинок, що вріс у землю, у якому жив батько. Коли вони зайшли в хатину, то побачили скрізь розкидані пляшки з-під лікеру. У кутку на роз-

кладачці лежав він — колишній місіонер Давид Флад. Йому вже було сімдесят три роки. Він хворів на діабет та параліч, катаракта вкрила обидва його ока.

Еггі впала біля нього плачучи: «Тату, я твоя маленька дівчинка, яку ти залишив у Африці». Він повернувся до неї. Сльози виступили на його очах. «Я б ніколи не залишив тебе. Просто не міг упоратися з вами двома», — сказав він. Еггі відповіла: «Нічого страшного, тату, Бог подбав про мене».

І раптом батькове обличчя потемніло. «Бог не подбав про тебе, — закричав він. — Він зруйнував нашу сім'ю! Він привів нас до Африки, а потім зрадив нас. Не було ніякої користі з того, що ми були там. Це було втрачене життя!»

Еггі розповіла йому про чорного проповідника, якого вони зустріли в Лондоні, про те, що його країна була євангелізована через нього. «Це правда, тату, — сказала вона. — Кожен знає про навернення цього маленького хлопчика. Ця історія була надрукована в багатьох газетах».

Раптом Дух Святий зійшов на Давида — і він розчулився. Сльози жалю та покаяння потекли по його щоках. Бог відновив його.

Невдовзі після цієї зустрічі Давид Флад помер. І хоча його стосунки з Господом відновилися, єдине, що він залишив після себе — це руїни.

Його єдина спадщина — п'ятеро дітей, усі неспасенні та неймовірно озлоблені.

Коли Еггі писала цю історію, у неї став розвиватися рак. Як тільки вона закінчила її написання, то відійшла до Господа.

Причини озлоблення на Бога

Нині багато християн живуть, як той Давид Флат. Вони розчаровані, розтрощені та сповнені ненависті до Бога. Розчарування — це те почуття, яке започатковує озлоблення проти Бога. Багато християн думають, ніби мають право сердитися на Бога. Вони думають: «Я молюся, читаю Біблію, я слухняний Божому Слову. Чому ж усі ці проблеми прийшли в моє життя? Чому я не бачу

благословень Божих, обіцяних мені? Він обманув мене!»

Є небезпека дійти до такої точки, коли ти стаєш недоступним. Це та межа, де ніхто й ніщо не зможе вітшити тебе!

Коли ми приховуємо від Бога й часто навіть від самих себе свої запитання та скарги занадто довго, то вони можуть перетворитися на роздратування. А це роздратування перетворюється на гіркоту, і зрештою гіркота перетворюється на гнів. Тоді ми перестаємо чути Бога. Слово Боже вже не впливає на нас. І ніхто: ні друг, ні пастор, ні жоден чоловік не можуть досягнути нас. Ми відключаємо всі наші духовні канали.

Надія є

Боже Слово каже, що є надія! «Стримай голос свій від голосіння, і від сльози свої очі, бо є нагорода для чину твого, говорить Господь...» (Єр.31:16). Іншими словами: «Припини плакати, перестань скаржитися. Я винагороджу тебе за твою вірність».

«Отож, брати любі мої, будьте міцні, непохитні, збагачуйтесь завжди в Господньому ділі, знаючи, що ваша праця не марнотна у Господі!» (1Кор.15:58). Улюблені, ваші плачі та молитви не були марними! Усі ваші болі та сльози були для певної мети.

Бог каже тобі: «Ти думаєш, що вже все. Але ти бачиш лише обставини — падіння, руїни, безплідність. Тож ти кажеш, що це кінець! Але Я говорю, що це початок! Я бачу нагороду, яку збираюся вилити на тебе. Я маю щось добре для тебе — чудові речі. Тому перестань плакати!»

Дозволь Божому Духу зцілити тебе від усієї гіркоти, гніву та драгтивності допоки вони не зруйнували тебе!

Ти можеш бачити тільки руїни у своєму житті, але Він бачить усе відновленим! Дозволь Йому відновити ті руїни, які оточують тебе. У Нього тільки добро щодо тебе, тому «що Він є, а тим, хто шукає Його, Він дає нагороду» (Євр.11:6).

Девід ВІЛКЕРСОН

Якщо ти дихаєш, ти живеш

Ти прокидаєшся, і у твоїй власності сьогоднішній день.

Можливо, ти зараз більше нічого не маєш, але в тебе є час.

1440 хвилин,

21600 вдихів на добу.

Уявляєш?

Якщо ти дихаєш, ти живеш.

Бачиш, чуєш, розмовляєш, мовчиш, ходиш, спотикаєшся, любиш, ненавидиш, співчуваєш, засуджуєш, приймаєш, віддаєш, смієшся, плачеш, обіймаєш, відштовхуєш...

Ти робиш усе, щоби бути щасливим.

Задумайся, що з цього всього робить тебе щасливим?

Не на якусь мить, коли серотонін та ендорфін досягають найвищого рівня.

Але тоді, як від ейфорії залишається лише післясмак.

Ти відчуваєшся нещасним, бо відчуваєш якусь нестачу, але насправді щасливим тебе робить віддача.

Христос сказав, що блаженніше віддавати, аніж приймати.

Ти можеш не входити до списку Forbes, але усвідомивши багатство 1440 хвилин у добі, ти стільки всього можеш зробити, щоб стати щасливішим!

Поступитися людині, яка спить, місцем у черзі, тобі це нічого не вартує, а людина не спізниться на автобус і ошчасливить тебе своєю вдячністю.

Придбати в бабусі на вулиці нарциси.

Вони вартують третину твоєї кави, а вона придбає за це цілу хлі-

бину, і благословить тебе вологим поглядом вицвілих очей.

Притримати відчиненими двері, щоб допомогти матері з дитячим візочком увійти — ці три хвилини твого часу вартують зняквілої, проте надто вдячної посмішки жінки.

Привітатися з касиром у магазині, побажати гарного дня водію маршрутки.

І хай інші так не роблять, хай це виглядає не круто, якимось не модно і забирає в тебе твій час!

А ти його найімовірніше витратиш на соцмережі, що аж ніяк не зробить тебе щасливішим, ти залишишся порожнім і незадоволеним.

Повір мені, засинаючи, ти задоволено посміхнешся, пригадую-

чи бабусю з нарцисами й маму з візочком.

Знай, що той, хто зараз спрагло ковтає повітря, усвідомлюючи, що ці вдихи його останні, віддав би все, аби жити ще сьогодні на кілька хвилин більше.

Ба, більше того, хтось усвідомлено пішов боротися зараз, аби ти мав ці 1440 хвилин, помножені на мільйон, знаючи що навіть якщо його життя закінчиться, ти зробиш цей світ кращим. За нього.

Встигнеш стати щасливішим, ошчасливлюючи інших.

Уявляєш?

Лілія БОЙЧУК

Ісус у твоєму човні!

Хоча я румун за національністю, але дуже радий, що можу жити в Україні та служити українським людям.

Я людина структури, тому завжди багато планую. Багато читаю, багато пишу й багато рахую. На той момент, як мене обрали на посаду старшого пресвітера церков Харківської області, у мене було дуже-дуже багато планів — на кожен день, на цілий рік усе було розписано.

Я завжди навчав: якщо бажаєш бути успішним у житті, недостатньо мати тільки одне джерело прибут-

ків. Потрібно хоча би два, а найкраще — чотири джерела. На той момент у мене було дев'ять джерел прибутків, тому й так багато планів. Усе було благословенно, але — до 23 лютого...

23 лютого я зібрав пастирів та диаконів і сказав їм, що відчуваю, що почнеться війна. Війна — це завжди погана новина. Але є хороша новина — скоро й дуже скоро буде перемога! Із 24 лютого щоранку я прокидаюся, голюся, чищу зуби, приводжу до ладу зачіску, роблю зарядку, читаю Біблію, молюся — тому що хочу зустріти перемогу радісно й з гарним виглядом.

Хоча я мав погане передчуття, але, відверто кажучи, не вірив йому.

Я не вірив, що почнеться війна. Служителі казали: «Ну яка війна? У нас хороші бізнеси, усе йде чудово...» Я відповідав: «Хай буде так, як ви кажете, бо я теж не вірю...»

У той же день у нас була Zoom-конференція зі служителями зі всієї України. Один із єпископів сказав, що є інформація від спецслужб, що о третій-четвертій годині ночі почнеться війна. Ми переглянулися з моїм заступником, посміхнулися. Було вже кілька хвилин на дванадцятую ніч. Ми поїхали додому, навіть не заправилися...

Моя дружина — щира українка, ми вже 27 років разом, народили трьох дітей. У ту ніч я приїхав додому, ліг біля неї і так солодко заснув. О п'ятій годині ранку ми прокинулися від страшних криків нашого молодшого сина — з усіх боків бомбили місто! Ми живемо неда-

леко від окружної, із боку Росії летіли ракети.

У Євангелії від Матвія написано так: «І коли Він до човна вступив, за Ним увійшли Його учні. І ось буря велика зірвалась на морі, аж човен зачав заливатися хвилями. А Він спав... І кинулись учні, і збудили Його та й благали: Рятуй, Господи, гинемо! А Він відповів їм: Чого полохливі ви, маловірні? Тоді встав, наказав бурі й морю, і тиша велика настала...» (Мт.8:23-26).

Учні раділи, що вони перебувають з Ісусом Христом. Я теж дуже радію, що 40 років тому ще юнаком прийняв Спасителя у своє серце. Він став моїм Лідером. Учні були покликані Ісусом Христом до служіння. Вони бачили чудеса, які Він учинив — зцілення прокаженого, зцілення слуги сотника, зцілення Петрової тещі... Вони були вражені й натхненні, ідучи за таким Лідером. І коли вони з Учителем вирішили переправитися на інший берег озера, то не очікували, що доведеться пережити такий жах — що почнеться сильна буря.

У кожного з нас у житті будуть свої виклики. Будуть обставини, яких ми не планували, які прийдуть несподівано. Але незважаючи ні на що — ідімо за Христом! Навіть коли не розуміємо, що відбувається, коли хвилі дуже великі, коли вітер дуже сильний — це не значить, що Ісуса Христа немає поруч із нами! Він ніколи не залишає нас.

Наступна думка: навіть якщо Ісус Христос мовчить і нам здається, що Він спить і що наші молитви даремні, не забувайте — при цьому Він перебуває у вашому човні. Озбройтеся цією думкою — Він завжди поруч. Це Його обітниця для нас. Навіть, коли ми бачимо смерть, хоронимо людей...

Мені здається, що я пережив такий самий жах, як учні під час бурі. Увесь день 24 лютого я просидів на телефоні. Протягом 18 годин спілкувався з пасторами, які залишали область. Це один із важких моментів — коли тебе залишають люди, які були поруч. І ти благословляєш їх: «Звичайно, виїжджайте, вивозьте дітей!» Але розумієш, що сам лишаєшся.

Увесь цей час ми майже не спали. Моя дружина, мабуть, більш

стійка, адже вона справжня українка. Вона на дев'ятий день просила автомат і хотіла йти разом із старшим сином в тероборону. Був ще один важкий для мене момент. Ми живемо на Салтівці, у районі авіазаводу. На дев'ятий день, коли стали з літаків скидати бомби, діти просто були приліплені до стіни від страху, це неможливо передати... Тоді я змусив сім'ю виїхати, лишився тільки старший син, ми з ним продовжували евакуювати людей. Дружину, наших дітей та ще інших дітей посадив до автомобіля та вивіз із міста. На Київській трасі зі сльозами обійняв усіх на прощання... Тоді я був певний, що ми зустрінемося, але не був певен, що на землі. Навіть більше — я думав, що вже не побачу їх. Великих зусиль вартувало відштовхнути їх із обіймів, розвернутися й поїхати назад у палаюче місто. Російські війська були вже за 8 км від Харкова й безперервно накривали «ураганами». Я приїхав додому: рідних немає, команди немає... Ось у цей момент мені насправді здалося, що Христос мовчить. Але хоча й мовчить, Він поруч! Він у твоєму човні! Він тримає тебе за праву руку! Дає тобі відчуття Його обійми!

Життя непередбачуване... Я ніколи раніше не хоронив за раз п'ятьох людей — наших сестер, які йшли від дому молитви й по яких вистрілили з танка. І треба поховати... Комуś же треба поховати... І сказати слова втіхи, а не плакати, як я зараз плачу... Я ховав друга — пастора, волонтера, молодого чоловіка, батька двох синів — якого вбили поблизу Балаклії. А наступного дня Балаклія й Вербівка були звільнені. І виникає питання: «Боже, ну чому Ти спав? Один день — і він був би живий!»

Важливо не жити ілюзіями, а розуміти реальність. Ми можемо втомлюватися, здавати позиції, сходити з дистанції... Але коли учні стали гучно кричати: «Гинемо!», Ісус Христос прокинувся, заборонив хвилям та вітру — і все затихло. Проте Він докорив учнів за полохливість та маловірство.

Хочу вас надихнути завжди вірити Божому Слову. Перебуваючи в непростій ситуації в Харкові, я зміцнявся Божим Словом. Довіряв обі-

тницям Всемогутнього. Знав, що в обіймах Ісуса Христа — я в безпеці. І навіть якщо моє життя закінчиться — буду з Ним. Цим я надихався сам і надихав тих, хто мене оточував.

У нас сформувалася команда в середньому із 70 чоловік, багато з них — люди, які втратили житло, прийшли до нас і запалилися нашою вірою та служінням. Ми щоденно евакуювали, видавали допомогу... За один день доводилося роздати до 7000 продуктивних наборів.

Ісус Христос не применшував небезпеки, не казав, що нічого страшного не відбувається. Він лише запитав, чому учні злякалися й чому не довірилися. Тож надихаю вас бути людьми віри. Пильнуймо за своїм мисленням і тим, що говоримо. Життя і смерть — у владі язика. Якось хтось із капеланів розповів мені випадок, як спілкувався з одним старшим сержантом перед бойовим завданням і запитав його: «Куди ви зараз ідете?» Той відповів: «Ми йдемо помирати!» Капелан говорить: «Не кажіть так. Я помолюся за всіх!» Він помолився — і в той день усі солдати повернулися живими, тільки старший сержант отримав поранення і його, на жаль, не врятували.

Не говоріть гріхих слів на себе, не говоріть гріхих слів на Україну. Я давно міг би виїхати. Але я дуже люблю Україну! Я патріот своєї країни. І мене дивують молоді люди, які намагаються правдами й неправдами втекти за кордон. Мене дивують ті, хто каже, що Україна не має майбутнього. Як один із лідерів нації я стверджую: є майбутнє для України! Є благословення для нашої нації! Більше того — вона стане благословенням для всього світу. І все найкраще — попереду.

Для того, щоби бути свіжими, бадьорими, позитивними — почніть по-справжньому вірити Божому Слову. А для того, щоб ця віра зміцнялася, потрібно щодня читати Біблію. Статистика каже, що люди перестали читати Біблію, навіть служителі. Читайте її кожного ранку. Адже віра від слухання, а слухання через Боже Слово!

*Ілля ГЕРАСИМ,
за матеріалами ГЛС*

Духовний фронт

Ілля Герасим: «Протягом війни я обійняв більше мільйона людей»

У січні 2022 року Іллю Герасима було обрано старшим пресвітером церков Харківської області. А через місяць почалася війна — і Харків опинився у вогні ворожих обстрілів. Служитель не покинув міста, попри серйозні ризики для життя, його команда активно працювала над евакуацією та гуманітарною допомогою місцевому населенню. Спілкуючись із пастором, дивувався його простоті, чутливості, оптимізму та любові до українського народу.

Пропонуємо вашій увазі розмову з людиною великого серця й незвичайної посвяти.

— Розкажіть, будь ласка, про себе. Звідки ви родом, із якої сім'ї? Як прийшли до усвідомленої віри — поступово чи через якийсь переломний момент?

— Я за національністю румун, народився в Озерному Одеської області — найбільш південній точці України. Це село утворилося близько 300 років тому з румунських емігрантів. І батько, і мама були віруючими не в першому поколінні, батько був служителем. Тому з самого дитинства я брав участь у житті церкви. Але усвідомлено прийняв Ісуса Христа як особистого Спасителя й пережив народження згори, коли мені було 16 років. Просто посеред вулиці Божий Дух відвідав мене. Якщо чесно, я саме йшов до клубу, хотів подивитися індійський фільм. Але не дійшов, Бог наповнив моє серце, я повернувся додому, обняв маму, вибачився за все й сказав, що її син — відтепер служить Господу. І з того часу повністю посвятив себе Йому.

— Ви розповідали, що, коли вам було 11 років, мама сказала, що ви будете пастором. Це було особливе відкриття чи просто її бажання?

— Точно не можу сказати. У часомого дитинства наша сім'я мала традицію проводити домашні богослужіння. На них я став проповідувати, і після однієї проповіді мама сказала, що я буду пастором. А коли мені було 16 років, через деякий час після свого навернення, я поїхав на богослужіння в Молдову й там отримав пророче слово, що стану пастором церкви. Це був 1987 рік, уже була «відлига», та все одно при СРСР бути пастором — звучало не дуже перспективно...

Я активно служив у церкві, спершу організував недільну школу, по-

тім вів молодіжне служіння... Але в мене ніколи не було такої мрії — стати пастором. Адже я бачив, як батькові буває непросто в його служінні. Батько для мене — герой віри, дуже посвячена Господу, чесна, порядна людина. Моя матір померла, батько живий, йому 81 рік. Він — один із головних людей, які вплинули на навернення до Бога мене й моїх братів.

— Як ви потрапили з Одеської області до Харкова?

— Наш край був під Румунією, потім перейшов під СРСР. 1947 року комуністи організували штучний голод. 1946 року не було врожаю, а наступного року просто відібрали в людей зерно. Мамині батьки померли від голоду, її брат загинув на фронті наприкінці війни, і вона зі старшими сестрами лишилася сиротами. Одна з її сестер опинилася спершу в Чернівцях, а потім її забрали з собою професори-євреї, які мігрували до Харкова. Таким чином доля нашої родини пов'язалася з цим містом. Минуло багато років. Я вперше побував у Харкові з батьками в п'ятирічному віці. Потім моя старша сестра вийшла заміж і стала жити в Харкові.

У юності я вирішив не одружуватися й повністю посвятити життя Господу. Але був твердий у цьому рішенні тільки доти, доки не зустрів свою майбутню дружину. Моя жінка теж із Харкова. Ми одружилися, коли мені було майже 26 років, і деякий час прожили в Озерному. Але згодом обоє відчули спонукання від Господа переїхати в Харків. Ми закохалися в це місто, у його мешканців і досі вважаємо його найкращим в Україні. Не можемо довго бути деінде, нас знову тягне сюди. Цього року буде вже 26 років, як ми живемо в Харкові.

— Спочатку ви були членом церкви «Джерело життя», але згодом відкрили церкву «Свята Трійця», у якій зараз служите пастором. Розкажіть про це детальніше.

— У церкві «Джерело життя» я служив дияконом. У якийсь момент відчув Боже керівництво в тому, щоб відкривати нову церкву. У нас була команда з дев'яти чоловік, яких благословили на цю справу. Церква почалася з дитячої евангелізації. Ми орендували залу, куди приходило близько сотні дітей із батьками. У людей була спрага Божого Слова. Звісно, я вірив, що це Бог нас веде, але хотілося отримати підтвердження. І я вирішив: якщо за рік ми не охрестимо жодної людини, то будемо закінчувати. У перший рік прийняло хрещення 17 чоловік. Потім ще довго наша церква спеціалізувалася саме на напрямку дитячого служіння. На масові заходи приходило 500-700 учасників.

Цього року церкві «Свята Трійця» виповнюється 20 років. До війни вона налічувала 352 члени, богослужіння відбувалися в три потоки, тому що наша зала замала. Ми якраз планували будівництво нової зали на 850 чоловік, але путін нам завадив... На даний час проводимо богослужіння щодня, у червні плануємо відкривати ще один потік. Загалом із Харкова виїхало дуже багато людей, у тому числі — близько 80% членів церкви. Але згодом дехто повернувся, також приєдналися люди з інших общин. Тож кількість практично не змінилася, навіть зросла. Крім того, ми охрестили в області за цей час десь 200 чоловік.

— Зовсім недавно вас обрали старшим пресвітером церков Харківської області. Ви були готові до цієї посади чи мали вагання?

— Так, я став старшим пресвітером за місяць до війни. Довго думав над пропозицією висунути мою кандидатуру на голосування, зважував «за» й «проти», не міг вирішити до останнього моменту. Наша церква динамічно розвивалася, і я розумів, що в разі обрання доведеться думати не лише про неї, а й про інші общини області. Тобто навантаження суттєво зросте. Мені хотілося не тільки вважатися старшим пресвітером, а справді ним бути.

Незважаючи ні на що, нині я вірю, що це був Божий план. Радію щодо цього рішення й жодного дня не шкодував, що прийняв цю відповідальність. Служу й отримую насолоду від служіння.

— **Розкажіть про свою сім'ю.**

— У мене дуже добра дружина, її звати Вікторія, цього року буде 27

зівки, як діяти в разі, якщо не буде зв'язку та світла. Ми планували це про всяк випадок, але ні брати, ні я не вірили до останнього. У душі було одне відчуття, на рівні розуму — зовсім інше.

Наступного дня о 5-й годині ранку ми прокинулися від вибухів та криків нашого молодшого сина, що розпочалася війна. Почався новий етап

рочиця нашого шлюбу. Маємо трое дітей. Старша дочка у 2022 році вийшла заміж. Наш улюблений зять — із Тернополя. Тепер він працює над тим, щоб допомогти мені перейти на українську мову. Старший син одружується цього року. Зять і син — служителі, кандидати в диякони. А молодший син — відповідальний за медіаслужіння в церкві. Радіємо, що всі наші діти — у служінні, люблять Господа й людей.

— **Ви розповідали, що відчували, що буде війна, але не хотіли вірити. Наскільки несподіваним для вас було 24 лютого?**

— 23 лютого ми мали богослужіння, після якого я зібрав служителів, подякував усім за працю, за весь час, проведений разом, і сказав: «Брати, почнеться війна... Ви всі вільні — візьміть своїх дітей і їдьте. Я лишаюся, хто зможе, теж лишайтеся — ми будемо годувати людей, евакуювати, рятувати...» Також дав вка-

нашого життя... Перші дні я провів на телефоні. Потім включилися у свою звичайну працю, яку робили й до війни — приготування гарячих обідів, роздачу хліба. Але люди були в шоці, паніці, стресі. Вони просто походили повз, майже ніхто не підходив за їжею. Ми живемо на Салтівці (Салтівка — район Харкова, близько 500 тис. населення — ред.), близько до російського кордону. З 26 на 27 лютого сюди заїхала ворожа техніка, але була розбита. На початку березня стали обстрілювати будинки, усі магазини були закриті. Тоді люди стали йти до нас по продукти. Наше церковне подвір'я щодня було заповнене. Найбільше ми за день приймали 3200 чоловік. До нас за допомогою приїжджали люди на Tesla, на Land Cruiser — не просто заможні, а дуже заможні. Гроші є, а купити немає де... За весь час ми роздали близько 2,5 млн продуктивних наборів. Також допомагали військовим, поліції, лікарням, пологовим будинкам...

— **Як ви справлялися з такою великою кількістю людей?**

— Розвиваючи нашу церкву, ми багато праці вклали в побудову команди й чіткої структури служіння — це дуже допомогло. Ми роздавали талони, а потім організовано видавали допомогу. Могли прийняти 3000 людей орієнтовно за годину. Це було критично важливо, тому що нас цілеспрямовано обстрілювали, очевидно, що розраховували влучити в натовп. Адже наша церква — єдине місце, де можна було отримати допомогу на Салтівці.

Один із важливих моментів — ми принципово не хотіли пов'язувати роздачу продуктів із богослужінням. Я переконаний, що це маніпуляція — люди повинні добровільно приходити в церкву. Допомогу ми видавали щоранку о 8-й, а бажаючих помолитися запрошували на 14-ту годину або на недільне зібрання.

— **У такі критичні моменти люди шукають відповідей, у тому числі — у церкві. Ви сказали, що багато хто прийняв хрещення. Отже, люди стали більше шукати Бога?**

— Загалом протягом війни ми відкрили церкви в Клиновому, Ізюмі, Есхарі, Кутузівці, Шестаковому, Мосьпановому. Плануємо в цьому році відкрити 14 церков. Люди шукають Бога. Підходили й казали: «Ми приходимо не тому, що ви роздаєте продукти, а тому, що хочемо почути Боже Слово». До церкви приходять освітяни, держслужбовці, представники влади... Люди побачили справжнє обличчя церкви, її жертвне служіння в критичний момент.

— **Евакуювати людей у перші дні війни — наскільки це було небезпечно для життя?**

— Дуже небезпечно. Власне, спочатку ми взагалі не планували роздавати продуктів. Набагато гостріше стояло питання евакуації. Усього нам вдалося евакуювати понад 25000 чоловік. Це був жах... Усім членам нашої команди (це більше 20 автомобілів) довелося побувати під обстрілами, падати на землю під час вибухів, кілька годин лежати, перечікувати бомбардування. Оскільки попадали в машини під час руху,

рвалися колеса. Зв'язку не було, тому ми домовилися обов'язково о 14-й збиратися в домі молитви, щоб знати, чи всі живі. Нашому життю постійно загрожувала небезпека, тільки з Божою милості ми не загинули.

Мій син на дев'ятий день війни вирішив іти в тероборону, захищати місто. Вони з другом записалися й наступного дня мали почати службу. Але вони трохи проспали — і це врятувало їм життя, тому що в призначену годину на тому місці стався вибух. Після цього син став допомагати в евакуації, сам вивіз понад 3000 людей.

Якось я поїхав у центр, щоб евакуювати одну жінку з дочкою — і почався обстріл. Тоді загинуло 15 людей, які були поруч зі мною, багато поранено.

Ми допомагали людям, які лишилися на Салтівці й жили в підвалах. Коли мій заступник вчергове повіз продукти, то знайшов записку в підвалі: «Ми — у школі». Він поїхав до школи, тільки зайшов — як прилетів літак і скинув бомбу. Усі впали на підлогу, всіяну склом. Літак розвернувся й скинув ще одну бомбу. Людей врятувало, що бомби впали в актовій залі, а вони в цей час були у фойє. Таких історій — десятки, сотні.

На жаль, протягом війни ми поховали одного з волонтерів (пастора церкви поблизу Харкова) та п'ятох сестер із нашої церкви, яких убили росіяни.

— Наскільки масштабних руйнувань зазнало місто?

— Важко сказати точно. Є різні цифри — нараховують 2000-3000 будівель, які постраждали, із них — багато медичних закладів. Коли все вибухало, горіло — це було пекло на землі. Тепер уже багато відновлюється. Були серйозні проблеми зі світлом, теплом, у деяких місцях не було електроенергії більше року. Навіть тепер не впевнений, що скрізь відновлені мережі. Завдяки допомозі українського братерства і не тільки, ми роздали людям близько 1000 буржуйок.

Комунальні служби проявили себе як справжні герої, вони робили чудеса. Коли постійні прильоти, ти не впевнений навіть, що доживеш до обіду, а бачиш, як прибирають сміття на вулицях — це дуже надихає.

Тільки в наш дім молитви було 5 прильотів (4 попадання) касетних бомб. Це чудо, що ніхто не постраж-

дав. В один із цих обстрілів ми якраз були в офісі з братами з Рівненщини — ледве встигли вискочити з приміщення.

— Із яких саме областей, від яких спонсорів найбільше йшла допомога на Харків?

— Найбільше нам допомогли румунські християни. І це люди, з якими я зовсім не був знайомий. Вони перші, хто почав возити нам допомогу. Потім почали допомагати з Тернополя, Луцька, Рівного, Чернівців, Львова, Івано-Франківська — переважно християни нашого об'єднання. Підключилося дуже багато церков, у тому числі з-за кордону.

— У багатьох прифронтових областях сьогодні — нестача служителів. За останній рік на Харківщині рукопоклали 4 пастори, 5 дияконів. Чи значить це, що багато служителів виїхали?

— Загалом не так багато, а дехто вже повернувся. Зокрема, щодо нашої церкви, то двоє служителів на даний момент виїхали за кордон, один — перебуває на заході України, один — на фронті. Решта 14 служителів — на місці. Причина того, що останнім часом відбулося багато рукопокладень — відкриваються нові церкви. На моє переконання,

не місіонери, які часто самі ще діти, мають відкривати нові общини, а команда служителів.

— Чи змінилися стосунки церкви з іншими конфесіями?

— Так, дуже змінилися. Ми й до війни мали міжконфесійні пасторські зустрічі. Але тепер стосунки стали ще ближчими. Церкви нашого братерства мали велику перевагу щодо надання допомоги населенню — до нас приходили і баптисти, і адвентисти, і православні... Адже багато церков були закриті.

— Ви вивозили свою сім'ю з міста, але тільки на деякий час. А що звагло вас змусило лишитися й служити, незважаючи на великий ризик?

— Хоча вони не хотіли нікуди їхати, але коли стали сильно бомбардувати з літаків, я фактично змусив дружину, дочку й молодшого сина евакуюватися. На Салтівці знаходяться три заводи, тож перебувати тут було вкрай небезпечно. Я не бачив дружину 21 день 7 годин 15 хвилин і 33 секунди. Уже сім'я возз'єдналася.

Я завжди відповідаю: ми лишилися не тому, що такі сміливі, а тому що любимо Господа й любимо людей. Я лишився заради людей і виїхав би тільки тоді, якби всі залишили місто. Я не герой. Я боявся й тепер боюся. Але не міг вчинити інакше.

Ми служили солдатам на блокпостах, допомагали продуктами, бронезилетами... Був дуже важкий період, коли здавалося, що прямо дихання диявола в нашому місті, що все пекло насувається. Ми бачили в очах військових порожнечу, у них не було надії. Потім вони зізнавалися, що їх дуже надихало, що ми лишилися в місті. Таким чином, хтось нас підтримував, когось ми підтримували, одні одними надихалися — і так трималися.

— Після звільнення Харківської області, ви стали служити в деокупованих селах. Якими були ваші перші враження від зустрічей із людьми й від того, що там побачили?

— Можу сказати дві речі: протягом війни я обійняв більше мільйона

людей, і протягом війни я дуже багато плавав. Наприклад, пам'ятаю, як приїхали у звільнений Бурлук, а там раніше було багато проросійського населення. Люди нас зустрічали як рідних. Ми співали для них тільки українські пісні. Чоловіки плакали як малі діти, підходили, гладили нас... І ми плакали разом із ними. Таким було наше душпастирське служіння — менше пафосних слів, більше тепла. Ми говорили з ними мовою любові, підбадьорювали, надихали вірити в перемогу.

В іншому місці ми привезли плов, а люди боялися підходити, щоб узяти собі поїсти. Ми запрошували, але бачили, що вони чогось бояться. Потім виявилось, що їх там окупанти били прикладами, було нелюдське ставлення.

Ми й досі їздимо служити в постраждалі села й міста — не тільки по області, а й на Донбас, зокрема, під Бахмут.

— Розкажіть про гасло, яке ви часто повторюєте: «Харків — це Україна, а Україна — для Христа». Воно має якусь історію чи виникло саме собою?

— Я вірю в силу проголошення. Це гасло з'явилося в той період, коли, виходячи з дому, я не був упевнений, що повернуся. Коли всі мої родичі, друзі, служителі переконували мене виїжджати з міста. «Харкова не буде, Харків здадуть!» — казали вони. Тому я з перших днів проголошував: «Харків — це Україна». Це подібно до того, як ми проголошуємо: «Хай буде царство Твоє, хай буде воля Твоя — як на небі, так і на землі». Як написано: «Я вірив, тому говорив». Я вірив, що Бог має план для нашого міста, для нашої країни — попри всі сумніви, які приходили. Тому «Україна — для Христа!»

— Як змінила війна вас особисто?

— Як вже було сказано, я людина, яка любить планувати. І вважаю, що це правильно. Але під час війни глибоко усвідомив, що в будь-який момент усе, що ти запланував, усе, що надбав, можна втратити. І з тобою лишиться тільки одне — тісні стосунки з Господом і Його присут-

ність у твоєму житті. Це єдине, що дає тобі безпеку.

Матеріальні цінності втрачають будь-яке значення і вплив. Я згадував про заможних людей, які приходили за хлібом, бо його ніде не можна було купити — чи в тебе тисяча доларів, чи десять тисяч, чи мільйон. Ніби про це не раз проповідував, навчав, ніби й сам розумів, але пережитий досвід дає набагато глибше пізнання цієї істини.

— В інтерв'ю Віктору Вознюку на його традиційне питання: «Що найперше зробите після закінчення війни?» ви відповіли: «Висплюся!» Сьогодні багато людей переживають неймовірне виснаження. Що робити, аби не здатися в такі моменти й дочекатися другого дихання від Господа?

— Джерело другого дихання — у тісних стосунках із Богом. Одна з проблем сучасності — люди не читають Біблії, не проводять часу в молитві, у спілкуванні з близькими людьми. Моє життя побудоване на регулярному читанні Біблії та молитві, незалежно від настрою, бажання чи обставин — щодня. Так і навчаю команду. З перших днів війни ми стали збиратися на ранкову молитву й молилися 30-45 хвилин. А всього молилися — дець дві години на день. До речі, половину команди становили невоцерковлені люди, які приєдналися до нашої гуманітарної роботи.

Ці прості принципи стосуються не лише теми війни. Адже в житті бувають інші випробування — онкозахворювання, аварії, втрата майна... І треба якось жити далі. Щоб друге дихання завжди було відкритим, треба насичувати свій дух від Господа. А якщо цілий день сидіти в інтернеті — не тільки другого, але й першого дихання не буде, будемо дихати через раз.

Одним із найважливіших факторів, який допоміг нашій церкві бути ефективною й виконати багато праці, була згуртованість — ми разом молилися, разом їли, разом служили. Це допомагало не з'їхати з глузду серед цього жаху.

Розмовляв Дмитро ДОВБУШ

«Кожен поїзд брали штурмом»

Мене звуть Ліза. Я харків'янка. Три роки тому помер мій чоловік, і я залишилася з 4-річним сином.

23 лютого 2022 року ми приїхали зі школи, сходили до магазину та провели звичайний зимовий вечір. Останні кілька тижнів у ЗМІ звучала тривожна інформація про можливе вторгнення росії. Не вірилося, але внутрішня тривога була. Всю ніч мій кіт тупцював по моїй подушці й голові, не давав спати. Раніше він ніколи так не поведився. О 04:50 я почула вибухи і зрозуміла, що «почалося». Я швидко набрала номер сестри, яка мешкає на околиці Харкова зі своєю сім'єю та нашою мамою. Сестра сказала, що за лісом все небо яскраво-червоного кольору і чути гучний гуркіт вибухів. Всі новини рясніли інформацією про масовані обстріли.

Від слова «війна» нудило, піднявся тиск. Я набрала воду у ванну про запас. Через мої дзвінки син прокинувся і запитав: «Уже до школи вставати?» Я відповіла, що почалася війна і про школу можна забути. Він заплакав. Сусіди по під'їзду почали листуватися у Viber-чаті і запитувати, у кого ключі від підвалу, щоб використовувати його як бомбосховище. Сусіди їхали, хто куди. Звуки вибухів були постійними, сирени звучали дуже часто...

25 лютого вранці до Харкова заїхали російські військові. Місто завмерло, на вулицях не було ні душі. На всіх харківських каналах були вказівки від керівництва міста: «Бачите військову техніку чи російського солдата, одразу повідомляйте за відповідним телефоном». За день наші військові знайшли і знешкодили всіх росіян, які заїхали до Харкова. Точилися справжні міські бої, росіяни стріляли з БТР і танків прямо в місті. Було дуже страшно.

Починаючи з 26-27 лютого, над Харковом російські літаки стали скидати бомби. Очевидці обстрілів надсилали відео та фото зруйнованих будівель, авто, поранених та вбитих. Уже тоді я розуміла, що росіянам все одно, по кому стріляти, життя людини для них ніщо.

Спати вдома було неможливо: тільки засинаєш, як звучить сирена. Я на все життя запам'ятала гудіння літака, вібрацію всього навколо, звук випущеної ракети, а потім вибух. Чуєш, як ракета летить, звук наближається, розумієш, що ціль десь поруч, у цей момент проклинаєш себе за те, що досі не виїхала з міста. Ми з дитиною спали у паркінгу сусіднього будинку, мені дозволили поставити свою машину туди. Так виходило хоч трохи поспати. Я забігала додому на 10-15 хвилин, щоб сходити в туалет, вмитися і підігріти їжу. У паркінгу прожили 10 днів за температури близько 0 градусів. Були одягнені як капуста, і все одно було холодно — але спокійно!

Продукти в найближчому магазині закінчилися на третій день і більше їх не завозили. На дев'ятий день моя сестра з сім'єю вирішила їхати на Західну Україну, але мама не хотіла їхати, тож сестра привезла її до мене. Мамі на той момент було 76 років, за кілька місяців до війни помер наш батько, і вона перебувала у депресії. Останньою краплею для мене стало пряме попадання у спортивний комплекс за 1,5 км від нас. Звук був страшний, мене охопила паніка. Почала шукати розклад евакуаційних поїздів із Харкова. Знайшла поїзд «Харків — Хелм» і вирішила виїжджати ним на одинадцятий день війни із сином та мамою. Сусіди пообіцяли відвезти нас на вокзал.

Ми чекали на поїзд 5 годин. На вокзалі стояли десятки тисяч харків'ян. Кожен поїзд брали штурмом. При посадці була така тиснява, що люди кричали, плакали, у когось трапився епілептичний напад, у натовпі працювали злодії, гавкали собаки, нявкали коти в переносках. Ніхто не звертав уваги, що дітей теж тиснуть. Це було страшно, а ще страшніше стало, коли почався обстріл, завила сирена, але ніхто не збирався нікуди ховатися. Я з дитиною влізла у вагон, останньою зайшла мама. У наше купе вмістилося 12 людей. Поки виїжджали з Харківської області, поїзд

кілька разів зупинявся через обстріли, вимикалося світло, заборонено було користуватися мобільними телефонами, щоб поїзд не був помітним у темряві. Весь прохід у вагоні був забитий людьми, собаки та кішки лежали з господарями просто на підлозі. Так ми їхали дві доби.

8 березня ми приїхали до Хелма, потім до Варшави. А звідти поїхали до маленького міста Соколув. Нам надали житло, забезпечили харчуванням, записали сина до школи, оформили документи. Через місяць я вже працювала в місцевій аптеці. У другій половині червня закінчилася школа у сина й поляки повідомили, що з липня потрібно залишити безкоштовне житло. Оскільки мама не могла сидіти з онуком через стан здоров'я, я вирішила звільнитися з аптеки та повернутися в Україну.

19 червня ми приїхали до ретрит-центру у Згранах. Нас поселили в окремих тримісний номер із санвузлом, видали постільну білизну, господарське приладдя, рушники... Завжди тішить, коли Бог виявляє свою турботу через сторонніх людей.

У ретрит-центрі відчули спокій та захищеність. Почали відвідувати зібрання: співати пісні та слухати Боже Слово. Мама відвідує додаткові заняття з вивчення Біблії. Ніколи не думала, що поставлю на мобільний мелодію християнської пісні. Та, живучи в умовах війни, розумієш, що все земне приходить і відходить, а Бог — вічний.

*Джерело: сторінка
Павла Миронюка*

Війни Господні

Микола СІНЮК

*Фрагмент з картини Еміля Сіньюля
«Здобуття Єрусалима хрестоносцями
15 листопада 1099 року», XIX ст.*

*Прости ж провину невірності своєї, бо конче зробить Господь моєму панові вірний дім, бо пан мій провадить війни Господні, і зло не буде знайдене в тобі за твоїх днів...
1Сам.25:28*

Нам властиво шукати початок або ж корінь подій, явищ, проблем. Це стосується як особистого, так і соціального аспектів життя. Минулий рік ми жили в реаліях повномасштабної війни. Безліч питань, викликів, трагедій — і як підсумок: «Чому? Де коріння цього зла, яке має назву — війна?»

Отже, війна. Що це, звідки початок, де ховається той, хто це пекельне лихо вивів з небуття в реалії сьогодення? Про найпершу небесну війну читаємо в останній книзі Біблії, у книзі Об'явлення: «І сталась на небі війна: Михаїл та його Анголи вчинили зо змієм війну. І змії воював та його анголи, та не втрималися, і вже не знайшлося їм місця на небі...» (Об.12:7).

Одразу зауважимо, будь-які війни — це наслідок, а не причина. Що стало причиною духовного двобою сил Світла й темряви на небесному фронті? Зерно ідеї ангела світла, сина зорі — «уподібнюсь Всевишньому» (Іс.14:14) — виросло в дерево бунту й непокори Творцю. Ми не будемо торкатися питання, чому ця ідея рівності з'явилася у світі духів, але поглянемо на наслідки бунту проти Бога.

А наслідком стала перша світова війна, але вже на землі, коли загинула половина народжених людей: «...повстав Каїн на Авеля і вбив його» (1М.4:8). Корінь війни на землі — та ж сама ідея уподібнення: «...станете ви, немов Боги, знаючі добро й зло» (1М.3:5). Лукавому вдалося через облесливу пропаганду рівності кинути людство на багато тисячоліть у вир гріха, ненависті й воєн...

Війна — слово й суть

Автор і виконавець воєн — диявол переслідує конкретну мету. Її характеризує Ісус Христос таким визначенням: «Злодій тільки на те крадається, щоб красти й убивати та нищити. Я прийшов, щоб ви ма-

ли життя, і подостатком щоб мали» (Ів.10:10). Вкрасти, убити, знищити — це критерії і духовної, і фізичної форми воєн.

Щодо духовного боку війни стосовно людини це можна сформулювати так: вкрасти майбутнє, вбити віру, знищити душу людську. Це одвічна мета спокусника-диявола.

Щодо війни в буквальному розумінні суть залишається незмінною: вкрасти чужі території й матеріальні багатства. Убити, знищити культуру, мову, народ. Знівелювати, погубити саму ідею незалежності іншого.

Земні політики — диктатори, партійні вожді, а інколи й релігійні провідники, одержимі духом «стати рівними Богу» й розпоряджатися долями окремих людей і цілих народів розпочинають нові війни як засіб досягнення своєї мети.

Варто згадати ще один вид воєн — релігійні війни. Історія пам'ятає хрестові походи або священні війни, що тривали майже 300 років. За дешевою завісою релігійності випиналася та ж сама суть — украсти, убити, знищити...

Ми стали свідками нового виду воєн — гібридних. Тут тісно переплетені релігія, ідеологія, економіка, пропаганда або брехня, що передбачає вплив на розум. Але й цей вид ненависті має ту ж саму мету — украсти критичне мислення, убити, отруїти розум, знищити інший погляд на ситуацію. До речі, 118 мільярдів рублів витрачено з бюджету Росії за минулий рік на пропаганду. Це утричі більше, ніж звичайно.

А тепер подумаймо про ще один особливий вид воєн, що має назву «Війни Господні».

Господні війни — що це?

Розпочати варто з історії Авігаїл (Авігеї) — вродливої і розумної жінки (див. 1Сам.25:3). Її чоловік Навал, згідно з іменем — злий, нерозумний, грубо відповів слугам Давида. Назрівав військовий конфлікт, але в ситуацію втрутилася Авігаїл. Вона вирішила проблему голодних вояків Давида практично — привезла їжу. Її звернення до Давида — це зразок вишуканої, жіночої дипломатії. Як для мене — це пророче відкриття, дане майбутній цариці, що заховане

в словах: «Прости ж провину невірності своєї... бо пан мій провадить війни Господні, і зло не буде знайдене в тобі за твоїх днів» (1Сам.25:28).

«Прости ж провину невірності своєї...» — звернення жінки, яка жодним чином не була причетна до конфлікту, проте провину іншого взяла на себе. Вам це щось нагадує?

Що мається на увазі під визначенням «війни Господні»? Традиційно ми говоримо про Бога як Бога любові й миру. Так і є насправді, проте в Біблії є ім'я «Бог Саваот», що визначає «Бог воїнств небесних», і це ім'я згадується 257 разів.

Декілька біблійних текстів. «Господь буде воювати за вас, а ви мовчіть!» (2М.14:14). Зброя Небесного Вождя — вода. Армія фараона назавжди зникла у хвилях Червоного моря. Війна в дні царя Єзекії — 185 тис. вояків за одну ніч лишилися лежати на полі (див. Іс.37:36). Писання не говорить, що саме сталося, проте фіксує факт — понад 20 дивізій ворога безславно закінчили свою агресію. Ще одна історія — удар «градів» з неба (див. Єг. 10:11). Залпи граду не залишили шансів для амореян. «І не було такого, як день той, ані перед ним, ані по ньому, щоб Господь так слухав людського голосу, — бо Господь воював для Ізраїля» (Єг.10:14).

Залишимо Старий Заповіт для історії, а нашу увагу зосередимо на війни Господні в контексті Нового Заповіту.

Про війни Господа — проти кого й чим воюємо?

Слово «війни» тут вжито в множині — вони різні, їх багато. Проти кого воюємо? Відомий вислів класиків: «Диявол із Богом бореться, а поле бою — серце людини» звучує наші роздуми до протистояння за серце (духовну сутність) людини, адже саме «з серця виходять лихі думки, душоубства (війни — авт.), перелюби, розпуста, крадіж, неправдиві засвідчення, богозневаги» (Мт.15:19).

Отже, «ми не маємо боротьби проти крові та тіла, але проти початків, проти влади, проти світоправителів цієї темряви, проти піднебесних духів злоби» (Еф.6:12) — проти тих, хто воює з Богом від початку.

Яке озброєння з небесного арсеналу отримує воїн Христів для успішних воєнних операцій? Чим воюємо? «Не силою й не міццю, але тільки Моїм Духом, говорить Господь Саваот» (Зах.4:6). Господь наш Ісус Христос розумів масштаби воєнних дій для своїх послідовників, а тому «Він звелів, щоб вони не відходили з Єрусалиму та чекали обітниць Отчої...» Чому? «Та ви приймете силу, як Дух Святий злине на вас, і Моїми ви свідками будете в Єрусалимі, і в усій Юдеї та в Самарії, та аж до останнього краю землі» (Дії 1:4-8). Отже, «ви приймете силу, коли Дух Святий злине на вас!..» Дух Святий, Його сила — це наш невичерпний резерв для ведення воєнних дій на всіх фронтах і навіть до краю землі (див. Мр.16:16). Тож озброєння отримано в потрібній кількості, достатньо, тому що «не мірою дає Бог Духа», а тому...

Вперед, у наступ чи сидіти тихо?

Успішні воєнні дії не можуть бути без наступу. У контексті воєнних дій в Україні це слово стало щоденним у радіо- та телестудіях і на кухнях. Гвардія наступу сформована в Україні й веде посилену бойову підготовку.

Звернемося до слів Ісуса: «Я владу вам дав наступати на змії та скорпіонів, і на всю силу ворожу...» (Лк.10:19). «Я дав владу...» — це реальність, це вже, це зараз, тепер — цим потрібно користуватися... Йти в наступ означає звільняти окуповані території. Звільняти владу Ісуса й ставити під Його владу.

Наступ — це ризик і втрати. Чи не тому окремі церкви й окремі християни не охочі наступати? «Окопний менталітет» минулого не відпускає, Саул (цар) залишається в обозі, а справжні «царі виходять на війну». Сучасні «царі та священники» воліють залишатися в «окопах, у круговій обороні», як у старі радянські часи, коли наступ практично був неможливий?

Наступ — це «розорюйте цілину й не сійте в терен». Терен — це те, що глушить Слово й воно залишається безплідним. Тисячі проповідей, семінарів повчань ми сіємо

в затишних церковних залах. Чи великий відсоток отримуємо нашого духовного зростання після таких щедрих посівів? Питання риторичне. Йти в наступ — розорювати нові поля до краю землі! Це наказ Ісусів, це задум Царя — розширювати своє Царство максимально.

Згадаймо історію одного наступу в реальній війні, а це історія про двох вояків царя Саула, історія Йонатана та його слуги-зброєноші. Знаком для наступу на ворога Йонатан вибрав таке: «А якщо вони скажуть так: «Підійміться до нас (авт. — наступайте)», то підіймемося, бо Господь дав їх у нашу руку. Це для нас буде знаком» (1Сам.14:10). Вороги на скелях не чули й не знали цього слова, але знав Господь. «І піднявся Йонатан на руках своїх та на ногах своїх, а за ним його зброєноша». Інший переклад говорить: «Чіплявся Йонатан руками й ногами...» «Підійміться» — знак наступу. Знак, що його схвалює Господь.

Наступ — це, як в історії двох воїнів Саула, чіплятися руками й ногами або використовувати всі можливості! Це актуально сьогодні — і, даруйте за різкість, маємо чіплятися руками, ногами й «зубами», щоб не втратити унікальної можливості, яку дав Господь у час війни й агресії чужинців. Ми втратили (не чіплялися) на початку 1990-х, не повторюймо помилок минулого, адже гинуть безцінні душі....

Протилежне наступу — сидіти тихо. «Стійте тихо, аж ми прийдемо до вас...» (1Сам.14:9). Пригадую слова одного зі служителів: «Якщо Господь запланував спасти людину, то він приведе її Сам у церкву...». Зрештою так думає багато хто. «Господи, пройди по рядах народу, знайди в доми сиріт і вдов, знайди, Господи, до лікарень...» — це наші ранкові молитви-вказівки, що Він має робити, у той час коли це моя праця. Людину спасає Господь, але слово про спасіння я маю сказати...

Мені дуже подобаються слова Мері Слессор, місіонерки 19 століття в Африці. Ось ця фраза: «Не потрібно особливої благодаті, щоб сидіти тихо...» Великий сподвижник поширення Царства Христового в Китаї Хадсон Тейлор сказав так:

«Китай не завоюють скромні, тихі місіонери. Щоб врятувати Китай, нам потрібні радикальні, самовіддані люди, які будуть готові померти за Христа!» Наступаймо з владою Ісуса й силою Духа Святого!

Виклики Господніх воєн

Пророк Ісаї, натхнений від Господа, ніби передбачаючи ситуацію сьогодення, сказав: «Винесіть воду назустріч для спрагненого, втікача зустрічайте із хлібом. Бо втекли вони перед голим мечем, і перед натягненим луком, і перед тяготою війни» (Іс.21:15). Робота з біженцями — виклик, який церква Христова, а саме УЦХВЕ, сприйняла з відповідальністю й мужністю.

Пробудження в Україні почалося з тих, хто повернувся з полону після Першої світової. Війни передбачають полон. Це новий виклик — робота з полоненими. «А той відказав: Не вбивай!.. Поклади хліб та воду перед ними, і нехай вони їдять та п'ють, і нехай ідуть до свого пана» (2Цар.6:22).

Усе повертається на свої круги, і чи не на цей час попали чужинці в полон? Ми лівову частку місіонерської, евангелізаційної праці віддаємо своєму народу. Як сприймемо новий виклик — полонені буквально й духовно повернуться на простори Росії як відроджені силою Духа Святого місіонери, щоб стати на місце українських місіонерів, багато з яких були змушені залишити цю країну?

Ще один виклик — відбудова країни й душ людських. Погодьмося — відбудувати інфраструктуру легше, ніж відбудувати стосунки в сім'ях. Відбудувати поруйновані храми легше, ніж понівечені душі!

Для воїнів Христових війни не закінчуються. Війни Господні продовжуються й будуть тривати аж до Його приходу. Де наше місце на карті бойових дій — із Саулом в обозі чи на лінії наступу? Відповідь за кожним із нас особисто. Без сумніву — до перемоги, а вона вже подарована нам Господом нашим Ісусом Христом (див. 1Кор.15:57). Він вірний, Він попереду: «Господь, Бог наш, що йде перед вами, Він буде воювати...» (5М.1:30).

Віруй без сумнівів!

Із перших днів війни Вадим ГЕЙКО вивозить людей із найгарячіших точок. І за весь оцей час ні разу не постраждав ні він, ні люди, які були з ним. Пошкоджували лише автомобілі. Дехто може сказати, що повезло, що це удача, але для Вадима — це Божа оберігаюча рука та відповідь на Його молитви.

«Я бачу, що люди вже стомилися від війни, зневірюються, — каже служитель. — Але я раджу не здаватися, не опускати рук і не розслаблятися, бо ще зарано. Нам треба ще протриматися, ще трохи попрацювати, щоб здобути справжню перемогу».

Пропонуємо вашій увазі розповідь Вадима про його служіння та Божу охорону, яку Він не раз бачив у своєму житті.

— До війни я в церкві займався дитячим служінням. Коли розпочалася війна, я відвіз свою сім'ю до кордону. Вони перейшли його, а я повернувся. У мене троє неповнолітніх дітей, і я мав право перетнути кордон разом із ними, але був переконаний, що в такий час служитель не може просто сидіти, склавши руки. Я хотів щось робити, щоб допомогти людям. Спочатку подумав, що в мене є і чим я можу служити. Оскільки мав машину, то зрозумів, що можу вивозити людей.

Вранці я прокидався, молився й вирушав туди, куди Бог відкривав мені. Найпалкіше молився за те, що Бог був зі мною. Я казав: «Ку-

ди завгодно, Боже, аби ти лише був поруч».

У нашій церкві є сестра, яка написала мені, що її брат із родиною перебуває в окупованій Бучі. І в його трирічної дитини третій день висока температура. Він у холодному підвалі, без електрики, без водопроводу й медикаментів. Тоді вже був зруйнований міст біля Бучі, і я, залишивши машину, пішки пішов до Бучі через Ірпінь. Коли я йшов, розпочався сильний обстріл, але я швидко знайшов цей підвал і цього хлопчика, який потребував допомоги.

Невдовзі ми з цією родиною вирушили в 10-кілометровий шлях до мого авто. Коли підійшли до моста, то побачили, що його повністю зруйновано, поруч палає танк. І ми зрозуміли, що тут ведуться активні бойові дії. З протилежного боку моста стояли наші військові й махали, щоб ми не проходили тут, бо міст обстрілювали. Але ми, помолившись, вирішили, що все ж таки підемо. Я був у бронжилеті, тому йшов першим, сподіваючись, щоб зможу захистити попутників своїм тілом. Довкола валялися снаряди, лунали постріли, лежали частини понівечених тіл. І цей міст був для мене чи не найдовшим шляхом у житті. Мені хотілося бігти, щоб якнайшвидше його пройти. Але ми боялися бігти, щоб не спровокувати прямих пострілів у свій бік. Тільки коли наблизилися до наших військових, то побігли. Нас посадили в авто, і ми поїхали на безпечні території.

Я розумів, що мене можуть вбити, але намірів допомагати людям не залишав. Я розумію, що маю виконувати те, що Бог хоче. Самого мене, моєї сміливості чи моїх сил ніколи в житті не вистачило б для цього. Спочатку я працював сам, але коли це служіння стало набирати обертів, то до мене стали телефонувати люди, які також хотіли щось робити, але не наважували розпочати щось самостійно. І так нас іноді назбирувалося до десятка авто. І ми їздили в різні місця, вивозили всіх людей, які цього хотіли.

Багато жажіть нам доводилося бачити. Всі ЗМІ показують набагато менше, ніж було насправді. Вулиці міст, особливо на Київщині, були всіяні трупами — дітей, підлітків, жінок, чоловіків. Руїни просто неймовірні, пожежі. І безліч горя людей. Мені не раз хотілося просто кричати від того болю, який я бачив. Часто нас зустрічали люди, які просили їжу, але коли виходили діти, то мені хотілося буквально підбігти до них і закрити їм очі, щоб вони не бачили, що довкола них.

Ми багато чули про Бучу, але насправді й на Чернігівщині ситуація була не кращою. Потрапити туди ми могли лише полями й лісами. Бачили, як люди зі скромними пожитками пішки виходили з лісів і йшли запиленими дорогами. Рятувалися, як могли.

Згодом ми вивозили людей з Северодонецька й Лисичанська. Наш щоденний маршрут складав десь 700-800 км. Були дні, коли люди в

нас їхали на поличках для валізок, у багажниках. Було безліч небезпечних ситуацій, але Господь зберігав нас від куль. Пригадую один дуже страшний випадок. Російські солдати вистрелили на дорогу перед нами касетною бомбою, яка розкидає багато маленьких бомб. Ми наїхали на одну з мін — і наш автобус підірвався. Оскільки там ішов бій, то я з ще одним волонтером змушений був пішки втікати з поля бою. Осколки снарядів потрапляли в бронжилет, але ми надіялися на Господній захист. Це завжди було й буде моєю справжньою бронею.

За нашими підрахунками, за весь час нам вдалося вивезти понад 2,5 тисячі людей. Далі ми вже переста-

ли рахувати. Але хочу сказати, що 30-40 відсотків усіх цих людей були вивезені з червоних зон. Тобто це ті люди, які реально могли б загинути, якби ми їх не евакуювали.

Знаю, що моя дружина не раз плакала ночами, і мені дуже хотілося би бути поруч із нею, але вона ніколи не відмовляла мене від цього служіння, підтримувала, підбадьорювала, молилася за мене. І ця її підтримка додавала мені сил. Були моменти, коли я прощався з дружиною й дітками, бо розумів, що в таких умовах важко лишитися живим. Але в Бога були інші плани щодо мого життя, і Він беріг мене.

«Вір без сумнівів!» — ці слова стали моїм девізом. У цьому я

зміцнився. Не раз думав: «А, може, то не Бог мене веде. То, може, я вигадав щось собі, а насправді все якось по-іншому». Але щоразу Бог розвіював мої сумніви й давав упевненість, що моя праця важлива для Нього.

Якось мене запитали: «Чи встигаєш ти у важкі моменти звернутися до Бога хоча б подумки?» Насправді ж у такі моменти ти тримаєш Бога за руку. По-іншому ніяк. Я не відчував якоїсь особливої відваги чи героїства. Я боявся, як і всі. Але робити щось таке ти можеш лише тоді, коли відчуваєш, що Бог тебе веде та йде туди із тобою. Навпевно, саме це і є покликанням.

Наталія Лимонченко: «Вадим — не просто герой. Він Божий посланець для мене»

з котиком відходили подалі від вікон і ховалися під трьома ватними ковдрами. Я мала макарони й крупи, але не мала на чому їх приготувати. Тому їла варення й мед. Так під обстрілами наодинці я провела 55 днів.

всі мої знайомі евакуювалися, а я залишилася сама у квартирі. На той час вимкнули електрику й воду. Не було опалення, тому каналізаційні труби в домі розмерзлися.

Сусіди, виїж-

джаючи, залишили мені пів буханки хліба, яку мали, і принесли бують води. Коли закінчувалася вода, то я стала рахувати ковточки: спершу пила по 9 ковточків, потім по 7, по 5, по 3. Я ж не знала, коли хтось прийде до мене.

Наш будинок постійно обстрілювали з різної зброї. У той час ми

Щоб не збожеволіти, розмовляла з Богом, зазвичай уголос. Коли кричала, коли плакала. Читала Біблію. І просила Бога, щоб він прислав мені людину, яка мене врятує. Допомога прийшла 18 квітня. Я почула, що хтось увійшов у квартиру. Прийшов чоловік, до того мені незнайомий. Він просто обходив будинки, щоб подивитися, хто лишився. Це був мій перший спаситель, якого послав мені Ісус Христос. Його звали Гена. Він мав змогу зарядити мені телефон десь на генераторі, і я зателефонувала своїм друзям й попросила, щоб вона знайшла людину, яка вивезе мене звідси. Я їй сказала: «Шукайте церкву Ісуса Христа, там мені допоможуть». І моя подруга, скориставшись моєю пора-

Я жителька Северодонецька. Перед війною поховала чоловіка. У нас не було дітей. Тож я залишилася сама, тільки з котиком. У січні перехворіла важкою формою коронавірусу, могла пересуватися лише з ходунками. Мені допомагали сусіди й подруги. Коли ж почалися сильні обстріли Северодонецька,

дою, знайшла Вадима, який погодився мене забрати.

У той день був дуже сильний обстріл. Російські війська були біля самого міста. Я попросила Гену допомогти мені винести речі. Та коли він побачив, яким сильним був обстріл, то сказав: «Ніхто за вами не приїде. Гляньте, що робиться». Але я вірила, що Бог допоможе Вадиму — і він таки добереться до мене, як і обіцяв...»

Ось що розповідає сам Вадим:

«Ми під'їхали з одного боку до міста — і не змогли проїхати туди. З іншого — знову невдача. Але якось під сильними обстрілами нам таки вдалося прорватися. Коли ми побачили будинок, у якому жила Наталія, то жажнулися. Він був схожий на шматок сиру, весь продірявлений. Не було плити на одній зі стін, і вона мало не обвалилася. Я не міг повірити, що ми приїхали саме туди, куди потрібно. Важко уявити, що хтось міг вижити в таких умовах. Усі вікна були вибиті. Під під'їздом було безліч осколків.

Але з одного з під'їздів до нас вийшла Наталія. Вона була з ходунками, але намагалася разом із нами бігти до машини так швидко, як могла».

...Ще дуже цікава ситуація. Наталія не знала, чи візьмемо ми її кота, тому поклала його в мішок, і разом із речами я закинув його в багажник. Кіт навіть не нявкнув. І коли через певний час Наталія сказала: «Цікаво, як там мій кіт», ми дуже здивувалися й пішли його діставати з багажника. На той мішок ми вже склали купу речей. Але кіт вижив.

Ми не раз бачили людей, які не хотіли виїжджати, тому що не могли забрати своїх домашніх тварин. Тож ми з командою вирішили, що навіть якщо хтось приведе слона, то будемо його вантажити в авто, аби врятувати життя людини. Це ми робили не тому, що любимо тварин. Я насправді байдуже ставлюся до них, але люди для мене цінні. А для тих, хто залишав свою оселю й усе, що мав у житті, їхні тварини мали якесь особливе значення. Це їм давало якусь підтримку й надію. І ми не хотіли додавати людям ще стресу, відбираючи в них їхнього домашнього улюбленця».

«...У ту мить, коли я побачила Вадима біля свого під'їзду, — розповідає Наталія, — мені не було страшно. Хоча довкола летіли снаряди. Вадим закривав мене ззаду, а попереду я бачила авто, яке приїхало по мене. І відчувала, що Господь із нами, що Він простягнув над нами Своє крила. І коли ми прибули в безпечне місце, мені здалося, ніби я наново народилася. І моє життя тепер буде більш повним і цінним для мене, ніж було до того.

**За матеріалами програми «Сила молитви»,
ТВНУА, ведучий Віталій СТЕБЕНЕВ**

Смуток, що спустошує душу

Буває, хандра навалиться... Начебто й причини немає. І сонце на місці. І хліб є. І благодать — незмінна благодатно благодатна. А ось, гляди ти, туга — звідки не візьмись, і томиє душу.

Так було і в царя Єзекії, Ісаїя розповідає про це: «Пищу я, мов ластівка чи журавель, воркочу, мов той голуб; заниділи очі мої, визираючи до високости... Господи, причавлений я, поручися за мене!» (Іс.38:14).

Так було навіть у Ісуса нашого Господа: «Тоді промовляв до них: Обгорнена сумом смертельним душа Моя! Залишіть тут, і попильнуйте зо Мною...» (Мт.26:38).

І думка виникла. Адже таку печаль переживає кожен. І трапляється, що туга, як твань, захоплює, заковтує й спустошує душу, і затикає вуха, і заплющує очі. Самотність... Навколо — страх та небезпека. І нема нікого! Зовсім один.

Як Ілля, було діло, пророк великий, але виснажився — і впав у депресію: «А він відказав: Я був дуже горливий для Господа, Бога Саваота, бо Ізраїлеві сини покинули заповіта Твого та порозбивали жертівники твої, а пророків Твоїх повбивали мечем, і позостався я сам. І шукали вони душу мою, щоб узяти її...» (1Цар.19:14).

Чуєш, брате, не один ти лишився. Господь із тобою. Завжди, як і обіцяв. Навіть перед смертельною небезпекою. Навіть якщо ти один, а на тебе тисне вся ворожа рать, як було в Гефсиманському саду з Ісусом: «І Ангол із неба з'явився до Нього, і додавав Йому сили» (Лк.22:43).

Я помовчав. Поговорив із великим пророком Ісаєю. Сильний брат. І царів наставляв. Його віра та вірність зміцнила мене. Світліше стало.

А потім до Ілли зазирнув. Аж сльози навернулася. Така перемога! Така сила! І який же вірний Господь! Який же близький Він!

Я аж відчув жар у грудях! До Господа Ісуса повернувся. Ось сила! Через зраду пройшов. Через наклеп суду підлого пройшов. Бичування переніс, яка ж це страта — живе тіло на шматки рвати. І хрест, розп'яття, плювки і сміх, і зречення друзів. Один! Зовсім один! І останній вдих. І останній видих! «І, скрикнувши голосом гучним, промовив Ісус: Отче, у руки Твої віддаю Свого духа! І це прорікши, Він духа віддав...» (Лк.23:46).

Відійшла туга. Зникла. Виник вогонь у грудях. Радість прийшла. Навіть захоплення. Адже Ісус, що вмирає на хресті, своєю молитвою просто показав, що навіть найстрашніші знуцання, найгірше зло, насильство й убивство нічого не можуть зробити з душею вірного сина Божого.

І відкрилося небо. І образ Отця Небесного з'явився. І добрі руки Господа торкнулися душі. І, як Хома, впавши навколішки, я вигукнув: «Господи мій і Боже мій!» І зникла печаль. І розвіявся морок. І засяяло світло! І зраділа душа! І я заспівав...

Чуєш, брате, якщо ти переживаєш підлі кілометри життя, не віддавайся зневірі. Підніми очі до неба. Побачиш Господа. Із Ним переможеш!

Юрій СІПКО

Федір Урдюк: «Ми й говоримо ніби по нотах...»

Можна захоплюватися відомим проповідниками, євангелістами, місіонерами, які збирають багатотисячні аудиторії, називаючи їх героями віри, і не помічати справжніх героїв, які сидять поряд із нами на лавці в домі молитви — простих людей, які щиро люблять Господа Ісуса Христа і бережуть любов до Нього крізь усі життєві незгоди. Вони вірні Ісусу в будь-яких обставинах і незмінно служать Йому тими дарами, якими Він їх наділив. Хтось молиться, хтось співає, грає, декламує вірші та пише. Хтось робить добрі справи, відвідує хворих і стареньких. У кожного свій дар і покликання — і вони в цьому зростають. Із одним із них мені поталанило бути знайомим — із Федором Хомовичем Урдюком.

Я був серед тих, хто готував збірник християнської поезії «Досягаючи неба». Моїм завданням було — упорядкувати його й зробити літературну редакцію. У процесі роботи над збірником відбувалися зустрічі з його авторами, які організував Петро Боско в «Домі Євангелія» в Луцьку. Отож, одним із цих авторів і був Федір Урдюк. Це була одна із робочих зустрічей, і я, крім знайомства, навіть і не мав особистої довірливої розмови з братом Федором, про що тепер жалію. Скільки цікавого я міг би почути, які чудові настанови отримати для збудування власної віри! Але того вже не повернути.

Пропоную увазі читачів розповідь про цю чудову людину — мужа віри Федора Урдюка.

Федір Хомович Урдюк народився 26 березня 1935 року в селі Скулин Ковельського району, на Волині, у селянській родині. Батько й мати були християнами-баптистами. Сім'я була велика — шестеро синів і одна дочка.

Федір Хомович закінчив Скулинську середню школу.

Осіною 1954 року був призваний в армію. Служив у Новосибірську. Повернувся зі служби осінню 1957 року.

Закінчив Луцьке педагогічне училище, музичний відділ. Працював учителем музики та співу в с. Мизове Старовижівського району. Був звільнений із роботи через релі-

гійні переконання. Після звільнення повернувся в рідне село Скулин. Жив із батьками. Регентував у церкві євангельських християн-баптистів у Кричевичах. Писав вірші. Після настання свободи віросповідання друкував їх у християнській періодиці («Волинь християнська», «Голос надії»). Зокрема він співавтор збірника християнської поезії «Досягаючи неба».

Згадують його як талановитого музиканта й педагога. Грав на багатьох інструментах (баян, акордеон, скрипка). Сам майстрував собі струнні інструменти, зокрема скрипку.

Доживав віку в «Поліському домі милосердя», у Скуліні. Там і помер 16 квітня 2020 року.

Як згадує Василь Созонович Бойчук (народився 1939 року), двоюрідний брат Федора Урдюка, музикально обдарованою була вся родина Федора Хомовича. І дід по маминій лінії, і батько з братами. А їх у нього було аж п'ятеро. Батько закінчив регентську школу в Олександрії. А один із братів керував військовим оркестром.

Сам Федір був особливо талановитий. Умів грати на багатьох інструментах, на акордеоні, баяні, на гітарі та інших струнних, на різних духових (корнет, труба). Крім того, сам робив музичні інструменти — скрипку, балалайку («були не гірші, ніж із магазину»).

Брат Федір був майстром на всі руки. Він міг зробити і двері, і вікно, і всякі прилади полагодити. Міг полагодити будь-який годинник. «Не раз, було, прийду до Федора додому, — каже Василь Созонович, — а в нього стіл заставлений різними годинниками, із усіх навколишніх сіл їх йому приносили.

Федір був дуже твердий у вірі. Коли він закінчив музичний відділ Луцького педагогічного училища, то його направили працювати в середню школу села Мизове Старовижівського району. Там він добре себе зарекомендував як спеціаліст. Але згодом дирекція дізналася, що він віруючий, що учить співати псалми в домі молитви села Кричевичі. Йому стали погрожувати звільненням із роботи, якщо він не припинить цього робити. Але Федір на них не зважав, бо був переконаним віруючим, як і його батько. Тому на товариському суді йому поставили умову — або ти зрікаєшся релігії, або ми тебе звільнимо з роботи. Федір не зрікся своєї віри — і був звільнений.

Повернувся в с. Скулин. Тоді не можна було сидіти без роботи, бо могли судити за «тунеядство». Тож мусив іти працювати в колгосп. Була вже осінь. Узяв лопату в руки — і пішов закопувати буряки, картоплю та робити всю іншу важку роботу. Там над ним сміялися. Казали: «Стільки років учився, здобув таку професію, а мучишся в колгоспі». То були дуже важкі часи для Федора. Інколи він навіть не мав за що хліба купити. Василь Бойчук розповідає: «Я його кликав до себе на обід. Розказав пресвітеру про важке життя Федора, і пресвітер сказав мені (а я тоді був касиром), щоб виділяв йому трохи грошей з церковної каси, щоб він не голодував».

Батьківська хата Федора стоїть на краю села, навколо ліс, багато берез. То він ще рятувався тим, що весною спускав березовий сік і для

себе, і для віруючих, і для всіх, хто хотів. Йому за це хтось давав гроші, хтось чимсь іншим помагав — і він був тому радий.

Згодом влада побачила, який він спеціаліст, то забрали його у Ковель, де він працював у одній із організацій. Ремонтував вікна, двері, замки — і так заробив собі пенсію.

Коли Федір пішов на пенсію, то став тримати корову. Дуже довго тримав. Припинав її на ланцюг. Молоко здавав у колгосп, а телят продавав. Так і мав ще щось на прожиття.

Федір ходив у дім молитви в село Кричевичі, що за 6 км від Скулина. Там він працював із хором, учив співати. Це служіння він дуже любив. Ходив туди у будь-який час — і вдень і вночі, і в дощ і в сніг. Було, прийде, а хористів немає. То пресвітер їх соромив: «Хіба так можна? Брат Федір приходить із сусіднього села, а ви зі свого не можете прийти».

Коли побудували дім молитви в Скуліні, то Федір Хомович приходив на зібрання раніше за всіх. Допоки люди зберуться, то він добре напалить дім, щоб людям було тепло.

Федір так і помер неодружений. Не раз йому цим докучали. Не мо-

гли зрозуміти, чому такий гарний, розумний чоловік та й не жениться. Він розказував своєму двоюрідному братові, що коли ще працював у школі, то там його хотіли женити на комусь із молодих учительок. Дві з них прийшли до нього на квартиру. То Федір тоді вийшов надвір ніби по потребі — і не повертався до тих пір, поки ті дві жінки не пішли собі додому. І християни казали йому женитися, щоб не залишився сам у старості. Тим більше, що були християнки, згодні за нього йти заміж. Але він мовчав і не давав на це згоди.

У племінника Федора Урдюка — Василя Володимировича Кондратюка (народився 1965 року), пресвітера церкви євангельських християн-баптистів села Кричевичі — зберігається його рукопис про історію церков сіл Кричевичі та Скулин. Ось що він пише про себе (орфографія збережена): «З 1958 року після військової служби богослужбні зібрання помісної церкви систематично відвідував виходець із віруючої сім'ї Федір Хомович Урдюк. Будучи студентом (на першому курсі в 1961 році) він розучував усіякі хорові псалми.

Пізніше, як хоровий майстер, маючи музичну освіту — диплом учителя музики і співу — все частіше проводив співанки і заглиблювався в істину. На кінець, як наслідок впливу Божого Слова, через хрещення став членом помісної церкви. За активну діяльність в церкві був знятий з учительської роботи. Але брат, поклавши надію на Бога, щиро трудився як диригент і організовував музичні струнні гуртки, збагачував церкву новими псалмоспівами».

Василь Володимирович, згадуючи про свого дядька, розповів, що він вирізав із гуми печатки для церкви в Кричевичах. І десь це дійшло до влади. То його викликала служба безпеки, там поставили його на облік. Казав Федір Хомович: «Дайте мені кусок гуми і гострого ножа — і буде вам печатка».

Із Федором Урдюком дружив Володимир Олексійович Вишневецький (народився 1953 року), житель села Кричевичі, диякон, одинадцять років виконував пресвітерське служіння в церкві християн-баптистів с. Скулин.

Він згадує, що Федір був замкнутим чоловіком. «Коли його щось питаєш, то буде говорити. А так мовчатиме, щось думатиме. Він звик до самотності, жив на краю села, майже на хуторі. Казав мені: «Якби не ти, то я ніде не був би».

Володимир із Федором удвох відвідали багато волинських церков — і баптистських, і п'ятидесятницьких. Проповідували і співали, а Федір ще й акомпанував чи на баяні, чи на скрипці.

Брат Вишневецький згадує: «Коли одного разу відвідали церкву в Черевасі, то пресвітер не дозволив грати. Тоді Федір прямо сказав: «Чого було сюди їхати, коли тут музики не приймають». Він був переконаний, що музика дуже важлива. Вважав, що навіть проста мова має в собі музику. Казав: «Ми й говоримо ніби по нотах». Дуже любив, щоб пісня звучала правильно, «стройно». Було, коли в церкві почує, як хтось фальшивить у співі, то міг вигукнути: «Неправильно!»

Як педагог Федір Хомович був дуже талановитим. Він на співанках по черзі показував кожен голосову партію, усі чотири, а потім їх зводив докупи. Тільки коли шуміли, то казав: «Тихесенько, бо я не можу навчати». Міг розписати мелодію на голоси. Переклав деякі пісні з російської на українську.

Федір писав і вірші. Але не хотів їх давати комусь читати й не любив писати на замовлення. Казав: «Хто хоче, хай собі напише». Не любив, щоб його вірші правили. Говорив: «Вірші — то чийсь труд. Не можна їх виправляти, бо вони зазвучать не так, по-іншому». «Але, — розповідає брат Володимир, — мені довіряв свої вірші. Казав: «Ти їх багато розказуєш. Якщо хочеш щось змінити, то зміни». А одного разу я йому сказав: «Завтра я їду на похорон. Як собі знаєш, але щоб ти за ніч написав вірш». Тоді померла дівчина в Стобихівці, яка прохворіла 46,5 років. Я Федорові дещо розказав про неї — і він написав. Це в нього виходило.

Доживав віку Федір Хомович Урдюк у «Поліському домі милосердя», у Скулині. Спочатку приходив туди, щоб грати та співати для його мешканців — пенсіонерів, хворих та покалічених життям людей, які знайшли притулок та догляд у згаданому Домі. Усім їм і персоналу він дуже подобався. Його запрошували туди поселитися, але Федір довго не відважувався. Але зрештою за наполяганням друзів і близьких згодився — і поселився. Коли його запитували, чи йому там добре, то відповідав: «Як у раю!» У «Поліському домі милосердя» і закінчилася земна дорога вірного сина Христового Федора Урдюка.

Василь МАРТИНЮК

Поезія

Молитва за Україну

*Блаженний народ,
Бог якого — Господь.
Народ, якого Він вибрав
Собі у спадщину.
Псалом 32:12*

О Боже мій, о Творче світу,
Ти Сам Володар над усім,
Планеті кожній дав орбіту,
Повісив Землю ні на чім.

Перед Тобою всі держави,
Народи різних мов і рас.
Для всіх одні Твої устави,
Ти скрізь присутній повсякчас.

Ти бачиш нашу Україну,
Її знедолення в віках,
Утвердь права і перемену,
Держи її в Своїх руках.

Своє святе благословіння
Народу нашому подай.
Подай духовний дар прозріння
І щастям миру зігравай.

Даруй усім духовне світло,
Вкажи правдивий, вічний шлях.
Щоб сонце правди скрізь розквітло,
Щоб радість сяяла в очах.

О Боже, просвіти народи,
В серцях створи духовний храм
І на шляху життя та згоди
У них живи постійно Сам.

Федір УРДЮК

Департамент місій УЦХВЄ підсумував роботу за рік

ми, адже приходять нові люди. Багато з них — мають велику спрагу Божого слова, щиро навертаються до Бога, приймають хрещення. «У нас переповненні церкви, бракує служителів! Потрібні ті, хто готовий взяти відповідальність...» — подібні заклики звучали

11-12 квітня 2023 року в Хомутці, що на Житомирщині, збиралися відповідальні за місіонерське служіння в областях України. Служителі ділилися інформацією про місіонерську працю в кожному регіоні. Окрема увага стосувалася прифронтових областей, де служіння особливо важливе, але й особливо небезпечне.

Служителі розповідали про постійні обстріли, які суттєво ускладнюють їхню працю. «Їдучи ближче до фронту, щоразу молимося, щоб усе було тихо і лишитися живими» — свідчили дехто з них. Із деяких областей була змушена евакуюватися частина працівників, проте робота не припинилася. Наприклад, на Херсонщині наразі — лише двоє місіонерів. Незважаючи на те, що багато членів церков виїхали, дом молитви не лишилися порожні-

з Миколаївщини, Кіровоградщини, Харківщини, Запоріжжя, Чернігівщини тощо. Служителі обмінювалися досвідом організації гуманітарної допомоги, співпраці з владою, ведення дитячого служіння в складних умовах, допомоги військовослужбовцям. За кордоном також ведеться праця — біженці, які евакуювалися, починають служіння на новому місці.

Впродовж дводенної зустрічі місіонери мали неформальне спілкування, панельні дискусії, робочі наради, проповіді та молитви. Зокрема присутні обговорили питання відкриття нових церков під час війни, будівництва модульних домів молитви, підготовки працівників для надання душеопікунської допомоги потерпілим від війни, відкрит-

тя місіонерської школи для ВПО, методи популяризації місіонерства серед молоді та інші перспективи діяльності департаменту. У програмі також було два семінари: «Стратегії та методи відкриття нових церков» Ростислава Боришкевича та «Війни Господа» Миколи Синюка.

Говорячи про виклики, які сьогодні стоять перед місіонерами, Микола Синюк зазначив: «Церква народилася в результаті місії Ісуса Христа. По-перше, вона являє Його образ і славу на землі. Це інституція, яка стоїть над усіма іншими земними інституціями. По-друге, церква покликана перед владами небесними виявляти різноманітну премудрість Божу. По-третє, церква — інструмент Божий для поширення Його Царства аж до краю землі. А тому церква не лише посилає місіонерів, а вона сама, уся без винятку, послана Богом для цієї місії. По-четверте, Бог — автор і виконавець місії, ми — лише співпрацівники».

На завершення до працівників департаменту звернувся єпископ Михайло Паночко. «Христовими свідками мають бути усі члени церкви. Кожен на своєму рівні!» — зауважив він у своїй промові.

voice.org.ua

У Києві відбулася міжконфесійна молитва за Україну

31 березня 2023 року в Києві відбулася Міжконфесійна молитва за Україну. У церкві «Скинія Живого Бога» зібралися християни різних конфесій, серед них єпископи, пастори, військові капелани та керівники міжцерковних служб. Разом молилися протестанти різних деномінацій — п'ятидесятники, баптисти, харизмати, месіанські євреї, римо-католики, греко-католики, пра-

вославні. Захід був організований міжконфесійною ініціативою «Християни для України».

Завдяки прямій трансляції, українці з різних країн разом дякували Богу за свободу і незалежність, попри агресію росії, за прояв міжнародної солідарності та надання різноманітної допомоги Україні людьми доброї волі по всьому світу. У єдності просили перемоги у війні, звільнення всіх окупованих територій та відновлення справедливості. Молилися про мужність для українських воїнів, мудрість для командування різних рівнів для ефективного ведення бойових дій, а також про єдність для Церкви у ви-

конанні Божої волі в історичний час боротьби за свободу.

Зокрема, у заході взяли участь пастор Анатолій Волошин, який захищав Маріуполь, потрапив в оточення на Азовсталі і пробув у полоні майже 9 місяців, військовий капелан Анатолій Кушнірчук, старший пресвітер Дніпропетровського об'єднання УЦХВЕ Михайло Мокієнко, керівник «Капеланського батальйону» Геннадій Мохненко, єпископ Чиказької єпархії УГКЦ Венедикт Алексійчук, координатор Християнської Служби Порятунку Андрій Оленчик, пастор пресвітеріанської церкви США Брюс Андерсон.

Організатори планують продовжувати подібні молитви щомісяця, а також розробити ряд інструментів, які спроможні поширити молитовний рух серед українців. В кінці молитовного служіння спільноті була представлена збірка-молитовник «Молитви за Україну та слова надії».

Понад 80 випускників отримали дипломи у РДСА

13 травня 2023 року в Рівненській духовній семінарії й академії відбувся випускний, на якому отримали свої дипломи 86 випускників. Серед них — 10 бакалаврів богослов'я, 6 бакалаврів практичного служіння, 29 регентів хору, 34 вчителі недільної школи та 7 бакалаврів богослов'я та християнської педагогіки.

Ректор семінарії Олександр Трофімчук після молитви подяки звернувся з настановами до випускників. «Події в Україні не дозволили нам зробити це свято більш урочистим. Однак дякуємо Богу за таку кількість випускників. Була зроблена велика праця, щоб досягнути тих результатів, які сьогодні маємо», — сказав він.

Урочистості зібрали багато гостей, серед яких — старший пресвітер Рівненського обласного об'єднання УЦХВЕ Олександр Коток, пастор церкви «Світанкова Зоря» та відповідальний за зовнішню

працю в Європі Володимир Прит, завідувач відділу освіти обласного об'єднання Петро Музичук, директор місії «Асамблея Божа» в Україні Джеральд Доллар.

Петро Музичук коротко нагадав історію семінарії, зокрема про те, що перший випуск відбувся майже 30 років тому — у 1994 році. Служитель за-

кликав випускників до відповідально-го служіння на правильній основі.

Єпископ Олександр Коток на закінчення висловив побажання через текст Писання: «І все, що тільки робите словом чи ділом, усе робіть у Ім'я Господа Ісуса, дякуючи через Нього Богові й Отцеві» (Кол.3:17).

Християнські активісти в бізнесовій та управлінській сферах обговорили роль УЦХВЄ у відбудові післявоєнної України

20 травня 2023 року в Києві відбулася робоча зустріч суспільних активістів, підприємців, депутатів та держслужбовців на тему: «Роль УЦХВЄ у війні та відбудові України після перемоги».

Про діяльність Департаменту душеопікунства та навчання груп консультантів, що проходить в різних регіонах України, присутніх поінформував директор департаменту Богдан Левицький. Після чого голова правління Інституту релігійної свободи Олександр Заєць розповів про механізми фіксації злочинів РФ проти релігійних спільнот та священнослужителів, як один із елементів протидії ідеології «руського мира».

Про виклики сьогодення та цілі соціальноорієнтованого бізнесу в повоєнний час го-

ворив забудовник, старший пастор церкви «Благодать» Андрій Мартинюк.

Потім розпочалася панельна дискусія, ініційована громадською спільнотою Christian Business Association та Ukrainian American House (некомерційною організацією, яка займається налагодженням ділових зв'язків між Україною і США). Розмову з участю досвідчених бойових генералів, підприємців та науковців Девіда Болдвіна (США), Гле-

на Куртіса (США), засновника United Stars Inc Роджера Уеста (США), голови Ukrainian American House Влада Скоця модерував доктор економічних наук Роман Шеремета.

Підсумував роботу наради старший єпископ УЦХВЄ Анатолій Козачок, який надихав учасників до спільної дії та наголосив на необхідності використовувати кожну можливість для поширення цінностей Божого Царства серед усіх професійних спільнот.

З виступу Михайла Паночка на звітно-виборній конференції УЦХВЄ

«Офіційно сьогодні в нашому братерстві налічується 105 988 вірних, 3758 священнослужителів, 1775 громад, які активно служать, долучаючись до захисту країни та допомоги постраждалим. Ми разом зі своїм народом проходимо найважчі часи та стаємо відповіддю на складні виклики.

Зокрема зусиллями християн віри євангельської з гарячих точок було евакуйовано понад 178 809 осіб (були й ті, хто поклав своє життя, рятуючи людей з-під обстрілів). 267 292 вимушених переселенців церкви прийняли тимчасово, близько 78 тисяч — на довготривале проживання. 216 тис. тонн гуманітарної допомоги для постраждалих зібрали церкви за кордоном, майже 70 тис. тонн — українські (це тільки зафіксовані цифри). Християни-волонтери забезпечують потреби українських військових від бронешилетів та берців, аж до тепловізорів та автомобілів. Відновлюють зруйноване житло в деокупованих регіонах. 482 члени Церкви або хтось із їхніх сімей є військовослужбовцями. На жаль, 121 особа загинула, 183 — отримали важкі травми. Серед представників церкви нараховується 166 капеланів, 1343 активні волонтери. Роздано більше мільйона примірників Євангелії та іншої християнської літератури. При багатьох церквах створено центри душеопікунства для постраждалих».

«Пильнуйте, стійте у вірі, будьте мужні, будьте міцні...»

17-19 травня 2023 року в Церкві «Спасіння» с. Підгайці (Волинська область) пройшла звітно-виборна конференція УЦХВЕ.

17 травня

Конференція почалася з вдячної молитви, після якої мали вітальне слово гості конференції. Привітати учасників приїхало понад тридцять закордонних делегацій, у тому числі з Румунії, Іспанії, Норвегії, Швеції, Великобританії, Італії, США, Молдови та Польщі.

Вітали делегатів національний координатор місії Асамблей Божих США Джеральд Долар, керівник місії «Міжнародна благодійна допомога» з Великобританії Бернард Кокер.

Михайло Паночко подякував усім партнерам із Європи та США за підтримку України та озвучив статистику діяльності церкви під час війни.

Також делегатів конференції привітали представники ВРУ, Уряду, обласних, районних та міських органів влади. Заключним спікером першого дня з'їзду був керівник Департаменту соціального служіння Асамблей Божих Італії Ренато Моттола. «Уперше приїхавши в Україну на початку війни, ми побачили, що українські п'ятдесятники не зупинилися ні перед чим. Ви — приклад для нас у виконанні Великого доручення Ісуса Христа», — підкреслив він.

18 травня

Другий день конференції розпочався з молитовного служіння. Далі — вітання іноземних делегатів. Зокрема мав слово голова п'ятдесятницької церкви Швеції Даніель Альм.

«З перших днів війни ми поряд із вами, — запевнив заступник старшого єпископа п'ятдесятницьких церков Молдови Віктор Куляк. — У нашій країні проживає всього 2 млн 600 тис. населення. І при цьому понад мільйон українських біженців пройшли через Молдову».

Голова п'ятдесятницьких церков Норвегії Ойстег Г'єрне викладав се-

мінар про особливості насадження та розвитку церков.

Формальна частина конференції почалася зі звітів про різні галузі служіння старшого єпископа Михайла Паночка та його заступників. Після цього мав слово президент церкви п'ятдесятників Румунії Філіп Іоан. Єпископ закликав кожного зберігати у своєму служінні присутність Святого Духа, без Якого неможливе правдиве поклоніння, благовістя, зцілення тощо.

Далі шляхом таємного голосування делегати конференції обирали нового старшого єпископа. Троє кандидатів — Олександр Коток, Юрій Веремій та Анатолій Козачок — були заздалегідь запропоновані старшими служителями областей та затверджені Комітетом. У результаті виборів посаду очільника УЦХВЕ обійняв Анатолій Козачок, який п'ять останніх років служив першим заступником Михайла Паночка. Новим першим заступником старшого єпископа обрано Віталія Яцюка, який до цього служив старшим пресвітером Тернопільського обласного об'єднання УЦХВЕ. Михайлу Паночку доручили служіння скарбника братерства.

Наприкінці другого дня виступив національний суперінтендент Асамблей Божих Іспанії Хуан Карлос Ескобар. Він зазначив, що Іспанія займає четверте місце в Європі серед країн, які прийняли українських біженців. Служитель проповідував про надію, яка є в Богові, для українців, які переживають страхіття війни.

19 травня

Третій день конференції почався з молитви. Далі мав слово очільник п'ятдесятницької церкви Польщі Анджей Єзерницький. Він подарував новообраному старшому єпископу свою книгу про польську церкву. «Це наша спільна історія. Адже євангельський рух на заході України до 1939 року був тісно пов'язаний із польським», — сказав він.

Генеральний секретар церкви п'ятдесятників Румунії Симеон Бум-

бар проповідував на основі книги пророка Неемії, говорячи про серце слуги.

Також впродовж конференції зверталися до делегатів єпископ Північно-Західного об'єднання церков ХВЕ США Василь Галанесі, його заступник Петро Радчук, голова Слов'янського дистрикту Асамблей Божих США Віктор Прохор, єпископ Віктор Лимонченко та інші.

Керівник Департаменту душеопікунства Богдан Левицький подарував кожному учасникові конференції книгу Крістіана Санда «В обіймах Батька».

Музичне служіння під час трьох днів заходу забезпечили об'єднаний молодіжний хор «Церкви Христа Спасителя» (м. Луцьк) та церкви «Спасіння» (с. Підгайці), гурт зі «Спасіння», та хор із церкви «Ковчег» м. Ковель.

Особливою частиною конференції стала молитва з рукопокладенням за нового очільника братерства Анатолія Козачка, а також молитва за його дружину Ольгу.

Слово настанови для них виголосив Михайло Паночко. Він акцентував на трьох ключових для служителя речах. По-перше, важливо мати в серці страх Господній, адже він зберігає нас від зловживання владою та допомагає казати правду за будь-яких обставин. По-друге, потрібно шанувати Боже Слово, бо воно допоможе не гордитися, не падати духом та уникати подвійних стандартів. По-третє, слід любити людей, вміщати різні погляди, допомагати й наставляти.

Насамкінець Анатолій Козачок подякував делегатам конференції за довіру, церкві «Спасіння» та Волинському обласному об'єднанню церков за гостинність та організацію. «Дякую Господу, що команда, яка виконувала служіння, а також Михайло Степанович, залишаються поруч. І ми будемо далі служити разом для Господа», — зазначив він в інтерв'ю після заходу.

 УКРАЇНСЬКА ЦЕРКВА
 ХРИСТІАН ВІРИ
 ЕВАНГЕЛІСЬКОЇ

17-19 ТРАВНЯ 2023 РОКУ • ПУЦЬК
ЗВІТНО-ВИБОРНА КОНФЕРЕНЦІЯ
«Пильуйте, стійте у вірі, будьте мужні, будьте міцні»
 1Кор.16:13

«Якби ж то не Господь, Який нас не покинув, що б сталося, коли на нас напали люті вороги, вони би проковтнули нас живцем, як тільки розгнівалися на нас! Війська б ворожі змили нас, немов бурхливого потоку води. Славимо Господа, Який не дав нам, мов здобичі, розтерзаними бути в їхніх пащах! Мов птах, що ледве не потрапив у сильце, так ледве врятувались наші душі. Не затягнулося сильце, і ми спаслися! Від Господа прийшла нам поміч, від Того, Хто створив і небеса, і землю».

Псалом 124